1000-nyi link papíron + CD!

ink

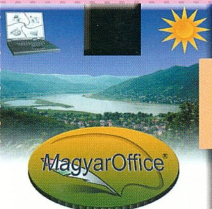
internet kalauz

VII. ÉVFOLYAM 6-7. SZÁM 2002. JÚN.-JÚL.

MI FÁN TEREM A CRACK?

MagyarOffice 1.0 Standard verzió

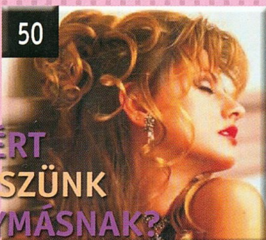

A megbízható munkatárs demoprogramja az ink CD-mellékletén

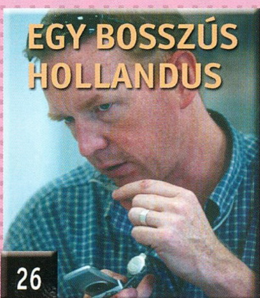

COVERSTORY 24

RÉGI BARÁTOK új honlapon

MIÉRT TETSZÜNK EGYMÁSNAK?

internet kalauz

VII. ÉVFOLYAM 6-7. SZÁM 2002. JÚNIUS-JÚLIUS

„Az **informatikai és hírközlési kormánybiztosságnak** is nevezhető csapat a magját adja egy később kialakítandó minisztériumnak" – nyilatkozta 2000 nyarán **Sík Zoltán**, aki ezek szerint nem tévedett: az új **kormánykoalíció** önálló minisztériumot hozott létre, és az új miniszter azt is jelezte, hogy a régi kormánybiztosság számos szakemberét átveszi az első magyar **Informatikai és Hírközlési Minisztérium**.

Informatikáról múlt időben 12. oldal

Van, aki **bevallja**, van, aki **tagadja**, de attól még hétköznapokon nyolc óra tájban félretesz minden egyebet, s leül a tévé elé. Lassan negyedik éve, hogy töretlen népszerűségnek örvend az **RTL Klub** esti sorozata, a **Barátok közt**, a Mátyás király téri ház lakóinak **„családregénye"**.

Régi barátok új honlapon 24. oldal

Minden egyformán **popzene**! – énekelte egykor az **Európa Kiadó**. Akkoriban még gőze nem volt sem muzsikusnak, sem nézőnek, hogy nemzetközi mintára hús-vér zenészek helyett **menedzseri kreációk** árasztják majd el a piacot. Arról, hogy valójában hogyan is működik a mi kis magyar **slágerdarálónk**, a nagyérdemű először a **Popsztárok** című tévéműsorból értesülhetett, amelynek kapitányi hídján egy hajdani hágai hangszerboltos áll.

Egy bosszús hollandus Budapesten 26. oldal

Egyszer-egyszer mindenki megpróbál **verset** írni, suta **rímeket faragni** vagy csak úgy összevissza **dudorászni** a fürdőszobában. A **PC-nek**, az **internetnek** és a hálóról letölthető **programoknak** köszönhetően ma már minden feltétel adott egy ilyen próbálkozáshoz.

Írjunk zenét! 30. oldal

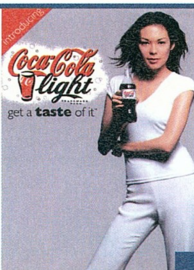
oldala ink

internet kalauz

VII. ÉVFOLYAM 6–7. SZÁM **2002. JÚNIUS–JÚLIUS**

*Az igazán **jó ötletet** arról lehet felismerni, hogy másolják. A **Coca-Colát** sokan szeretik, és sokan akadnak, akik esküsznek rá, de olyanok is bőven vannak, akiknek a **Pepsi** éppúgy megteszi, sőt másoknak éppen az az igazi. A **hamburgert** illik utálni, de a **McDonald's** fél évszázada ebből milliárdos, miközben a **Burger King** is jól megél. Hiába, ilyen a **szabad verseny**, mert ahol egynek jut, talán jut kettőnek is. De vajon igaz ez az internetre is?*

Ötletlopás vagy versenyszellem? 46. oldal

*Végre nyár, végre megmoccant valami. Immár nemcsak a nemzetközi zeneipar és hazai mutánsai mozgolódnak, de a minőségi felhozatal is teszi tiszteletét. A végre összehozott **LGT-fesztiválon** és -lemezen kívül a plakátok többek között **Santana**, **Roger Waters** (ex-Pink Floyd) és a **Dream Theather** eljövetelét hirdetik...*

Álomszínház ultramarin-árnyalatban 49. oldal

*Biztos Te is sokat törted már a fejed azon, hogy miért nem kellett szegény **Quasimodo Esmeraldának**. Vagy ha nem veszed alattomos csúsztatásnak, talán az is foglalkoztatott már, miért nem kellesz Te **szíved választottjának**? És miért kell neki, helyetted, az a tenyérbe mászó pofájú tetű? Ha igazi választ akarsz, tedd félre a nyálas versikéket, a szívszaggató dalokat, s merüljünk alá a **gének világába**.*

Miért tetszünk egymásnak? 50. oldal

*Amikor végérvényesen beköszönt az **iskolai szünet,** a gyerek unatkozik, és felváltva követeli a strandra kihelyezett családi programot, valamint napi **jégkrémadagját**, az időjárás pedig ízelítőt ad a **nyár** további két hónapjában várható punnyasztó hőségből, csendes fohászaikban sokan emlegetnek fel egy kisebb átvonuló **jégkorszakot**. Nos, ezúttal nem hiába: ha máshol nem, hát a **moziban** egész biztosan részünk lehet benne.*

Matiné sok jéggel 56. oldal

A június—júliusi CD tartalmából:

A megbízható munkatárs:

MagyarOffice 1.0 Standard verzió demoprogramja

bemutatóink
men in black 2
programjaink
mozilla 1.0 magyarul
mirc 6.02
játékaink
super angelo
smoke attack
kollekcióink
képernyővédők
háttérképek
ink archív

Az első 35 díjazott!

Egy hónappal ezelőtt megírtuk, hogy lapunk kiadója, a Prím Média Rt. több mint kétmillió forintnyi szoftverrel kívánja elősegíteni a jogtiszta szoftverhasználatot, s annak érdekében, hogy el lehessen dönteni, kik szolgáltak rá leginkább az ajándékszoftverre, a Prím pályázatot írt ki.

A **www.prim.hu/prim/palyazat.prm** címen megjelent kiírás szerint magánszemélyek és kisvállalkozások jelentkezhettek, és igényelhették, hogy a Prím támogassa tevékenységüket a legfőbb irodai alkalmazásokat tartalmazó, jogtiszta **Ability Office 2002** programcsomaggal. Az Ability Office 2002 segítségével hatékony **szövegszerkesztő**, sokoldalú **táblázatkezelő** és egyedülálló **adatbázis-kezelő**, valamint egy **fotószerkesztő** és **rajzolóprogram** tulajdonosai lehetnek, vagyis a Prím-pályázat nyertesei öt különböző modult kapnak egyetlen integrált programrendszerben.

Úgy tűnik, olvasóink sokszor csalódtak a hasonló pályázatok tisztaságában, s az a furcsa helyzet állt elő, hogy nem kellett mérlegelni, melyik jelentkező méltóbb az ajándékra: végül is kevesebben igényelték a szoftvert, mint amennyi kiosztását vállaltuk. Ebből az okból kifolyólag, miközben az első körben jelentkezett 35 pályázót értesítjük nyereményéről, és eljuttatjuk hozzá az Ability Office szoftvercsomagot,

MEGHOSSZABBÍTJUK A PÁLYÁZATOT,

vagyis további Ability Office programcsomagokra lehet pályázni az online adatlap kitöltésével.

Arra kérünk minden igénylőt (hiszen nem biztos, hogy a második fordulóban is mindenkinek jut programcsomag), könynyítse meg az esetleg szükségszerűvé váló választást, és indokolja meg, hogy miért kéri a szoftvert, miért érzi úgy, hogy feltétlenül be kellene kerülnie az eddigi 35 győztest ősszel követő 18 újabb Ability Office-tulajdonos közé. Előnynek számít, ha a kérelmező diák, kezdő magánvállalkozó, vagy bármi más okból rászorult az ingyenes szoftverre. Előnyben vannak az egy évnél nem régebbi kisvállalkozások és egyéni vállalkozók, s ugyancsak pozitív irányba befolyásolja a zsűrit, ha a kérelmező csak jogtiszta szoftvert használ. Természetesen a pályázat kiírói annak is örülnek, ha a kérelmező ink-előfizető, vagy rendszeresen látogatja a Prím Online-t.

Az ismétlésnél pályázni egész nyáron – 2002. szeptember 10-éig – lehet, a győzteseket a Prím Média Rt. munkatársaiból és külső szakértőkből álló zsűri szeptember 30-áig választja ki, s a neveket mind a Prím Online-on, mind az ink (Internet Kalauz) magazinban megjelenteti. A győztesek nemcsak a programcsomagot, hanem az Ability Kft. támogatását és a folyamatos frissítéseket is megkapják, pontosan úgy, mint akik 38 ezer forintot fizettek a szoftverért.

És akkor most lássuk, kik azok, akik máris átvehetik az indoklásuk alapján megérdemelt 38 ezer forintos szoftvercsomagot a Prím Média Rt. ingyenes ajándékaként:

1. Süle Attila magánvállalkozó (CoViA Bt.), Budapest
2. Klenovics Róbert kisvállalkozó (Karc-Tér Építész Műhely Bt.), Kaposvár
3. Kovács Gyula kisvállalkozó (TriTend Kft.), Gödöllő
4. Szabó Erik (SUOMINA Ker. és Szolg. Bt.), Üllés
5. Házi-Szabó Sándor (IH-Comp Bt.), Hódmezővásárhely
6. Hám Tibor (Fonoton), Tószeg
7. Dr. Pintér Csaba (Pro Familia Háziorvosi Szövetkezet), Budapest
8. Szabó András (Kapocs Ifj. Önsegélyező Szolgálat Alapítvány), Budapest
9. Baloghné Béni Gabriella (Homoktövis Ált. Isk.), Budapest
10. Molnár János (Tarisznyás Márton Ált. Isk.), Tekerőpatak, Hargita megye, Románia
11. Seressné Barta Ibolya (Angyalföld téri Ált. Isk. könyvtára), Debrecen
12. Beke Szilvia (Regionális Wellness Egyesület), Gyula
13. Horváthné Kardos Anna (Kötőjel Szoc. és Eü. Alapítvány), Budapest
14. Szeles Balázs magánvállalkozó, Balassagyarmat
15. Pesti Zoltán egyéni vállalkozó, Sülysáp
16. Vígh György egyéni vállalkozó, Budapest
17. Szabó István egyéni vállalkozó, Sülysáp
18. Kárcis János egyéni vállalkozó, Szolnok
19. Udvari Gábor magánvállalkozó, Budapest
20. Szádeczky Tamás (Pentóda szerkesztősége), Budapest
21. Borbély Antal egyéni vállalkozó, Budapest
22. Szalma Krisztián programozó, Szeged
23. Major Balázs egyetemi hallgató, Paks
24. Deák Gábor egyetemi hallgató, Budapest
25. Balla Zoltán középiskolai tanuló, Budapest
26. Nyári Péter magánszemély, Budapest
27. Körmendi Gábor magánszemély, Budapest
28. Rácz Gabriella és Körmendi Gyula magánszemély, Budapest
29. Frittmann Péter tanuló, Pomáz
30. Janosik György informatikus oktató, Gödöllő
31. Ádám Endre magánszemély, Budapest
32. Sára Bernadett főiskolai hallgató, Tura
33. Szénási Viktor magánszemély, Budapest
34. Kovács Miklós (Magyar Hobbiállattartók Egyesülete), Budapest
35. Obetkó Miklós (Csabai Állatvédők Közhasznú Egyesülete), Békéscsaba

Bővebb információ: Szabó Hédy, hszabo@prim.hu, 20-9343-078

ink
internet kalauz
AZ ELSŐ MAGYAR INTERNETMAGAZIN

Alapítva: 1996
ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ:
Vértes János Andor
KIADJA:
Prím Kft.
1118 Budapest, Ugron Gábor u. 35.
Telefon: (36-1)248-3230
E-mail: ikalauz@prim.hu
URL: http://prim.hu
http://www.prim.hu/ikalauz/
FELELŐS KIADÓ:
Szabó Hédy (hszabo@prim.hu)
A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG ELNÖKE:
Vértes János Andor (jvertes@prim.hu)
FŐSZERKESZTŐ:
Bodansky György (bodansky@prim.hu)
CÍMLAPTERV:
Láng László (gr-blekk@online.no)
A CD SZERKESZTŐJE:
Radics Péter (pradics@prim.hu)
Ára: **548 Ft**
Előfizetési díj egy évre: 5472 Ft
Megrendelhető a Kiadónál, e-mailben (**ekiss@prim.hu**), levélben vagy faxon, továbbá a **prim.hu** weboldalról kiindulva a megrendelőlap kitöltésével; valamint a Magyar Posta Rt. ÜLK Ügyfélszolgálati irodáiban, vidéken a postahivatalokban.
Hirdetéstarifák: megtalálható a **prim.hu** legalsó soráról elindulva.
Hirdetésfelvétel: a Kiadóban.
Hirdetési vezető:
Henger Ágnes
06-20-9343-077; 06-30-9840-221
henger@prim.hu
Nyomdai előkészítés:
Artur Repro Stúdió
Nyomás:
Veszprémi Nyomda Rt.
8200 Veszprém, Őrház utca 38.
Tel.: 06-88-591-630
Terjeszti:
LAPKER Rt.
Magyar Posta Rt. ÜLK

HU ISSN 1219-9001

JÚNIUS–JÚLIUSI SZÁMUNK HIRDETŐI:

A Prím a Magyar Terjesztés-Ellenőrző Szövetség tagja, az INK példányszámát a MATESZ auditálja.

A magazint rendszeresen szemlézi az »OBSERVER« Budapest Médiafigyelő Kft.

Kedves Olvasó

Április végén egy legfeljebb néhány millió példányban megjelenő lapocska, az amerikai **Newsweek** gyalázkodó cikket jelentetett meg „**Európa szennyes titka**” címmel. Címlapján nem átallotta a mindenki által hőn szeretett és tisztelt, mindössze hét korrupciós ügyben gyanúsított **Jacques Chiracot** hozni, amint bűntudatos képpel éppen magyarázkodik. Szinte a szájába adják a címlap szövegét: „**De hát mindenki ezt csinálja**”.

Kedves olvasónk, **Kerekes Tibor** legutóbbi számunkban igyekszik felnyitni a szemünket. Megtudjuk tőle, hogy aki a politikát támadja, az a demokráciát támadja.

Szerencsére francia testvéreink is jól tudják, hogy a politikusokat csak a történelmi küldetéstudat és a nagy eszmék hevítik. Bezzeg a gátlástalan Newsweek nem átallja provokálni az ellenjelölt Jospin tanácsadóját is, tudakolván, miért nem szerepelnek a szocialista kampánytémák között Chirac vesztegetési botrányai. A válasz igazi demokratára vall: „**hát istenem, mindenki csal egy kicsit az életében**”.

A gondatlanságból elkövetett illúzióvesztés jó példája egy politológus professzor kijelentése is: „**A rendszer maga az intézményesített korrupció.**” Szinte késként hasít a szívünkbe egy közgazdász végletekig szubjektív, megalázó, könnyedén odavetett mondata: „**Ha a politikus lophat, lopni is fog.**” Micsoda durva általánosítások! Ezek az emberek nyilvánvalóan – valamiféle szociáldarwinista alapon – azt akarják sugallni, hogy a politikusok saját érdekeiket képesek előbbre helyezni a köz érdekeinél. Sőt: hogy a kormányprogramok költségeiből **5-30%** korrupcióra megy el.

Látom magam előtt korunk hőseit: **Craxit**, **Berlusconit**, **Kohlt**, **Chiracot**, **Blairt** és a többi nagy európai államférfit. Irántuk érzett tiszteletünket csöppet sem csorbítja, hogy Craxi 10 éves **börtönbüntetése elől Tunéziába szökött**, hogy Berlusconi ellen súlyos vesztegetési perek folynak, hogy Kohl lemondásra kényszerült illegálisan kezelt **milliós pártpénzek** miatt, hogy Chiracot csak mentelmi joga védi az ellene folyó korrupciós vizsgálatokban, és még Blaire is **gyanús vesztegetési ügybe** keveredett.

Az a Newsweek szerencséje, hogy kedves hazánkat meg sem említi a korrupció éllovasai között, noha több nemzetközi szervezet felmérése szerint messze vezetünk ezen a téren a fekete bárány **Franciaország**, **Németország** és **Olaszország** előtt (**www.gwdg.de/~uwvw/icr.htm**).

Na, de akárki mesterkedése is ez az egész, nekünk illúziók kellenek, nem a nyers realitás. Mert az **illúzió nélküli** ember mindenre csak nemet mond, míg az **illúziókkal teli** választópolgár, ha itt az ideje, tud igent is mondani. Berlusconira, Chiracra vagy arra, akire éppen kell.

Szendi Gábor

híreink

Kétmilliós Prím-pályázat

A Prím Média Rt. most kiírt pályázata segítségével több mint kétmillió forintnyi szoftverrel kívánja elősegíteni a jogtiszta szoftverhasználatot.
A Prím főoldaláról is elérhető **www.prim.hu/prim/palyazat.prm** címen megjelent kiírás szerint magánszemélyek és kisvállalkozások jelentkezhetnek, és igényelhetik, hogy a Prím támogassa tevékenységüket a legfőbb irodai alkalmazásokat tartalmazó, jogtiszta Ability Office 2002 programcsomaggal.
Az Ability Office 2002 segítségével hatékony ***szövegszerkesztő,*** sokoldalú ***táblázatkezelő*** és egyedülálló ***adatbázis-kezelő,*** valamint egy ***fotószerkesztő*** és ***rajzolóprogram*** tulajdonosa lehet, vagyis a Prím-pályázat nyertesei öt különböző modult kapnak egyetlen integrált programrendszerben.
A Prím Média Rt. 53, azaz ötvenhárom számítógép-felhasználót kíván – egyenként bruttó 38 000 Ft, tehát összesen 2 014 000 Ft értékű – szoftvertámogatásban részesíteni, aki a www.prim.hu/prim/palyazat.prm oldalon indokolhatja meg, hogy miért pályázik a szoftverre, és miért érzi úgy, hogy feltétlenül be kellene kerülnie az 53 győztes közé. Előnynek számít, ha a kérelmező diák, kezdő magánvállalkozó, vagy bármi más okból rászorult az ingyenes szoftverre. Előnyben vannak az egy évnél nem régebbi kisvállalkozások és egyéni vállalkozók, s ugyancsak pozitív irányba befolyásolja a zsűrit, ha a kérelmező csak jogtiszta szoftvert használ. Természetesen a kiírók annak is örülnek, ha a pályázó Link-előfizető, vagy rendszeresen látogatja a Prím Online-t.
Pályázni 2002. június 10-éig lehet, a győzteseket a Prím Média Rt. munkatársaiból és külső szakértőkből álló zsűri június 30-áig választja ki, s a neveket mind a Prím Online-on, mind az Link (Internet Kalauz) magazinban megjelenteti.
A győztesek nemcsak a szoftvercsomagot, hanem az Ability Kft. támogatását és a folyamatos szoftverfrissítéseket is megkapják, pontosan úgy, mint azok, akik 38 000 forintot fizettek a szoftverért.
(Bővebb információ: Szabó Hédy, hszabo@prim.hu, 20-9343-078)

Ne keress! Majd mi keresünk!

Így hirdeti magát a Morgan Hill Consulting legújabb fejlesztése, a **www.nekeress.hu**. A szolgáltatás lényege abban rejlik, hogy segítségével pár gombnyomással rákereshetünk az oldalon szereplő könyváruházak teljes készletének bármely elemére. A rendszer minden elindított keresés alkalmával végignézi a három legnagyobb könyváruház (Fókusz, Libri, Fotexnet) és két antikvárium (Bookline, Antikvarium.hu) polcait, hogy tényleg friss adatokkal szolgálhasson. Az oldal minden bizonnyal számtalan felhasználóra tesz majd szert, így a könyveket természetesen követik a CD-k, videokazetták és egyéb használati cikkek is. Persze mint minden technikai újításnak, ennek is lesznek ellenzői, hiszen a könyvvásárlók közül sokan már csak a hangulat, a levegő miatt is a valódi könyváruházakat részesítik előnyben. Nekik csak annyit: hadd segítsen a Nekeress kiválasztani azt a bizonyos könyvesboltot...

INFINIT-HÍREK (www.ittk.hu)

JOHO the Blog

Nem klasszikus hírforrást mutatunk be ezúttal az olvasóknak, hanem egy „blogot", vagyis személyes hangvételű link- és forrásgyűjteményt sok-sok cikkel, saját fókuszált témával és speciális hanggal, elkötelezettséggel. A bloggerek igen különlegesek, valahonnan a népmesei homályból, az egykori internet ellenkulturális világának és hackerkultúrájának határvidékéről származnak, ahol még hisznek abban, hogy az információ hasznos dolog, és még hasznosabb, ha ahhoz gyorsan, nagy mennyiségben, kellő előfeldolgozottságban és ami a legfontosabb, ingyen lehet hozzáférni. A JOHO *David Weinberger* web alapú tematikus gyűjteménye, amelyet az internet témakörére fűz fel, és igen gyakran frissít is. Az oldal erősen személyes hangvételű, és mély közösségi szellemet sugároz. Néhány anyag kedvcsinálónak:
– Miért olyan személyesek és ragaszkodók a bloggerek? (Getting Personal);
– A banner mint művészeti forma (Dana Parker DVD diva);
– Hogyan válaszoljunk a kéretlen hirdetőlevelekre? (Reply to Spammers).
(Forrás: www.hyperorg.com/blogger)

híreink

A 007-es webügynök jelenti
KaZaa és eZula

Hol volt, hol nem volt, élt egyszer két ravaszdi, eZula és KaZaa, akik a fejükbe vették, hogy meggazdagodnak. KaZaa azt mondta: itt ez az MP3-őrület, csináljunk egy fájlcsereberélő programot. eZula csak a fejét csóválta: ezen ugyan nem gazdagszunk meg, a reklámban van a biznisz. Akkor csináljunk egy ingyenes cserebere-ellopom programot, amely reklámoz is, mondta KaZaa. Á, ma már mindenki adware-ellenes, utálni fognak minket, mondta eZula. De miért kell nekik tudni a reklámról?, csodálkozott KaZaa. A fenébe is, igazad van, ütött a homlokára eZula, majd így folytatta: én rá tudnék beszélni egy csomó céget, hogy fizessen azért, hogy a website-jára irányítjuk a webpolgárokat. Én pedig meg tudom csinálni azt, hogy minden kulcsszóra, amelyet te megadsz, egy link oda mutasson, ahová akarod, lelkendezett KaZaa. Így született meg a TopText nevű fertőzés, amely KaZaa programjának telepítésekor beépül az Internet Explorerbe, és minden meglátogatott weboldalon az aznap legtöbbet fizető cég website-jára mutató linkeket helyez el az oldalon szereplő szavakhoz, linkekhez. A huncut páros linkjeit arról lehet felismerni, hogy sárga aláhúzás található a szó alatt. Ha ráviszed a kurzort, sárga háttér jelenik meg, és egy kis pop-up ablak biztató ajánlatokkal.

Demographics
Other, Internet, ...
E-Commerce
Software, Accept Credit Cards, Reference, Security, ...
Globalization

E-Commerce
Software, Accept Credit Cards, Reference, Security, ...
Apply to be a Credit Card Merchant with NO Fee and NO Obligation!
Globalization
Translation Information, Translation Software, Translation Services,

Végül ha rákattintasz, egy kis menü bukkan elő, amelyben egy szerény sor felkínálja, hogy kövesd az eredeti linket, a többsoros rész pedig arra buzdít, hogy menj a mézesmadzag után.

E-Commerce
Software, Accept C... Reference, Securit...
Follow original link
Apply to be a Credit Card Merchant with NO Fee and NO Obligation!
Globalization
Translation Information, Translation Software, Translation Services,

A buliba persze be kellett vonni a C/NET **download.com**-ját is, hiszen valahogy gerjeszteni kell a járványt. A háborgó hangokra eZula és KaZaa persze válaszol: csak szóljon, akinek nem tetszik, és mi azt a site-ot nem bántjuk. Vagyis ezentúl a 7-es buszon mindenki szóljon az ügyeletes zsebtolvajnak, hogy tőle ne lopjon, és akkor nem fog. Ez a 7-esen még működhet is, eZulánál azonban ez sem hat. Marad a törlés; de a TopText uninstall programja természetesen csak látszólag töröl, rejtve megmarad, és később újra installálja magát. A kézi eltávolítás kicsit hosszadalmas leírása olvasható a **www.scumware.com/user3a.html** oldalról elindulva, de jobban jársz, ha az Adaware (**www.lavasoft.com**) irtó jó programját használod. Jó hír, hogy egy ideje a download.com-ról letöltött verzióban külön engedélyezni kell a TopText telepítését, ami korábban default opció volt. Eddig kb. 80 millióan töltötték le és installálták a programot, s jó részük valószínűleg gyanútlanul engedélyezte a TopText telepítését, amely azt ígéri, hogy olyan böngésző plug-inje lesz kedves gazdájának, amely hasznos linkekkel gazdagítja használóját. Vagyis eZulát és KaZaát. Itt a vége, fuss el véle!

(Szendi)

A 007-es webügynök naplójából
Használt, de megkímélt állapotú domainneveket keresünk újrahasznosításra

Aki a Bostoni Filharmonikusok (**bostonphil.com**) vagy a Sigcat (**www.sigcat.org**) website-jára akar eljutni, és igyekezete egy ruhájától megszabadulni szándékozó ifjú leányzó sorozatképébe torkollik, ne gondolja valami cyberfreudiánus csavarral, hogy biztos a tudattalanja tört elő böngészője ablakán keresztül, hanem inkább gyanakodjon arra, hogy a pornóipar kalózai újabb zseniálisan aljas ötlettel rukkoltak elő: lesben állnak a lejáró domainneveket kilistázó website-okon, és azonnal újraregisztrálják a feledékeny tulajdonosok helyett az ő domainjeiket. Így történhetett meg, hogy a **Tina's free webcam** nevű ócska kis pornósite-ra kb. 4500 nemrég lejárt és feledékenységből vagy szándékosan meg nem újított domain mutat. Tekintve, hogy ez az irdatlan mennyiségű domainnév rengeteg website-on és oldalon szerepelhet kifelé mutató linkként, még elképzelni is nehéz, hány találata lehet naponta Tinának. Akik megpróbálták visszavásárolni domainnevüket, hamar rájöhettek, hogy itt talán nem is a szexuális felvilágosítás az eredendő cél, hanem a domain visszaszolgáltatásáért követelt ezer-ötezer dollár. Az Ernst & Young gyermekeknek szánt **www.moneyopolis.org** címe szintén szexualizálódott; itt egy másik pornócég volt a ludas, és a domain visszaadásáért ötvenezer dollárról indultak a tárgyalások. A legtöbb vállalat azonban inkább az új domain mellett döntött, mivel ezt 35 dollárból meg lehet úszni. A Tina-ügyben pórul jártak listája olvasható a **cyber.law.harvard.edu/people/edelman/renewals** oldalon.

(Szendi)

híreink

A legnagyobb online felmérés

A Visitor Lifestyle Research 2002 egy évente ismétlődő kutatássorozat része, amelyet a TGI Magyarország és az NRC piackutató cég készít el a hazai vállalatok részére. A hagyományos felméréssel megalapozott online életstílus-kutatás célja, hogy a honlapok üzemeltetői, a reklámozók és a médiatervezők hiteles képet kapjanak az internetezőkről. Az online felmérés másik fontos célja, hogy a részt vevő honlapok látogatói szegmensei egymással és a hazai internetes populáció egészével is összehasonlíthatóak legyenek. A kutatást évente megismétlik, így megfigyelhető egy-egy honlap látogatói összetételének változása.

A 2002. január 29. és 2002. március 1. között történt adatfelvétel alapsokaságába a 18–64 éves, hetente legalább egyszer internetezők tartoztak. 59 százalékuk férfi, és csak 41 százalékuk nő – tehát még mindig többségben van az „erősebb nem". Természetesen ettől jó néhány site látogatói körében eltér a nemek megoszlása: egyes gazdasági, sporttémájú vagy számítástechnikai oldalak látogatói között még jelentősebb a férfidominancia, míg az úgynevezett női site-okat értelemszerűen a hölgyek látogatják többen – igaz, ezeknek is minden negyedik-ötödik látogatója férfi.

A 18 és 64 év közötti internetezők 43 százaléka még nem töltötte be a 30. életévét, további 29 százalék pedig még csak a harmincas éveit tapossa. Mindössze 7 százaléknyi azok aránya, akik már túl vannak az ötvenedik születésnapjukon.

A felmérés adatai szerint a 18 évnél idősebb internetezők 39 százaléka rendelkezik főiskolai vagy egyetemi diplomával, 52 százalék pedig középfokú végzettséggel.

A diákok aránya 21 százalékot tesz ki.

Az internetezők között jelentős mértékben felülreprezentáltak a budapestiek: 29 százalék él a fővárosban, 23 százalék valamely megyeszékhelyen, és bár a 18–64 éves teljes népesség 36 százaléka falun él, az internethasználók között ez a csoport csak 24 százalékot tesz ki.

A gyakori internetezőknek csupán 4 százaléka kezdte az utóbbi 3 hónapban a világháló használatát, 43 százalékuk viszont már 5 éve a netpolgárok közé tartozik. 3-5 éve a megkérdezettek 35 százaléka csatlakozik a hálóra.

Még a hetente legalább egyszer internetezőknek is csupán egynegyede végzi ezt a tevékenységet mindennap. Ugyanakkor a válaszadók többsége (51 százaléka) egy óránál többet internetezik hétköznapokon. Hétvégén 70 százalékuk tölt átlagosan napi 60 percnél többet a világhálón, azonban a megkérdezettek 36 százaléka egyáltalán nem internetezik hétvégén.

Legtöbben elektronikus levelezésre használják a hálót – 90 százalék szokott e-maileket küldeni és fogadni. Internetes magazinokat, híreket 87 százalék olvas, a neten keresztüli információkeresés pedig az internetezők négyötödére jellemző. Chatelni egyharmaduk szokott, és ez a tevékenység inkább a fiatalok körében népszerű – a 30 év alattiak közül majdnem minden második él a lehetőséggel. A szoftverek, zenék, filmek és képek letöltése inkább a férfiakra jellemző, mint ahogy a tőzsdei információk böngészése és az online vásárlás is – ez utóbbi még mindig csupán az internetezők 13 százalékánál fordul elő.

INFINIT-HÍREK (www.ittk.hu)

Online anyák

Az utóbbi hónapokban több kutatás témája is az anyukák internethasználata volt az Egyesült Államokban. Meglepetésre azt állapították meg a kutatók, hogy az ifjú anyák átlagosan jóval több időt töltenek el online egy hét alatt, mint például a tizenévesek. Az okokat kutatva kiderült, hogy a vélt vagy valós gyesneurózis gondjainak áthidalásában sokat segíthet az internet, ugyanis a médium kiválóan alkalmas arra, hogy az anyukák a magányból kitörve kommunikáljanak és vásároljanak, szolgáltatásokat, információkat keressenek. *(Forrás: www.ittk.hu/infinit/2002/0516/indexst.html)*

MagyarOffice 1.0 Standard

A 2001 decemberében piacra került MagyarOffice 1.0 Alap után június második felében a Multiráció Kft. bemutatta a StarOffice forráskódjára épülő MagyarOffice programcsomag Standard verzióját. Az alapokra új kényelmi és tartalmi funkciók épültek.

Ezek közé tartozik a kontextusfüggő magyar nyelvű súgó, a Mozilla internetes böngésző, a levelező és csevegő magyarított változata, összekapcsolva a helyesírás-ellenőrzővel. Megtalálható benne egy térképes diagramkészítő,

amely statisztikai adatok térképes megjelenítését biztosítja, valamint egy fejlett optimalizációs program. Ezenkívül új sablonokkal bővült az Alap széles kínálata. A Standard ajánlott végfelhasználói ára egy licenc esetén – az alapverzió 18 000 forintos nettó árával szemben – 24 000 forint, de oktatási intézmények vagy több licenc megrendelői jelentős, akár 40-50%-os árengedményt is kaphatnak. Az Alappal rendelkezők különbözeti áron juthatnak hozzá a Standard verzióhoz. A MagyarOffice integrált irodai szoftvercsomag szövegszerkesztőjével, webeditorával, táblázatkezelőjével, bemutatókészítőjével és rajzolóprogramjával teljes megoldást nyújt vállalatok, intézmények és magánszemélyek számára.

Szalay Dániel

Informatikáról múlt időben

(Sík Zoltán informatikai kormánybiztos önértékelése)

„Az informatikai és hírközlési kormánybiztosságnak is nevezhető csapat a magját adja egy később kialakítandó minisztériumnak" – nyilatkozta 2000 nyarán Sík Zoltán, aki ezek szerint nem tévedett: az új kormánykoalíció önálló minisztériumot hozott létre, és az új miniszter azt is jelezte, hogy a régi kormánybiztosság számos szakemberét átveszi az első magyar Informatikai és Hírközlési Minisztérium. Ugyanakkor az új kormány beiktatásával az informatikai biztos, Sík Zoltán megbízatása véget ért. Az elmúlt időszak kormánybiztosa immár magánemberként értékelte a múltat.

■ Az IKB erőfeszítéseit lehet jónak vagy rossznak minősíteni, csak egyvalamit nem lehet: szó nélkül hagyni. Természetesen én pozitívan értékelem a tevékenységünket, mint ahogy az Európai Bizottság legutóbbi országértékelése is tette, vagy akár hivatkozhatok az Európa Tanács kedvező minősítésére a számítógépes bűnözés elleni egyezmény kapcsán. Persze voltak olyan dolgok is, különösen az elején, amelyeket így, utólag másképp csinálnék. De végül is a semmiből építettük fel az IKB-t, minden előzmény és a területen rendelkezésünkre álló pozitív példa nélkül, ráadásul úgy, hogy már akkor is egy leendő minisztérium alapjaként volt pozicionálva. Sziszifuszi munka volt, de megérte. A minisztérium az IKB bázisán (s itt nemcsak személyi, hanem költségvetési, feladatköri, strukturális, elhelyezési és egyéb alapokról is beszélek) létrejött. Csak azt sajnálom, hogy nem korábban, ám ennek nem szakmai, hanem inkább politikai okai voltak.

■ ***A Matáv-ügy kapcsán sokan bírálták a távozó kormányt, mert szerintük a távközlési liberalizációt lehetővé tevő egységes hírközlési törvénnyel legalább három évet késett. Az SZDSZ a törvény tartalmát is kifogásolja, és annak újratárgyalását kezdeményezi.***

■ Ez nagyon összetett kérdés. Hadd bocsássam előre, hogy a törvény előkészítése már folyamatban volt, amikor az IKB megalakult. Az átmeneti időben nyújtott hathatós segítségért mások mellett külön köszönet illeti a HÍF-et. Átfogó, egységes szabályozásról lévén szó, ráadásul évi körülbelül 1000 milliárd forintos piac szabályozásáról, azt hiszem, nem lehet eléggé hangsúlyozni a „körültekintés" szót. Emellett az EU 6 darab idevonatkozó direktívájának is meg kellett felelnünk, amit az EU szakemberei minden egyes törvényváltozat esetében vizsgáltak. A szolgáltatókkal, valamint az egyes érdekvédelmi szervezetekkel való folyamatos egyeztetésről nem is beszélve (ez alatt mind fogyasztói, mind szolgáltatói érdekvédelmet értek). Az EU közben rájött, hogy az ő direktívái sem örök életűek, de az újak még nem voltak készen, azokkal tehát nem lehetett harmonizálni. Azt hiszem, ezt hívják futóvadlövésnek... Az SZDSZ bírálatát csak bulvárszinten ismerem, én nem láttam még konkrét javaslatot, hogy itt és itt ezt a paragrafust kellene kihúzni, vagy ezt és ezt a szót kellene beírni, s ennek ilyen és ilyen versenyserkentő hatása lesz. Gondolom, van ilyen szintű javaslat is, de ezt hivatalosan már amúgy sem velem közlik, legfeljebb akkor, ha az SZDSZ kíváncsi a véleményemre. A magam részéről üdvözlök minden olyan módosítást, amely élénkíti a versenyt, mert bár hatástanulmányokból hegyek állnak rendelkezésre, mégis a legsötétebb félelmeim jöttek be a versennyel kapcsolatban, olyanok, amelyeket egyetlen hatástanulmány sem taglalt. Szóval kíváncsi vagyok, és adja Isten, hogy bejöjjön az SZDSZ számítása: felgyorsul a verseny, az inkumbeseknek pedig, akik eddig is minden hangszeren játszottak, nem marad több eszköz a kezükben a verseny szabotálására. Ezt mindenféle pártpolitikától függetlenül kulcskérdésnek tartom.

■ ***Az Informatikai és Távközlési Bizottság elnöke, Rogán Antal, a Fidesz alelnöke az új kormány megalakulása előtt két nappal az internetkérdés megoldását sürgette. Az elmúlt négy évben ezek szerint nem sikerült megoldani?***

■ Én sajnos csak két évről tudok számot adni, az IKB előtti világra nem volt hatásom. Sőt továbbmegyek, a verseny csak 2001. december 23-a óta létezik, és csak részlegesen, mivel a vezetékes távbeszélő-szolgáltatások monopóliuma csupán 2002. november 2-ával szűnik meg az ország egész területén. Közben volt egy időpont, május 1-jén, amikor monopóliumok szűntek meg, de – talán a választási „csatazaj" miatt – erre nem sokan figyeltek. Az internetkérdés megoldásának kitétele viszont nekem egy kissé dodonai: nem tudom, ki mit ért megoldáson. Persze utópisztikus ötletek mindig voltak, és lesznek is, például hogy járjon mindenkinek ingyeninternet alanyi jogon, de ehhez gazdag állam kell. A svédek és a koreaiak is csak a „projekt" felénél tarta-

nak, pedig az ő nemzeti össztermékük kicsit több, mint a miénk. Egy biztos: állami beavatkozás nélkül nem megy, legyen az törvénymódosítás, államilag dotált szolgáltatás, netán ingyenes állami internetszolgáltató, mindegy. Mint ahogy már mondtam, ezt (mármint az állami szerepvállalást) – mindegy, hogy az SZDSZ javasolja, vagy Rogán Antal képviselő úr Matáv-székház előtti demonstrációjának az eredménye – alapvető kérdésnek tartom.

■ ***Ha már szóba került a demonstráció: hogyan értékeli, hogy a kormányváltás idején a Matáv Rt. bejelentette a 150 Ft-os kedvezmény és a Mindenkinek csomag július 1-jei hatállyal való megszüntetését. Sőt mi több, május 15-étől beszüntette a Minimum csomaggal való internetezés lehetőségét is.***

■ Nem tartom tisztességes dolognak a Matáv lépését, de annak időzítését sem. Nem gondolom, hogy ez egy előre beépített időzített bomba volt. Ki alkotna olyan jogszabályt, amely később neki okozhat fejfájást (a jogszabályok jóval a választások előtt készültek). A Hírközlési Főfelügyelet reakciója sem világos előttem, miszerint ez a kérdés nem hozzájuk tartozna. Véleményem szerint a piac szereplőivel kapcsolatos egyedi döntéseknek nem tárcaszinten, hanem a felügyeleti szervek szintjén kell eldőlniük. Emlékeim szerint ezt támasztja alá a közigazgatás korszerűsítéséről szóló kormányhatározat is.

■ ***Ezek szerint az Informatikai Kormánybiztosság nem szólhatott bele a Matáv döntésébe?***

■ Mivel nem általános árszabályozási kérdésről, hanem egy adott piaci szereplő magatartásáról van szó, itt a hatóságok az illetékesek, mégpedig szakmai szempontból a HÍF (Hírközlési Főfelügyelet), versenyjogi szempontból a GVH (Gazdasági Versenyhivatal), fogyasztóvédelmi szempontból pedig az FVF (Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség). Mivel a hírközlési törvény előírja, hogy a feleknek együtt kell működniük, remélhetőleg nem fognak eltérő álláspontot képviselni. Az IKB felelősségi köre a jogszabály szerint az általános, a piac egészét érintő kérdésekre vonatkozik. Ez az európai

uniós gyakorlat, sőt pontosan ez az oka annak is, hogy a HÍF független hatóságként lett definiálva, hogy ne függjön az IKB-tól. Ezt már meg is mutatta, amikor a HDB (Hírközlési Döntőbizottság) más állásfoglalást adott ki internetdíj-megosztási ügyben, mint ami a jogszabályalkotó szándéka volt.

■ ***A Matáv Rt. arra hivatkozik, hogy a speciális csomag és a kedvezmény számára horribilis veszteségeket okozott.***

■ Nem a Matáv védelmében mondom, hiszen nem szorul a védelmemre, de a 150 Ft-os konstrukció mindig is veszteséges volt, és mint ilyen, egyedülálló a világon. Ugyanis a flat rate-es csomagok minden országban tartalmaznak beépített időlimitet, a franciáknál pl. 1 óra után bont a vonal, és kezdhető elölről a „kapcsolódási ceremónia". Ugyanakkor feltételezem, hogy a Matávnál sem kezdők dolgozták ki a konstrukciókat, és ők is tudták, mibe vágnak bele. Ez pedig azt vetheti fel, hogy esetleg dömpingár alkalmazásával akarták magukhoz édesgetni az internet-felhasználókat. Amikor már letarolták a piacot, megszüntetik a kedvezményt. Ez pedig a versenytörvény szellemével ellentétes piaci magatartás. De ez már a GVH felségterülete!

■ ***Kérdezhetjük személyes terveiről?***

■ A terveimről egyelőre csak szűkszavúan nyilatkoznék. Először is szeretném megvédeni a kinevezésemkor elhalasztott doktori disszertációmat. Valószínűleg saját tanácsadócéget fogok működtetni, ugyanakkor mindenképpen szeretnék a „vérkeringésben" maradni, hiszen ez a szakmám. Elképzelhető, hogy eddigi tapasztalataimról, sőt vízióimról írni kezdek. Hiszi, vagy nem, amióta dolgozom (1986-tól), mindig előre megláttam a jövőt az informatikában. Körülbelül 3-5 évre előre látok, de ilyenkor csak a megérzéseimre hagyatkozom. Eddig még nem tévedtem nagyot. Keresse csak vissza az 1992 és 1995 közötti cikkeimet! 1999-ben leírt programom a mai napig érvényes, sokat megvalósítottam belőle, és érdekes, hogy *Kovács Kálmán* egyik első teendője (az információhoz jutás alapjoggá tétele) is szerepel ebben a programban, pedig ő nem is láthatta...

holnapja ink

Az IHM legnagyobb feladata: a társadalom felzárkóztatása

Az informatikai minisztérium programját ismertette Kovács Kálmán miniszter, Csepeli György politikai és Suhajda Attila helyettes államtitkár a BME ITTK Információs Társadalom Szakmai Klubjának június 20-ai rendezvényén.

Kovács Kálmán, informatikai és hírközlési miniszter (SZDSZ)

A 43 éves, mérnök végzettségű szabaddemokrata politikus a Horn-kormány idején a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium politikai államtitkára volt. Az 1998 óta országgyűlési képviselő Kovács Kálmán az előző ciklusban a gazdasági bizottság alelnöke volt, és tagja volt az informatikai és infrastruktúra-fejlesztési albizottságnak, a Magyar Nemzeti Bank kereskedelmi banki tevékenységével kapcsolatos tényfeltáró albizottságnak, az informatikai albizottságnak és az infrastruktúra-fejlesztési albizottságnak. 1995-től a Magyar Űrkutatási Tanács elnöke, 1990-től négy éven keresztül a Fővárosi Közgyűlés tagja volt. Nős, négy gyermeke van.

Csepeli György politikai államtitkár bevezető expozéjában egy **új társadalmi igazságosság** mellett foglalt állást, amelynek célja, hogy a digitális szakadék rossz oldalán rekedteket is visszaemelje a társadalomba. Az **információs korszak** beköszönte ugyanis azzal fenyeget, hogy nagyobb csoportok kizáródnak a fejlődésből. Ezzel a kihívással politikai irányvonaltól függetlenül minden kormányzatnak szembe kell néznie. Tehát talán meglepő, de az **Informatikai és Hírközlési Minisztérium** legnagyobb feladatának a **társadalom felzárkóztatását** tartja. Kovács Kálmán ez alkalommal sem ígért ingyenes internetelérést mindenkinek, szerinte ugyanis azok a leginkább rászorulók, akik nem is tudják, hogy interneteezniük kellene. Bennük először tudatosítani kell, hogy mindez miért hasznos. Ehhez azonban a hálózatra épülő széles körű **szolgáltatásokra** és **tartalmakra** van szükség, mint az elektronikus okmányiroda vagy az online adózás.

Egy kérdésre válaszolva Kovács Kálmán röviden vázolta az **egységes hírközlési törvénnyel** (EHT) kapcsolatos terveit. A konfliktusok fő forrását abban látta, hogy a piac 2001 végére tolódó liberalizációja negatív befektetői kedvvel találkozott. Így most az az elsődleges cél, hogy rábírják a piacot a valódi versenyre. Erre több megoldás is kínálkozik, például pozitívan megkülönböztetni a piacra újonnan belépőket, vagy összeolvadásra késztetni a kisebb szereplőket. Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy a médiakonvergenciára való tekintettel – ami nagyon jól látszott a kampánycsendet megtörő SMS-üzenetekben – **újra kell gondolni** a tartalomszolgáltatásra vonatkozó szabályozást is.

A minisztérium hosszú távú célja az emberek felkészítése az információs társadalommal beköszöntő állandó változásokra. Ez lehetővé teszi a polgárok számára, hogy a gyorsan változó világban is folyamatosan képesek legyenek érvényesülni. Ha ez sikerül, teljesülhet a minisztérium terve, **Magyarország** felzárkóztatása, nem is annyira az **Európai Unióhoz**, mint inkább a világ egészéhez.

Internetpolitika Európai Unió-módra

Z. Karvalics László

Erkki Liikanen *érdekes ritmusú nevét még sokat fogjuk hallani a következő években. Az Európai Unió XIII. igazgatóságának finn vezetőjét bátran tekinthetjük az információs társadalom európai miniszterének, de a krónikák nem a posztja, hanem a nevéhez fűződő politikai programegyüttes miatt fognak megemlékezni róla.*

Liikanen ugyanis - annak ellenére, hogy a kilencvenes évek közepétől *Martin Bangemann* nevétől volt hangos a sajtó, és később maga **Mr. Európa**, *Romano Prodi* „**jegyezte**" az első bejelentéseket - most már mindörökké az „**E-Európa**" atyjaként él majd az emlékezetünkben: olyan felelős uniós vezetőként, aki bátran és egyértelműen tett hitet az információs korszak vívmányaira épülő jövőkép mellett, és nem átallotta azt egészen konkrét és gyakorlati célok formájában előírni a tagállamoknak (és az E-Európa+ program révén valamennyi csatlakozni szándékozó országnak).

A sokat sejtető előzmények után, **2002 nyarán** korszakos bejelentéssel köszöntött ránk. Amikor a főbiztos meghirdette, hogy *„minden európai polgárnak elérhetővé kell tenni a széles sávú, nagy sebességű internetet"*, akkor a **nagypolitika rangjára** emelt egy régóta, de mind kevésbé óvatosan formálgatott állítást: *az információs közműhöz, a hálózat által nyújtott lehetőségekhez való hozzáférés (access) egyfajta emberi alapjoggá vált.*

Nyilatkoztak már hasonlót sokan (például **Kína** is, amely sokkal inkább a **hozzáférés korlátozásáról** híresült el, semmint az állampolgároknak alanyi jogon biztosított internetről), de végrehajtásra ítélt akciótervbe még nemigen került be ez az állítás.

Korábban, az E-Európa program **2000 eleji** meghirdetésekor már célként megfogalmazódott, hogy *„minden polgárt, otthont és iskolát, minden gazdasági vállalkozást és szakintézményt a digitális korszakba, az »online létbe« kell vezetni, és a finanszírozásra, valamint az új gondolatok felkarolására kész vállalkozói szféra támogatásával »digitálisan írástudó« Európát kell teremteni"*. Ehhez azonban akkor még „**csupán**" az olcsó, nem pedig az **alanyi jogon járó** internethozzáférés követelménye társult.

Csak hogy értsük: a **2005-ig** szóló program egyik sarkalatos pontját már 2002-ben „**felülírta**" az Európai Unió. Még többet, még bátrabban, még egyértelműbben kíván: minden korábbinál határozottabban játssza meg az „**internetkártyát**" mint *Európa világpiaci versenyképesség-növelésének egyik kulcsmozzanatát.*

A program „**elmélyülése**" mögött jól érzékelhető az a gyorsulás, amely az információ- és tudástechnológiákkal mindinkább átjárt hagyományos ipar és a tudástermelés rövidülő ciklusai révén kiélezi a gazdasági-politikai rivalizálást. Európa most annak a felismerésnek a birtokában lépett előre, hogy a látszatra **szociális kérdésként** tárgyalható esélyegyenlőtlenség a hozzáférésben valójában **gazdaságstratégiai kihívás**: a digitális közjavakból való részesedés az életminőség javításán túlmenően teljesítőképességi ugráshoz is vezethet.

Az E-Európa program indulókoncepciójának tíz kiemelt akciós területe (elérendő állapotok 2005-ig)

1. Az európai fiatalok útja a digitális korszakba
2. Olcsó internet-hozzáférés
3. Gyorsuló pályára álló elektronikus kereskedelem
4. Gyors internetelérés a kutatóknak és a diákoknak
5. Smart card a biztonságos elektronikus hozzáféréshez
6. Kockázati tőke a high-tech kis- és középvállalkozásoknak
7. A fogyatékosok részvétele a digitális technológia segítségével (e-participation)
8. Online egészségügy
9. Intelligens közlekedés és szállítás
10. Online kormányzat

www.albacomp.hu

ALBACOMP

http://www.albacomp.hu

Z. Karvalics László

Internetpolitika Európai Unió-módra

Az internettel foglalkozó kampányai és rendezvényei (Páneurópai Internet Fiesta, Netd@ys) után az Európai Unió a „Biztonságosabb Internet Akciótervvel" (Safer Internet Action Plan) fordult szembe a nemkívánatos internetes tartalmakkal (**europa.eu.int/information_society/programmes/iap/index_en.htm**). Az 1999 és 2002 közötti periódus 25 millió eurós költségvetése három főcsapást tett lehetővé:

- az önszabályozás bátorítása, a szabályozott viselkedés és a gyors beavatkozást lehetővé tévő szolgáltatások elterjesztése révén biztonságosabbá tett hálózati környezet;
- a szűrő- és mérőrendszerek fejlesztése, a mérést szabályozó nemzetközi egyezmény létrejöttének elősegítése;
- az internetben rejlő lehetőségek és veszélyek tudatosítása a szülők, tanárok és gyerekek körében, a tapasztalatok cseréjét biztosító felületek létrehozásával.

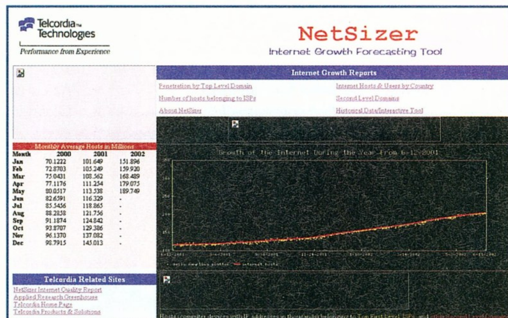

A program munkáját önálló weboldal is segíti, a **www.saferinternet.org** hasznos információs hátországnak bizonyul. A jogi szakanyagok és kutatási jelentések közlése mellett ugyanis bevezet azokba a vitákba, amelyek jelenleg a világban folynak az internet működését veszélyeztető illegális tartalmakkal kapcsolatban. Az akcióterv 2004-ig tartó meghosszabbítására az Európai Bizottság nemrég tett javaslatot.

Ebből fakad az a konkrét célkitűzés, hogy az (erre a célra megemelni javasolt) európai pénzalapok elsősorban a „**behuzalozottság**" szempontjából hátrányos helyzetben lévő vidék erőforrásait növeljék, és a hálózatfejlesztés hibrid modelljei jöjjenek létre (az állami és a magántőke kombinációjával, különböző kedvezményekkel). Úgy tűnik, hiába intenek mérsékletre a „**tiszta piac**" hívei (akik leginkább e piac szereplői, haszonélvezői és csak részben pártatlan elemzői) a központi beavatkozás torzító hatásával, veszélyeivel kapcsolatban. Az „**új gazdaság**" és az internet gyorsvonata túl hangosan dübörög ahhoz, hogy csendben ki lehessen várni, amíg elül a zaj. **Túl nagy a tét** ahhoz, hogy a szereplők ne próbáljanak minden lehetséges eszközt megragadni.

A diadalmas internet

Az **amerikai kereskedelmi minisztérium** immár negyedszer megjelentetett átfogó elemzése, a **Digital Economy 2002** (**www.stat-usa.gov/stemplate.nsf/Validate?OpenAgent&dbID=pub.nsf&vwID=Abstracts&filekey=digital2002.pdf**) arról üzen, hogy az általános gazdasági recesszió ellenére az **Egyesült Államokban** tovább nőtt az információs ágazatra eső tőkeérték, növelve az **IT-részesedést** a foglalkoztatottsági kulcskategóriákban a gazdaság általános erősödésének egyik összetevőjeként. A **tőzsdei befektetői** érdeklődés látványos visszaesése, a távközlési ágazat krízise ellenére a grafikongörbék zuhanása független az internet reálszférájának, a hálózati értéktermelés alapformáinak mutatóitól – azok megállíthatatlanul kúsznak felfelé.

- A hostgépek és a hálózatra kapcsolt PC-k mennyisége konokul nő, s a **felhasználók száma** minden mértékadó becslés szerint 2002 elején átlépte a bűvös **félmilliárdot** - úgy, hogy a középiskolákból csak idén lépett ki az első olyan generáció, amely már eleve hálózati polgárként, **netizenként** kezdett hozzá középfokú tanulmányaihoz. A „**fejletlen**" országokban tömeges hozzáférési programok indultak/indulnak be. Kalandozzunk csak el a Netsizer oldalára (**www.netsizer.com**), és a szemünk előtt pörgő számlálók érzékeltetik a gyarapodás ellenállhatatlan erejét.

- A **hálózati tartalom** növekedése sem lassul, hanem gyorsabban nő, mint eddig bármikor. A forgalom félévente történő megduplázódása **1997**, a hálózat látványos növekedésnek indulása óta **2001** utolsó negyedévében volt a legmagasabb. A **hálózati hírfogyasztás** negyedévente hasít ki egyre nagyobb szeletet a teljes médiatortából. Sorra jelennek meg olyan, elképesztő méretű adatbázisok, amelyek önmagukban is számottevő fogyasztásnövekedést generálnak (családtörténeti anyagok, amerikai bevándorlási regisztrumok, brit népszámlálási adatok, könyvtári különgyűjtemények).

- Óriási a tartalék a jelenlegi szolgáltatások felhasználóbarátabbá és gyorsabbá tételében - a használat intenzifikálódása már most vezető trendnek látszik. Egy 2001 őszén készült tanulmány például bebizonyította, hogy a **letöltési idő csökkentése**, valamint a **termékinformációk gazdagsága** sokkal fontosabb és vonzóbb a fogyasztónak, mint az új és drága technológiák (*Ted Kemp:* Consumers Want Fast Pages, Not Rich Media. InternetWeek, 2001. szept. 10., **www.internetwk.com/story/INW20010910S0005**).

INTERNETWEEK.com
TECHNOLOGY THAT CONNECTS THE ENTERPRISE

HOME | BREAKING NEWS | SUPPLY CHAIN | SECURITY | IT SERVICES | ALL STORIES

NEWS

Study: Consumers Want Fast Pages, Not Rich Media

By Ted Kemp

E-retail and content sites that ensure faster page load-times and provide more product information retain customers better than sites that implement more expensive technologies, such as rich media content or mobile commerce applications, according to research firm Jupiter Media Metrix.

Forty percent of consumers surveyed by Jupiter said they will visit a news or information site more often if its pages load faster, compared with only 20 percent who said a richer media experience will motivate them to make more frequent visits to a site.

Other site characteristics likely to drive return visits to content sites include customized layouts, polling technology and chat capabilities. Respondents showed little enthusiasm for the ability of a site to deliver information to wireless devices, with only 15 percent saying such capability would be likely to make them return to the site.

Among study respondents who shop on the Internet, the addition of more product information and better product suggestions are the two strongest factors that drive return visits, Jupiter found. Respectively 59 and 28 percent of shoppers cited those factors as most important.

Twenty-six percent of people who use e-retail sites said faster-loading pages entice them to make return visits. Only 12 percent said the ability to conduct mobile commerce makes them want to visit sites more than once.

Activate Your FREE Subscription Now!

Printable Version

Email the Article

BREAKING NEWS

- WakeSoft Delivers New Java Architecture Server
- Contivo Upgrades Integration 'Modeling' Platform
- American Airlines Taps Oblix For Identity Management
- A.T. Kearney, Manugistics Team To Help Customers Optimize Pricing
- Cisco Augments Wireless LAN Security
- Two Firms Rev Systems For Intrusion Protection
- Google Rolls Out Updated Search Appliance
- EDS Buys Loudcloud Hosting Business For $63.5 Million

FIND IT. FIT IT. FINISH IT.

Click for IBM's latest integration white paper

GET THE WHITE PAPER

- Az az iszonyatos adósságtömeg, amelyet a „**digitális aranyláz**" néhány éve alatt a távközlési cégek felhalmoztak (az adósság összege nagyobb, mint **Nagy-Britannia** kormányáé az utolsó két évszázadban), olvasható úgy is, hogy *olyan mértékű befektetés történt a jövőbe, amelynek hatáskövetkezményeit csak másfél-két év múlva kezdjük megérezni.* Ezek az adósságok ugyanis nem elértéktelenedő **dot-com részvények** formájában terhelik a mérlegeket, hanem megvalósuló fejlesztések mögött álló valóságos befektetésként.

- Az amerikai csődök árnyékában alig tűnik fel, hogy az európai dot-com cégek 90 százaléka tartja magát, miközben többségük nyereséges. Nehéz elképzelni a gazdaságot, amint egyik pillanatról a másikra elkezdi „**visszacsinálni**" az informatikai forradalmat. A gazdasági folyamatoknak, a termelésnek, a közintézmények működésének nélkülözhetetlen részévé vált a hálózat, az igény tartósan újratermelődik az egyre jobb és egyre olcsóbb rendszerek iránt. A nélkülözhetetlen dokumentum- és tartalomkezelő technológiák piaca például továbbra is 50% körüli mutatókkal nő. A pénzügyi világon és a válság miatt megszorításokra kényszerülő cégeken kívül szinte mindenki más előre tekint. Nem csökken a **cégalapító kedv**, a diákok körében tartósan és megállíthatatlanul nő az érdeklődés az **e-commerce kurzusok** iránt. Egy erre irányuló felmérés szerint nem feledkezhetünk meg arról, hogy milyen „sok öröm van az internetes üzletben, a dotcomosok szeretik azt, amit csinálnak, és ez nagyon meglepő az elmúlt év nehézségeinek fényében".

Z. Karvalics László

Internetpolitika Európai Unió-módra

Leckék Magyarországnak

Az **üzleti világvége-hangulat** ellenére („az istennek se akar beindulni a piac") az utóbbi időszakban folyamatosan bővült a **hazai internetezők tábora**, sőt egyre többen használják a hálózatot naponta. Szinte észrevétlenül kúsznak felfelé a különböző mutatók: ami óriási látogatottsági rekord az egyik napon (szeptember 11., országgyűlési választások), az nem sokkal később átlagosnak számít. Régóta várt akciók kezdték érzékelhetően növelni a felhasználói háttérbázist (családi, közalkalmazotti és pedagógus-számítógépprogram, az általános iskolák **Sulinetre** kapcsolásának következő szakasza), de az igazán tömeges hozzáférési programok még mindig előttünk állnak.

Az mindenesetre jól látszik, hogy a hazai tendenciák - minden tehertétellel és esélyponttal együtt - nem sokban különböznek az internetágazat európai helyzetétől, ha csak az alsóháztól is messze elmaradó penetrációs szintet nem tekintjük annak. Be kell ugyanis látnunk, hogy ebből a szempontból az EU-hoz csatlakozni kívánó országok között csak a második csoportba tartozunk, a **visegrádiakkal** együtt: **Málta**, **Ciprus**, **Szlovénia** és **Észtország**, a négy „**törpeállam**" ugyanis az internetmutatókat tekintve nagyságrendekkel produkál jobb eredményt a **magyar**, a **cseh**, a **szlovák** vagy a **lengyel** helyzetnél. Ennek megfelelően az „**európai főáramhoz**" való csatlakozás Magyarország számára kettős értelemben is a hozzáférést emeli előtérbe, kiemelt **fejlesztési** és **stratégiai** feladatként. Ebben a különleges szituációban, a kemény belpolitikai viták előtt jól jön az Európai Unió üzenete:

- *Széles sávú, nagy sebességű internet-hozzáférést mindenkinek – Magyarországon is!* Ez ma már nem **infopróféták** hagymázas álmodozása, hanem stratégiai prioritás!

- Az anyagi ellátottságnak, a **GDP-nek**, az **infrastruktúrának** azon a szintjén, ahol állunk, mindez *a közösségi hozzáférés formáit értékeli fel.* Az EU elvárása teljesíthetőnek tűnik, ha nem is a „**minden otthonba PC-t és internetkapcsolatot**" formájában, de a *„mindenki juthasson hozzáféréshez valamilyen módon"* (könyvtárban, teleházban, tanítás után is nyitva tartott iskolai számítógépteremben, cyberkávézóban, munkahelyen) már reális célkitűzés!

- Jól látható, hogy *az állami szerepvállalás elkerülhetetlen,* már csak a közszférának a közösségi hozzáférés lehetséges színtereiben való érintettsége okán is. Másrészt az is egyértelmű, hogy nem szereptúllépés, ha az állam a közös érdekek alapján egyeztetést kezdeményez a **távközlési szolgáltatókkal**, különösen a Matávval, a hozzáférés-bővítést megkönnyítő **tarifacsomagokról**.

- A legmerészebb, legbátrabb **internetnépszerűsítő program** sem „lógna ki" abból az európai környezetből, amelyből ezután kitűnni lesz majd nehéz.

De azért megpróbálhatjuk...

FILM • JÁTÉK • MACI • BUTIK • RANDEVÚ • SZEX • SZTÁR

inkább

leginkább

internet kalauz

Nem szeret sorba állni az újságosnál?

Van megoldás!

Rendelje meg, és minden hónapban a postaládájában találja a CD-melléklettel kibővült egyetlen magyar internetes életmódmagazint.

Kérjük, az alábbi adatokat akár e-mailben (ekiss@prim.hu), akár postán (Prím, 1118 Budapest, Ugron Gábor utca 35.), akár faxon (+36-1-248-3250) juttassa el Kiss Éva kolléganőnknek.

Előfizetési megrendelés

Megrendelem az Internet Kalauzt 2002. .... hónaptól .... példányban

1 évre 5472 Ft ☐ fél évre 2736 Ft ☐ negyedévre 1368 Ft ☐

Az összeget a számla kézhezvételétől számított 8 napon belül átutalással ☐, illetve csekken ☐ (a megfelelő megjelölendő) kiegyenlítem.

Kézbesítési név: .... **Telefon:** ....

E-mail: ....

Kézbesítési cím: ....

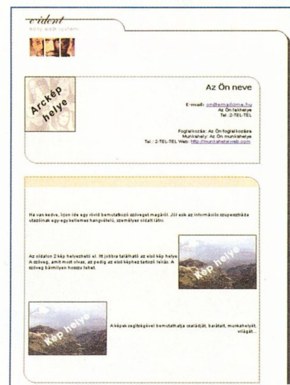
Számlázási név: ....

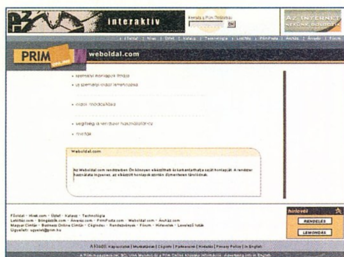
Számlázási cím: ....

Dátum: .... **Aláírás:** ....

EGYSZERŰ WEBOLDALAKHOZ EGYSZERŰ WEBCÍM

Ha Önt barátai Mókucinak becézik, akkor nyilván jó lenne, ha a mokuci.oldala.hu címen kereshetnénk az Ön weboldalát, nem? Ha Te vagy a Jani, akkor bizonyára szeretnéd fotódat és hobbilistádat feltenni a jani.honlapja.com címre. De a kovacs_bela.oldala.com-ra elhelyezett névjegy vagy a Magic játékgyártó bt.-hez rendelt magic.weboldal.hu is jelentős értéket képvisel könnyű megjegyezhetőségével.

A Prím Online weboldal.com szolgáltatása két dolgot nyújt:

- egy egyszerű weboldal gyors kialakításának lehetőségét
- egy könnyen megjegyezhető, egyszerű, beszédes webcímet

Még ma érdemes a prim.hu oldalt felkeresned, és kipróbálnod a weboldal.com szolgáltatást (no és a többi tizennégyet)!

Vértes János Andor

Milyen kedvezményeket kedvel a Matáv?

Szerencsétlen időpontban megy nyomdába a június-júliusi ink: talán egy-két nappal a lapzártát követően jelenti be az informatikai miniszter, hogy miről sikerült megegyeznie a távközlési szolgáltatókkal, és milyen új kedvezményes csomagok léphetnek életbe a megszűnő 150 forintos éjszakai maximum, illetve a „Mindenkinek" átalánydíja helyett. Ennek ellenére időszerűnek éreztük, hogy Straub Eleknek, a Matáv elnök-vezérigazgatójának feltegyünk néhány kérdést a kedvezmények megszűnésével, illetve az új csomagokkal kapcsolatban.

ink: *Előrebocsátom, én nem hiszem, hogy a kedvezményeket egy versenyszférában tevékenykedő vállalattól kellene elvárni, s nem mondjuk az államtól... (E tárgykörben ki is fejtettem véleményemet a múlt havi Internet Kalauzban, ld.:* **www.prim.hu/cikk.prm?id=28667***). Ugyanakkor, ha az átalánydíjból fakadó kedvezményeket megvonja a Matáv, bizonyos dolgokat mégiscsak rajta kell számon kérni. Egy régebbi morgásomra – miszerint akik a kedvezményes tarifák hatására hajtottak végre otthoni „nagyberuházást", mondjuk több évre aláírva az ISDN iránti kötelezettséget, most felmentést érdemelnének – kellemes meglepetéssel fedeztem fel a Matáv-honlapon a választ: ha egy hónapon belül jelzik ezt a kívánságukat, meg is kapják. Vajon nem lehetne azt az igazságtalan helyzetet is feloldani, hogy akiknél van mód az ADSL bevezetésére, azok olcsóbban internetezhetnek (ráadásul széles sávon, időkorlátok nélkül), mint azok, akiknél ilyenre nincs lehetőség? Hiszen a Matáv a „nagyfogyasztóknak" épp a kábelt vagy az ADSL-t ajánlja. De ha nincs? A fogyasztók – ellentétben a Matávval, illetve az elmúlt évtizedekben tevékenykedő elődjével, a Magyar Postával – nemigen tehetnek a műszaki körülményekről, az infrastruktúra állapotáról... És ha már a műszaki körülményeket említettem, hadd térjek ki arra is, hogy sokan azért éltek az átalánydíjakkal, mert a vonalak állapota miatt csak a nyolcadik, tizedik kísérletre sikerült megfelelő sebességű kapcsolatot teremteniük, és ha az egyszer létrejött, a világért se bontották a vonalat a kedvezményes időszak végéig, maradtak online akkor is, ha amúgy elég lett volna egy óra múlva öt percre újra kapcsolódniuk. Őket is sújtja a kedvezmények megvonása, holott eddig is csak a szolgáltatás gyenge minősége miatt éltek azokkal...*

Straub Elek: Egy sor példát tudok mondani hasonló igazságtalanságokra, amikor egy új szolgáltatás beindítását nem egyszerre kezdhette el élvezni az egész ország. Itt van például mindjárt maga a telefon. Bár ma már teljes a lefedettség, még mindig van mintegy 100-150 ezer előfizető, akinek a telefonigényét csak fix telepítésű mobileszközökkel tudtuk megvalósítani, amelyek bár megfelelnek a szabványok által előírt feltételeknek, kevesebb lehetőséget kínálnak (pl. adatátvitelre), mint a vezetékes telefonok. A mobil vagy az ISDN se egyszerre terjedt el az egész országban, s van egy üteme az ADSL-nek is. Az

Milyen kedvezményeket kedvel a Matáv?

egyébként, hogy a mintegy 2,7 millióból ma jóval több mint 1 millió telefonvégponton lehetséges az ADSL, a legtöbb európai országhoz viszonyítva jó arány. Mindehhez hozzátenném, hogy az ADSL nem alapszükségletet kielégítő szolgáltatás, s az ilyeneknél gazdaságossági megfontolások is felmerülnek: ahol az igénybevétel sűrűsége várhatóan alacsony, ott esetleg nem éri meg kiépíteni. E gazdaságossági szemponthoz hadd említsem meg, hogy bár minden vetélytársunk maga is kiépíthetne ADSL-hálózatot, hiszen ehhez a hurokmegosztás keretében a Matáv köteles átadni a vonalait a verseny résztvevőinek, még egyikük sem jelentkezett ilyesmivel, pedig bizonyára elemezték üzletileg... Összefoglalva: vannak igazságtalanságok, amelyek a fejlődés üteméből fakadnak, és amelyeken nemigen tudunk segíteni. Amin tudunk, segítünk, s az említett ISDN2 többéves kötelezettségvállalása alóli mentesség is ilyen. Természetes, hogy annak, aki az olcsóbb internet miatt kötelezte el magát több évre, lehetőséget kell adnunk a felmondásra. Ha lenne műszaki lehetőség például a vonalhibákból eredő kapcsolatszakadások mérésére, ott is fontolóra vennénk valami költségmérséklést, de ilyen lehetőségről nem tudok.

link: *Nem is az az igazságtalanság, hogy mondjuk a Rózsavölgyben vagy Sukorón nincs ADSL, esetleg gyenge a vezetékes kapcsolat minősége, hanem hogy ott a gyengébb minőségű és időben korlátozott internetezésért többet kell fizetni, mint azoknak, akiknél az ADSL már nem álom. Eddig, ha valaki a megszűnő kedvezményekkel élt, számára legalább nem került többe az internetezés, mint a széles sávú hozzáféréssel rendelkezők esetében, csak rosszabb volt. Ezentúl drágább is lesz, holott nem ő tehet a helyzetről... A kérdésem: ha már az állam is beavatkozik annak érdekében, hogy maradjon meg az olcsó internetezés lehetősége, nem kellene-e az ilyen típusú igazságtalanságokra odafigyelni, azokat megszüntetni?*

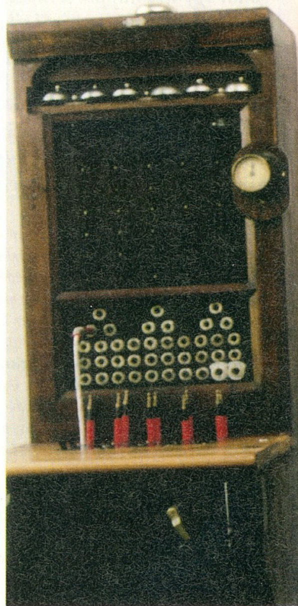
S. E.: Ez is több kérdés. Az első, hogy miért olcsóbb a korszerűbb. Nos azért, mert a hagyományos, régi technika csak drágábban tud tartós vonalkapcsolatot tartani. Nem ez az első eset a történelemben, hogy valamely új dolog nemcsak jobb, hanem olcsóbb is a réginél. Nekünk az árak tekintetében a költségekhez kell igazodnunk. Az persze a kormányzati politika számára megfontolásra érdemes lehet, hogy a társadalmilag, földrajzilag indokolatlan különbségeket, igazságtalanságokat mérsékelje, de attól tartok, hogy ez csak egy a lehetséges argumentumok közül, amelyeket az IHM-nek figyelembe kell vennie, amikor eldönti, mit támogat.

link: *Mit támogat?*

S. E.: Bár ez az IHM asztala...

link: *...nem egészen, hiszen arról már nyilatkozott Kovács Kálmán, hogy ők csak azt támogatják, és csak ugyanolyan mértékben, amit és amennyire a szolgáltató...*

S. E.: Ez igaz, de nem ezért kezdtem úgy, hogy bár... Vagyis nem ezért vagyok hajlandó átvállalni a választ attól, aki a kérdésben illetékes, hanem azért, mert ezen a területen ugyanazt valljuk, amit a minisztérium: ma nem azokat kell preferálni, jobb helyzetbe hozni, akiknek olcsóbb órák kellenek ahhoz, hogy letöltsék, és másoknál két nappal hamarabb lássák a Csillagok háborúját, vagy online játsszanak éjszakákon keresztül... Az alapvető érdek ma az internetezők számának növelése. Minden támogatásnál az első momentum, hogy meghatározzuk, kit dotálunk, kit támogatunk... Az IHM vezetőivel együtt mi is úgy véljük, hogy azokat a családokat érdemes támogatni, ahol a gye-

rek tanulás közben utánanéz egy-két dolognak az interneten, ahol a nyári vakációra való felkészülésben így választják ki az úti célt, vagy ahol elolvassák a világhálón az őket érdeklő információkat. Egy ilyen család nem éjszakákat tölt a weben, hanem havi 30-60 órát. Ezt igazolják a fejlettebb országok számadatai is: Nyugat-Európában napi fél óra, Amerikában valamivel több az internetezők online ideje. Természetesen külön meg lehet

fontolni azt is, hogy aki távmunkában otthonról dolgozik, és ezért tölt órákat a neten, az nem érdemel-e valamilyen dotációt. Ezért is mondtam, hogy sokféle megfontolnivaló van, azonban a sok lehetséges cél közül az első és legfontosabb, hogy minél többen legyünk, az internetezők száma érje el azt a kritikus tömeget, amely már beindítja az önfejlődést azzal, hogy mindenki érzi: ebből nem szabad kimaradni. Ezért a minisztérium és a Matáv tárgyalásainak során a partnerek arra keresték a választ, hogy ehhez mi járulhatna hozzá a legjobban. Ezt az ink szempontjából valószínűleg későn, viszont a Prím Online-ra akár azonnal is kiakasztható információ szempontjából valószínűleg kicsit korán mondom: egy nagyon kedvező 15 és egy nagyon kedvező 40 órás csomagot céloztunk meg, amit a tárgyalások eredményes lezárultával (ha azokat az IHM lefolytatta más szolgáltatóval is) tudunk majd bejelenteni, de talán az nem titok, hogy ez a szándék.

Fotó: Walkó Boglárka

ink: Ez mindjárt két kérdést vet fel: ki határozza meg a költségeket, és miért éri meg a Matávnak előre tervezhetően negatív eredményt „bespájzolnia", amikor a korábbi kedvezmények megszüntetésének indoka az volt, hogy azokra a szolgáltató ráfizet?

S. E.: A költségeken szerencsére nem kell már vitatkoznunk. Még a törvény előkészítésének szakaszában a Híf, egy tanácsadócég és a szolgáltatók folyamatosan dolgoztak a szolgáltatások definícióján, a költségtényezők meghatározásán, így ezek az auditált költségek legfeljebb nagyon szűk interpretációs játékteret engednek, alapvetően minden egyértelmű. Ami a ráfizetést illeti, azzal önmagában nincs baj, hiszen a Matáv nap mint nap jelent be olyan kedvezményeket, amikor a piacépítés érdekében veszteségeket kénytelen elkönyvelni.
A kérdés az, hogy egy kedvezmény jó irányban hat-e a piacra, vagy rossz irányban? Az éjszakai kedvezményekkel nem értük el azt a célunkat, hogy jelentősen nőjön az internetpenetráció, a fejlődés megtorpant. Ugyanakkor „elértük" azt, hogy a nappali beszédforgalomra tervezett hálózat ma már éjszakánkat nagyobb igénybevételnek van kitéve az adatátvitellel, vagyis ha a telefont beszéd céljára használó ügyfeleinknek lenne érdekképviseleti szervezetük, az átvehetné az internetesek lózungjait: legyen már ingyenes a nappali beszélgetés, hiszen a nappali beszélők csak kihasználják az éjszakai internetes csúcsra méretezett hálózatot, vagyis ez nem kerül a Matávnak semmibe... Szerintem a Matáv költségein igenis osztozkodjanak igazságosan a telefonálók és az internetezők, a kedvezményt mint beavatkozást pedig alkalmazzuk ott, ahol piaci és társadalmi céljainkat elérhetjük. Szerintem most több internetező kell, ez viheti előre az online hirdetési piacot, a tartalomszolgáltatást, és ez vihet közelebb az ország jövőjének fontos szempontjaihoz...

Szabó Hédy

Régi barátok új honlapon

Van, aki bevallja, van, aki tagadja, de attól még hétköznapokon nyolc óra tájban félretesz minden egyebet, s leül a tévé elé. Lassan negyedik éve, hogy töretlen népszerűségnek örvend az RTL Klub esti sorozata, a Barátok közt, a Mátyás király téri ház lakóinak „családregénye". Téma a suliban, hogy mikor bukik le Eszter és Lóránt, beszélik a munkahelyen és a buszon, hogy vajon lesz-e szerelem Laci és a szép tolókocsis recepciós lány között. Mert a Barátok közt kicsit mindannyiunk életébe belefér. Nem úgy, mint régen a gazdagréti Szomszédok hétköznapjai, amelyekben az egész ország aktuális gondjai, örömei köszöntek vissza, de mégis: mindenki találhat a barátok között olyat, akivel egyetért, akiért izgul, akivel együtt érez, és akit ki nem állhat. Sokan vannak, akiknek az esti bő fél óra nem is elég, megnézik a szombatonkénti maratoni ismétlést, megveszik a színes Barátok közt-magazint az utolsó szálig, s rendszeresen ellátogatnak a filmeposz site-jára az interneten. Némi tartalom már 1999-ben, a sorozat indulásakor is volt, de minisite-ról igazából 2000 novembere óta beszélhetünk – mondja Béky Endre, az RTL Klub internetes osztályvezetője, az RTL Online főszerkesztője.

■ Az idei esztendő pedig a nagy megújulás éve, őszig kívül-belül megújul az egész RTL Online portál, s ennek a folyamatnak a keretében néhány hete egy átalakított, formailag és tartalmilag is sokkal gazdagabb Barátok közt-honlappal várjuk a látogatókat.

■ *Mely területeket érinti a változás?*

■ Teljes designváltás történt, az új site Flash technológiával készül, nagy nyitó kép, dinamizmus, új grafikai elemek, igazán finom megoldások jellemzik. Sokat gazdagodott a tartalom, átalakult az oldal struktúrája, sok új szolgáltatás is megjelent. Ezeknél az újdonságoknál egy közös cél volt: mind jobban összekötni a honlapot és a tévésorozatot, gyorsan reagálni minden változásra, élő kapcsolatot teremteni a nézők – akik egyben a mi látogatóink is – és a sorozat, a film szereplői között.

■ *Beismerem, magam is feliratkoztam a napi és a heti hírlevélre, s bár még nem küldtem e-mailt a stábnak, a fórumra már ellátogattam...*

■ Fórum azelőtt is volt, de hamarosan vadonatúj lehetőségként megnyílik a még fejlesztés alatt álló chat, s újak az általad is említett hírlevelek, valamint az a lehetőség is, hogy aki e-mailt akar küldeni, kiválaszthatja, hogy kinek címzi, a stábnak vagy csak valamelyik szereplőnek. Nem úgy, hogy megadjuk a szereplők e-mail címét, hiszen nekünk védenünk kell az ő privát szférájukat, de az üzeneteket személyre szólóan „kézbesítjük".

■ *A hozzászólásokból az derül ki, hogy a fórumozók nem mindig egyértelműen a rajongókból verbuválódnak...*

■ De aki hozzászól, az mind nézi a filmet! Egyébként alapelvünk, hogy részletesen tájékoztassuk a látogatókat a fórum és a chat játékszabályairól, normáiról, s igyekszünk a lehető legkevesebbet moderálni a beérkező véleményeken, hozzászólásokon. Szólásszabadság van, még „beszólásszabadság" is – a kitiltás szerencsére igen ritka, csak olyan esetekben fordul elő, amikor valaki a figyelmeztetés után sem mérsékli magát, s durván sérti például a szereplők személyiségi jogait. A ta-

Zsoltnak eddig sikerült megállnia...

Berényi Danika gőzerővel másolja az illegális CD-ket, szülőket aggasztó módon sok időt tölt a számítógép előtt. Váradi Zsoltot, a problémás kamaszt megszemélyesítő másodikos gimnazistát az „igazi Dani" számítógépes és internetes szokásairól kérdeztük.

■ Nem mondhatom, hogy nincs közöm a számítástechnikához, már csak azért sem, mert éppen most kell bemutatót tartanom, vizsgáznom belőle. A számítógépes játékokat pedig kifejezetten szeretem. Az interneten gyakran megfordulok, sok, a tanuláshoz is használható anyagot találtam már, s amikor a stúdióban vagyok, a szünetekben azt is mindig megnézem, miről van szó éppen a Barátok közt fórumán.

■ ***Hozzászóltál már?***

■ Eddig még nem, pedig néhányszor alig tudtam megállni, de végül sikerült lebeszélnem magam. Nem lenne jó, attól biztosan megváltozna a hangvétel, rögtön nem lenne annyira őszinte, s tuti, hogy irányt váltana az egész. Úgyhogy önfegyelem...

■ ***S egy olyan becenéven, amelyről senki sem tudná, hogy te vagy mögötte?***

■ Úgy meg mi értelme?

■ ***Szerintem Dani megtenné, már csak a balhé kedvéért is... Tényleg, te is hasonlóan zűrös srác vagy?***

■ Úgy mondanám, nekem sokkal kisebbek a balhéim, mint a Dani gyereknek. Ez nem azt jelenti, hogy teljesen más vagyok, sok a közös bennünk, de van, amivel nem értek egyet. Például én kínosan ügyelek – s ebben ez a négy éve tartó filmes munka kulcsszerepet játszott –, mérlegelek, mielőtt kimondok valamit, hogy az később is vállalható legyen.

■ ***Akkor hiába is kérlek, hogy árulj el valamit előre Daniról: csúnya vége lesz, vagy megússza, és megváltozik?***

■ Annyit mondhatok, hogy egy darabig még lefelé megy, azután pozitív fordulat várható...

■ ***Lebukás, büntetések?***

■ Ez már tényleg titok, meg kell elégedned annyival, hogy attól függ, milyen szinten... Az a jó ebben a szerepben, hogy sorozat lévén egy karakter nem egyértelműen pozitív vagy negatív, mindenki változik, egyszer fent, egyszer lent...

pasztalatunk az, hogy a fórum érzékenyen követi a sorozat minden apró részletét, s afféle társadalmi szeizmográfként viselkedik: az első meleg színész megjelenésekor például napokig nem csitult az élénk és igen érdekes vita.

■ ***Akár szociológiai tanulmány alapjául is szolgálhat egy ilyen fórum anyaga...***

■ Mindenesetre jól reprezentálja a nézőket, ahogy az egész minisite látogatói köre is jól targetálható, lojális és rendszeresen visszatérő közönség, s emiatt kereskedelmi szempontból szintén értékes az oldal a hirdetők számára.

■ ***Számszerűen mekkora a nézettsége?***

■ Napi ötvenezer oldalletöltéssel büszkélkedhetünk, s az is jellemző adat, hogy a megújulás óta a látogatók kétszer annyi időt töltenek el az oldalon, mint azelőtt.

■ ***is az idő, hiszen óriási képanyagból válogathatnak, tölthetnek le, videorészleteken idézhetik vissza a film emlékezetes jeleneteit, és exkluzív, csak a honlap számára készített sztárinterjúkat olvashatnak...***

■ Rendes vagy, hogy helyettem sorolod a tartalmi szolgáltatásokat, megérdemelsz egy Barátok közt-ajándékot – főleg, ha felhívod a forródrótot, és meg is nyered...

Hetesi Péter Pál (G3) / ggregorg@freemail.hu

Egy bosszús hollandus Budapesten

***Minden egyformán popzene! – énekelte egykor az Európa Kiadó. Akkoriban még gőze nem volt sem muzsikusnak, sem nézőnek, hogy nemzetközi mintára hús-vér zenészek helyett menedzseri kreációk árasztják majd el a piacot. Arról, hogy valójában hogyan is működik a mi kis magyar slágerdarálónk, a nagyérdemű először a Popsztárok című tévéműsorból értesülhetett, amelynek kapitányi hídján egy hajdani hágai hangszerboltos áll. Hölgyeim és uraim, íme* Robbert J. van der Ende!**

Link: *Robbert, nem hiányoznak a hangszerboltjaid?*
Robbert van Ende: Igazán nem.
Link: *Mennyi volt?*
R. v. E.: Három: Hágában, Amszterdamban és Appeldornban. Ez utóbbi egy kisváros Hollandia keleti felén.
Link: *Hogyan lesz az emberből hangszerbolt-tulajdonos?*
R. v. E.: Szerintem úgy, mint bárhol.
Link: *Én Magyarországon sem tudom...*
R. v. E.: Semmi különbség nincs más szakmákhoz képest. Lehettem volna hentes vagy pék, csak én nagyon szerettem a hangszereket. Maguk a boltok nem hiányoznak, de a hangszerek igen. Nagyon kedvesek voltak nekem.
Link: *Muzsikáltál is?*
R. v. E.: Persze. Gitároztam. Nagyon szeretem a zenét.
Link: *Akkor beszéljünk a kedvenc zenéidről!*

beszélgetése ink

R. v. E.: Valójában a nyolcvanas évek angol popzenéjét kedvelem nagyon. Ma a nu metal, például a Blink 182 és a Limpin Park áll hozzám közel, meg David Silvian és a U2. De szeretem a régi Japant is, és ne feledkezzünk meg a Beatlesről sem... Ha van melódia, és van erő, energia, azt én szeretni fogom.

ink: *Hogyan csináltad meg az első boltodat?*

R. v. E.: Kaptam valakitől kölcsön igen erős kamatozásra 3000 guldent, ez körülbelül 350 ezer forintnak felel meg. Ebből a pénzből ki tudtuk bérelni az egyik barátom édesapjának egyik üzletét. Így kezdődött. Folyamatosan nőtt, nőtt és nőtt. Én kereskedő vagyok, ez az egész menedzserdolog nem annyira fontos, de nyugodtan elmondhatom magamról, hogy jól tudok eladni dolgokat. Sajnos...

ink: *Miért sajnos?*

R. v. E.: Szívesebben lettem volna költő vagy festő.

ink: *Még nem késő. Még nem vagy negyven.*

R. v. E.: Ha sok stressz ér, mint ezen a héten, mindig az jut az eszembe: rosszul választottam.

ink: *Ha jól tudom, leégtek a boltjaid.*

R. v. E.: Csak egy. De az épp elég volt. Senkinek nem kívánom ezt a tapasztalatot. Porig égett.

ink: *Baleset volt?*

R. v. E.: Nem, nem, nem baleset volt. Szerintem túl jól ment az egész...

ink: *A konkurencia?*

R. v. E.: A konkurencia. Sok millió guldenes forgalmunk volt, és néhány embernek ez nem tetszett. A rendőrség még nem tudja, ki tette, viszont azt hiszem, én igen. De ez nem fontos. Most már pláne nem.

ink: *Még újra megnyitottad a boltot, és állítólag utána untál bele.*

R. v. E.: Csak úgy tűnik, hogy hirtelen váltás volt, valójában hosszú folyamatról van szó.

ink: *Mesélj róla!*

R. v. E.: 1984-ben kezdtem, és 1992-ben, amikor leégett a boltom, akkor voltam a csúcson. Nyereségesek voltunk. Jól éreztem magam. Lehet, hogy túl sokat dolgoztam, és a családomnak nem volt jó, de ez egy másik történet. Itt hibáztam. Túl gyorsan akartam fölépíteni a legnagyobb üzletem, még többet adtam magamból. Túl sok energiámba került. 96-ra már teljesen lemerültem, a házasságom tönkrement. Amszterdamba költöztem. Hiába szerettem a hangszereket, hiába tudok jól eladni, a bolt mindig csak a pénzről szól. Egy hároméves folyamat végén úgy döntöttem: más kell nekem. Találkoztam egy magyar nővel, akivel odakint másfél évig együtt éltünk...

ink: *Fogadjunk, hogy énekesnő!*

R. v. E.: Énekesnő. *Völgyesi Szomor Fanni.* Ennek hatására döntöttem el, hogy mást akarok csinálni, másra van szükségem. Ez volt az utolsó csepp a pohárban. Magyarországra költöztem.

ink: *Milyennek láttad akkor Magyarországot? Mi úgy nézünk Amszterdamra, Hollandiára, mint a tolerancia hazájára...*

R. v. E.: Ennek is van határa. Csak a saját érzéseimet tudom elmondani, az én Magyarország-képem ilyen benyomásokból állt. Először is 1956. Rám nagyon hatott, amikor azt tanultam az iskolában, hogy volt, aki ellenállt abban a nagy kommunizmusban. Ismertem a boltból néhány magyar zenészt, akik meghívtak, hogy nézzem meg őket abban az étteremben, ahol játszanak. Megdöbbentő volt a tudásuk, remekül muzsikáltak. Ez még akkor történt, amikor eszem ágában sem volt ide költözni. Azután az ételek... Amikor megérkeztem, térképről kellett megtanulnom az országot, mert a Dunán és Budapesten kívül mást nem ismertem. Most csak a pozitívumokat mondom, ami eszembe jut: barátság, összetartás, családi élet... nagy kultúra... mindenki tud szavalni... Ha mész az utcán, és megállítasz valakit, hogy mondjon el egy *Petőfi*-verset, mond neked. Hollandiában senki nem fog neked verseket szavalni.

ink: *Mihez kezdtél, amikor megérkeztél?*

R. v. E.: Egy évig semmit nem csináltam. Éppen akkor találkoztam *Barnával* (Pélyi Barna United együttes – *a szerző*), amikor el akartam helyezkedni mint marketinges egy nagy utazási irodában. Mondták, hogy nincs menedzserük, én pedig kihívásnak tartottam az egészet. Így találkoztam az általam addig megismert „szép Magyarország" ellentétével, amikor belecsöppentem a magyar popvilágba.

ink: *Hogyan néz ki a magyar popvilág? Mondd a csúnyát is...*

R. v. E.: Nemcsak a popvilágról szól. A kereskedelmi és a médiavilágról is.

ink: *Mondd azt, ami a legjobban dühít!*

R. v. E.: Fontos az én türelmetlenségem is, hiszen megszoktam egy bizonyos szintet, ahogy a dolgokat intézem. Nem mondom, hogy nem hibázom, dehogynem, folyamatosan. De a tévénél és a popzenében létezik egy világ, amely nem az igazi. A kereskedelmi televíziózásban káosz uralkodik. Az érték, az emberi érték sehol. Vannak nagyon jó emberek, egy szűk stáb, amellyel a Popsztárokban dolgozom, de nem véletlenül van a Tv2-ben ennyi jelentős változás.

ink: *Mert?*

R. v. E.: Mert nagyon fontos dolgok nem működnek. Ugyanez az RTL Klubnál, a királyi tévénél, ugyanez mindenféle lapoknál.

ink: *Érdekes, amit mondasz. Arra gondoltam, arról fogok veled beszélgetni, hogy a Popsztárokhoz hasonló műsorok teszik tönkre a magyar zenét. Teli vagyunk ilyen menedzseri kreálmányokkal. Az még istenes, hogy a Sugar and Spice tagjai legalább valamennyire tudnak énekelni, mert az általános gyakorlat az, hogy pofára kiválo-*

Egy bosszús hollandus Budapesten

Hetesi Péter Pál (G3) / ggregorg@freemail.hu

gatnak eladható arcokat, majd a stúdióban helyettük stúdióénekesek szalagra éneklik a dalokat, amire a sztárok csak rátátognak. Így le lehet zavarni hétvégenként akár féltucatnyi diszkóhaknit is. Ettől viszont a valódi muzsikusok éhen halnak.

tosan itt kell segítenünk. Félre ne értsd, én nem vagyok Jézus Krisztus, de az a célom, hogy ebben a „vörös lámpás" világban próbáljak jót cselekedni. Igyekszem szépséget és minőséget belevonni a produkcióba. Foghatnám magam, és kiköltözhetnék a világból, irány a hegyek, mindenki hagyjon békén! De nekem kell

ink: *Sika, kasza, léc. Sika: sikálás. Ez annyit tesz, hogy unott pofával zenélünk. Kasza: lekaszáljuk a terepet, minden lehetséges pénzt kiveszünk belőle. Léc: lelépünk, lelécelünk, odébb állunk.*

R. v. E.: Mindez nagyon nehéz, és sokszor nem sikerül. Világos, hogy mit akarok mondani?

Fotó: Hegedűs Ákos

R. v. E.: Bizonyos szempontból igazad van. De várj, van egy példám, amellyel meg tudom világítani, hogy mit akarok mondani. Amikor Amszterdamban laktam, jöttek a külföldi barátaim, és mind meg akarták nézni a vörös lámpás negyedet. Egy ilyen „túránál" láttam meg egy gyönyörű kis templomot. Mit csinálnak ezek itt, kérdeztem magamban. Azután rájöttem, hogy pontosan itt kell lenniük, pontosan az a kihívás, hogy csináljunk valami jót is. Nem ez a csináljunk, kaszáljunk, és azután viszontlátásra.

ink: *Tudod, hogy mondják ezt a magyar zenészszlengben?*

R. v. E.: Nem. Hogyan?

ink: *Persze.*

R. v. E.: Ebben a csapatban, a Ginger and Spice-ban van összefogás a hat ember között. És a szeretetről szól, nem pedig a pénzről.

ink: *Jó, de húsz év múlva emlékezni fogunk ezekre a dalokra?*

R. v. E.: Nem. Azt azért nem.

Érsek Teodóra

Írjunk zenét!

WebM
We

Miért is ne írhatnánk? Egyszer-egyszer mindenki megpróbál verset írni, suta rímeket faragni vagy csak úgy összevissza dudorászni a fürdőszobában. A PC-nek, az internetnek és a hálóról letölthető programoknak köszönhetően ma már minden feltétel adott egy ilyen próbálkozáshoz. Lehet, hogy utána nem dörömbölnek majd ajtónkon a lemezkiadó multik, és még aktuális múzsánk szeméből sem csordul ki a könny (legfeljebb csak a nevetéstől), amikor megmutatjuk neki első szerzeményünket, de legalább elmondhatjuk, hogy ezt is megpróbáltuk. És ki tudja...

Néhány dologra azonban feltétlenül szükségünk lesz az elinduláshoz. Ilyen a számítógép, némi üres hely a merevlemezen, a hangkártya, valamint a hangszóró vagy fejhallgató, amelyen át majd meghallgatjuk az eredményt. Hogy az milyen lesz, az a további, nem kötelező, de azért ajánlott feltételektől függ: hallás, fantázia, alapvető zenei ismeretek, ritmusérzék, türelem, kedv, vállalkozó szellem.

Az interneten rengeteg ingyenes vagy shareware hangszerkesztő programot

találhatunk, közöttük számos professzionális célra is alkalmas szoftvert. Érdemes a nagyobb letöltőoldalakról elindulni, pl. a **www.zdnet.com** vagy a **www.download.com** megfelelő kategóriáit átböngészni. Mivel a választék igen széles, ezért csak néhány alkalmazást veszünk szemügyre, főként azokat, amelyeket nem profiknak szántak, és amelyek használatához nincs szükség külön hangszerre.

Saját szórakoztatásunk legegyszerűbb módja, ha kipróbáljuk magunkat dj-ként. A Virtual Turntables program segítségével a gépünkön levő MP3-dalokat remixelhetjük, effektezhetjük vagy újrakeverhetjük. Ehhez nem kell sok tudomány, mégis érdekes és meglepő eredményeket érhetünk el, s egy kis gyakorlattal – mint újdonsült dj – remek hangulatot kelthetünk vele egy házibulin. A meglévő dalok újrakeveréséhez, a dallamré-

szek összepróbálgatásához számos online lehetőséget is találhatunk, még külön programra sincs szükségünk hozzá. Bizonyos weboldalakon Shockwave plug-in segítségével csöppenhetünk bele egy virtuális hangstúdióba, ahol aztán kedvünkre játszadozhatunk a hangokkal és a ritmusokkal. Például a svájci, elektronikus zenét játszó Yello együttes weboldalán (**www.yello.ch**). Az ott található Soundstationben a legdögösebb ritmusokat és hangokat mixelhetjük össze remek kis dance muzsikává, még akkor is, ha fogalmunk sincs róla, mit csinálunk. A különböző szólamokat ki-be kapcsolgatva, a hangerőt beállítva és mindezt variálva a végtelenségig elszórakozhatunk.

A Shockwave weboldalán (**www.shockwave.com/sw/create/musicmixers**) hasonlóképpen játszhatunk az ismert popslágerekkel. „Oops, I did it... by myself!" („Upsz, ezt magamtól csináltam") – mondhatná Britney a helyünkben. Neki két slágerébe is belenyúlhatunk, ha van a böngészőnkben Shockwave plug-in (ha nincs, töltsük le), és ha idő előtt meg nem unjuk, hogy szegény Britney folyton azt ismételgeti, hogy

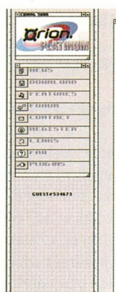
tippje ink

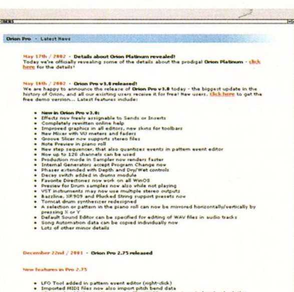
„oops” meg „yeah-yeah-yeah-yeah-yeah”. Az interaktivitásnak itt még nincs vége, az elkészült mixet e-mailben elküldhetjük a barátainknak, és természetesen az eredeti lemez megvásárlásához hozzásegítő gomb sem hiányzik a kezelőfelületről.

A fenti oldalon még sok más művész zeneszámából készíthető saját mix, így például a Jamiroquai, Moby, Kid Rock és David Bowie is áldozatul eshet legújabb dj-tevékenységünknek.

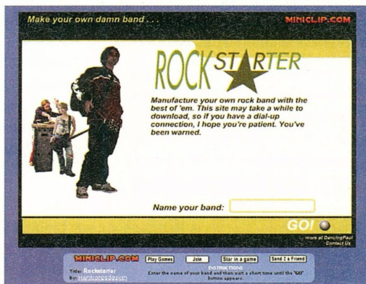
Ha már ráéreztünk a mixelés mikéntjére, és tovább szeretnénk lépni, akkor érdemes néhány komolyabb programot kipróbálni, amely sokkal több lehetőséget, szabadságot kínál, és nem csupán egy adott dal 10-15 részletét lehet vele variálni. Persze ezek a programok leginkább a dance, a hip-hop és a techno műfajait kedvelőknek készültek, mivel ezeket a zenéket lehet az egyszerűbb részek hatásos ismételgetéséből, a variációkból és a hatást fokozó különféle átmenetekből felépíteni. Szimfonikus zenekari művet vagy jazzt sajnos nem fogunk virtuális potméterek csavargatásával előállítani, de nem is ez a cél.

A komolyabb programok közül a profik számára is ajánlható az Orion Virtual Studio (**www.sonic-syndicate.com**), amelynek demo- és próbaverziója is ingyen letölthető. Ehhez a programhoz már nem árt egy erősebb számítógép-konfiguráció és némi hozzáértés sem (vagy legalább egy kis türelem és angoltudás a Súgó tanulmányozásához). Nevéhez méltóan az Orion egy igazi virtuális stúdió. Szekvenszert, szintetizátort, effekteket és egy keverőpult virtuális mását tartalmazza. A hozzá tartozó demodalok, hangok és ritmusok felhasználásával saját, egyéni zeneszámot hozhatunk létre, ha nem ijedünk meg a rengeteg gomb és potméter láttán. A program támogatja a MIDI formátumot és a VST2-effekteket, 64 sávos keverőt tartalmaz, valamint különböző effekteket is használhatunk (pl. kórus, visszhang). 32 bites felbontással dolgozik, ami a hagyományos audio-CD-minőség duplája, de tud 48 KHz-es audiofájlt is exportálni, ha éppenséggel DAT-szalagra rögzítünk. Ennek ellenére bátran ajánlható azoknak is, akik az előző két mondatot nem értették :-).

Ha már nagyon megy a zenélés, nekiláthatunk a zenekar-alapításnak. Ez bizony az életben sem megy olyan egyszerűen, mint gondolnánk. Ezért inkább próbáljuk ki a neten a virtuális zenekar-alapító ShockWave programot a **www.miniclip.com/rockstarter/rockstarter.htm** oldalon. Itt mi magunk adhatjuk meg a leendő zenekar mögötti hátteret, a koncertvilágítást, a banda nevét és persze a tagokat. Minden egyes hangszerhez több zenész közül választhatjuk ki a nekünk tetszőt, aki öt különböző dallamot tud majd játszani, gombnyomásainktól függően. Mivel a variációk száma igen nagy, jót szórakozhatunk a zenekarosdival; és az sem utolsó szempont, hogy a megunt vagy unszimpatikus tagokat egyetlen klikkeléssel kirúghatjuk a bandából. S noha ez ma még csak egy jópofa játék, az is lehet, hogy a technológia fejlődésének köszönhetően pár év múlva már a valóságban is ilyen, komputer által generált virtuális zenészek fognak majd szórakoztatni minket.

Szendi Gábor / gszendi@prim.hu

Az öröklés és a linkek
CSS-csapdák (II.)

Nemcsak gazdag nagybácsitól lehet örökölni, s már a linkek sem a régiek. CSS-sorozatunktól a gazdaság és a web fellendülését várjuk.

Az előző cikk alapján már valahogy elboldogulunk alapvető dolgokkal, mint amilyen a betűméret- és betűszínmegadás, továbbá tudunk már az oldalunknak hátteret készíteni, és szabályozni, hogy a háttérkép miként sokszorozódjon meg. Írtunk a táblázatokról is, amelyek önálló életet élnek, nem hallgatnak a **Body**hoz rendelt stílusleírásra. Azt is mondhatnánk, hogy **nem öröklik** ezt a tulajdonságot.

Pár szó az öröklésről

Teljesen logikus dologról van szó, leszámítva a Netscape 4.x működését ez ügyben.
Aki nem webszerkesztőkkel sietteti őszülését, az jól tudja, hogy a **HTML** nyelvben van egyfajta szülő–gyerek viszony az egyes tagek között. Ugye, a **<Body></Body>** anyánk közé zárt gyerekek a felelősek az oldal kinézetéért. Világos, hogy ha – mint a múltkor – leírjuk, milyen legyen általában a **Body** pl. betűméret, -család és -szín tekintetében, azt be kell tartania minden **Body**-gyereknek.
Az egyik legfontosabb kivétel ez alól a **táblázat**, amely nem örökli a **Body** stílusát, neki külön kell leírni a cellák tartalmának stílusát (a **TD** taghez rendeljük).
Másik fontos kivétel a link, amely kitüntetett szerepet tölt be, és ha mi nem írjuk le azt, működésbe lép a böngészők által szolgáltatott ronda stílus (lásd később)!
Sajnos a stíluslapoknál örök bajkeverő Netscape 4.x-nek van még egy csínytevése, amit jobb, ha most tudsz meg, mielőtt véresre rágtad a körmödet. Ha valahol a dokumentumban van egy táblázat, az megtöri a **Body**ban leírt stílusjellemzők érvényesülését a későbbiekben, vagyis a **Body** érvényessége a táblázat után megszűnik, nem működik az öröklődés. A táblázat utáni szöveg eltérő kezelésére lássuk az IE és az Ns 4.x mutatványát:

Ez itt egy táblázat
Ez jön utána

Az IE helyesen jelenít meg

Ez itt egy táblázat
Ez jön utána

A Netscape 4.x egy táblázattól mindent elfelejt

Látható, hogy Ns 4.x-ben a táblázat után már csak a böngésző alapértelmezése szerinti betűméret jelenik meg. Ennek messzemenő következményei vannak, hiszen a táblázatokat igencsak kedvelik az oldal struktúráját kialakító webpolgárok, nem ritka az egymásba ágyazott táblázatok alkalmazása sem.
Ezen az hibás működésen úgy lehet segíteni, hogy nem bízzuk az öröklődésre a dolgot, hanem például a táblázat utáni szövegünk stílusát „megerősítjük", vagyis megismételjük. Pl. a <P>-nek (bekezdés) is ugyanazt a leírást adjuk:

```
BODY {font-size: 14px; font-family: Times New Roman}
TD   {font-size: 14px; font-family: Times New Roman}
P    {font-size: 14px; font-family: Times New Roman}
```

Vagy rövidebben:

```
BODY TD P {font-size: 14px; font-family: Times New Roman}
```

Majd pedig **<P>Ez jön utána</p>** módon formázzuk meg a szöveget.
Szerencsére ezeket a problémákat a Netscape 6.x nem örökölte. Meg kell említeni még valamit, ami sok hajtépésre adhat okot. Ugyanez az „örökségből való kitagadás" jelenség fordulhat elő akkor, ha csak valami egészen ártatlan szintaktikai (nyelvtani) hibát vétünk, pl. az elemek egymásba ágyazásakor. Ugye, a **<P></P>** bekezdés szigorú értelemben nem tartalmazhat egy **<H1></H1>** párt, mert az már önmagában is új bekezdést jelent. Ha mégis szerepel az oldalunkon egy ilyen **<P><H1>Ez hibás!</H1></P>** egymásba ágyazás, akkor az Ns 4.x fogja magát, és megsértődik, a továbbiakban nem vesz tudomást a **Body**ból fakadó örökségről, míg más böngészőket ez nem zavar. Persze ezeket a hibákat előre nem lehet látni, ezért minden lapot rutinból több böngészőben kell ellenőrizni!
Létezik az öröklődésnek egy másik formája is, amely igen fantáziadúsan használható. Tudjuk, hogy a HTML logikája az egymásba ágyazás (s mint az imént láttuk, a helytelen használatnak vannak buktatói), vagyis ha pl. azt akarjuk, hogy valami vastag és dőlt legyen, azt HTML 4-ben úgy írjuk, hogy:

```
<H1>Kiemelt és
<em>dőlt szöveg</em></H1>
```

Kiemelt és *dőlt szöveg*

Itt az öröklés azt jelenti, hogy a kiemelés, mivel a <H1> magában foglalja az párt, átadódik a dőlést létrehozó tagpárnak.
Ugyanakkor fontos szabály, hogy az öröklés csak akkor megy, ha a beágyazott elem nem írja felül a külső elem valamely tulajdonságát. Mert ha egymást felülíró módon alkalmazzuk az elemeket, furcsa eredmények születnek:

```
H1 {font-size:25px; font-family: Times New Roman;color:red}
EM {font-size: 15px; font-family: Times New Roman}
<H1>Kiemelt és
<em>dőlt szöveg</em></H1>
```

Kiemelt ***és dőlt szöveg***

Természetesen ez nemcsak bajt okozhat, lehet kreatívan is használni. Fontos az öröklődés kapcsán tudni, hogy elvi alapon létezik egy fontossági sorrend a különféle stílusmegadások között, vagyis hogy melyik írja felül a másikat. Általános szabály, hogy ami „közelebb" van az adott elemhez (pl. szöveghez), és „specifikusabb", az felülírja a „távolabbit" és „általánosabbat". Növekvő fontossági sorrendben tehát:

Stílusmegadás módja	Példa
Linkelt stílusleírás a <Head></Head> részben	<link rel="stylesheet" href="style.css" type="text/css">
A <Head></Head> részben megadott lokális stílusleírás	<style type="text/css"> </style>
HTML-taghez rendelt stílus	TD {font-size:14px;}
Class selector	.kicsi {font-size:14px;}
ID selector	#kicsi {font-size:14px;}
Inline stílusleírás	<Td style="font-size:14px"></Td>
!important kulcsszó megadása	TD {font-size:14px !important;}

A könnyebb emészthetőség kedvéért még rágódjunk ezen a táblázaton egy kicsit! A linkelt stílusleírás az egyik leghasznosabb dolog. Ha ugyanis minden lapunk ugyanazt a stílusleírást vagy annak egy részét használja, akkor külön fájlként elmenthetjük, és a fenti sor elhelyezésével köthetjük az egyes HTML-oldalakhoz. Ekkor site-unk látogatójának ezt a fájlt csak egyszer kell letöltenie, és onnantól a cache-ből veszi a böngésző. Ez a stílusfájl úgy készül, hogy elhagyjuk a <style type="text/css"> </style> nyitó-záró tageket meg a comment taget (<!— —>->), ha van, és css kiterjesztéssel elmentjük a stílusleírás-listát egyszerű TXT-fájlként. A többi sornak ismerősnek kell lennie a múltkori cikk alapján. De mi az az !important? Ezt csak a teljesség kedvéért írtam ide, mert egyébként valaki úgyis megkérdezné. Nem minden böngésző támogatja (pl. az Ns 4.x sem), de helyes használata úgy történik, hogy egy tulajdonság után, még a pontosvessző előtt kell kiírni, és akkor ez felülír minden más, ugyanarra a tulajdonságra vonatkozó stílusszabályt.
Pl. ha azt írjuk, hogy:

```
H3 {color: blue !important}
```

Akkor a következő inline stílus is felülíródik:

```
<H3 style="color:red">Ez mégis kék</H3>
Ez mégis kék
```

Most a linkekről

Belátom, kicsit elméletinek tűnhetnek a fenti sorok, de amikor nagyon nem megy valami, az ember végső kétségbeesésében még a szabályokat is hajlandó megérteni. Előbb-utóbb úgyis beléjük ütközik. De jöjjenek a linkek, mert ez az egyik leghálásabb téma a CSS-ben. A linkek már a régi időkben is tudtak egyet s mást. Nevezetesen: alá voltak húzva, és az aktív (éppen klikkelt), valamint a már meglátogatott link színét külön lehetett definiálni.
Ez a stíluslapok korában kiegészült a hover (lebegés) csodafunkciójával, amelyet az IE hozott el nekünk, és már az Ns 6.x is átvette: ha a link fölött tartjuk a kurzort, akkor annak a színe megváltozik.
A legegyszerűbb ilyen linkleírás, amelyből száműztem az annyira unalmas aláhúzást (text-decoration: none), így néz ki:

```
A:link {color: red; text-decoration: none}
A:active {color: yellow; text-decoration: none}
A: visited {color: purple; text-decoration: none}
A:hover {color: aqua; text-decoration: none}
```

Szendi Gábor / gszendi@prim.hu

Az öröklés és a linkek

CSS-csapdák (II.)

(A kulcsszavas hivatalos színválaszték: aqua, black, blue, fuchsia, gray, green, lime, maroon, navy, olive, purple, red, silver, teal, white, yellow, és persze bármilyen szín hexadecimális színkódja is használható.)

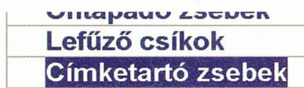
Sok ötletes linkmegoldással találkozhatunk a weben szörfözgetve, s ezek főszereplője a hover funkció. Az egyik ötlet, hogy akkor „húzódik alá", amikor rámegyünk a kurzorral. A fenti linkleírás **hoveres** részét a következőképen kell átalakítani:

```
A:hover {color: aqua; text-decoration: underline}
```

Másik kedvelt módszer, amikor a link mögött megjelenik egy csík, sőt a link átfordulhat negatívba is:

```
A:link {font-weight:bold; text-decoration:none;
color:#023495}
A:hover {font-weight:bold; background-color:#0000A0;
color:#FFFFFF}
```

Az **active** és a **visited** ebben az esetben megegyezik az **A:link** leírásával. A **hover**ben a **background-color** megadása jelenti a csík megjelenését, a color mögött álló kód pedig a link fehér színét adja meg. Természetesen a font vastagságát is meghatározhatjuk a font-weight tulajdonsággal. A hatás:

Egy lehetséges hatás az is, ha csak a **hover**ben vastagítjuk meg a betűt, ekkor a kurzor megjelenésére „meghízik" a link szövege.

Amit lehet a szöveg formázására használni, az potenciálisan mind lehet **hover**hatás. Például a kisbetűből nagybetűvé formáló hover:

```
A:hover {text-transform: uppercase}
```

Az eredmény:

nagybetű NAGYBETŰ

A link kurzor nélkül A link hoveres effektusa

További érdekes hatások érhetők el az IE 4 óta bevezetett filterekkel, amelyek azonban csak IE-ben működnek. A FlipV filtert használva például a link a vízszintes tengelye körül tükröződik, ha az **A:hover**t a következőképen preparáljuk ki:

```
A:hover {FILTER: FlipV; width: 10px}
```

Ennek hatása:

tükröződök

A link kurzor nélkül A link hoveres effektusa

A glow effektus is érdekes hatást kelt, fényudvar keletkezik a felirat körül:

```
A:hover {FILTER: glow(Color=#89D5F5,Strength=10); width:
10px}
```

fényudvar fényudvar

A link kurzor nélkül A link hoveres effektusa

Mindkét effektusnál szükséges a **width** paraméter, de nem funkcionál, úgy tűnik, értéke mindegy. A **glow** filternél a **Color** adja meg a fénykorona színét, a **strength** pedig a kiterjedését.

A DropShadow filter árnyékot vet a link mögé:

```
A:hover {FILTER: DropShadow(Color=#000080); width: 500px;
height:100px}
```

árnyék árnyék

A link kurzor nélkül A link hoveres effektusa

Itt már fontos a **width** és a **height** paraméter értéke, mert ha kicsi, akkor az árnyékból lecsípődik. A **color** az árnyék színét adja meg.

Még egyszer: sajnálatos módon ezek csak IE4-ben és a felett működnek!

Utoljára a linkekről egy fontos dolog. Van úgy, hogy pl. nem akarjuk az összes linket ilyen csicsásra, vagy egyszerűen többféle link/hover stílust szeretnénk egy oldalon belül alkalmazni. Ennek több módja is lehetséges. A legegyszerűbb, ha egy selectorral definiálunk egy másik linkleírást vagy akár csak egy hoveres hatást. Például:

```
A:hover {FILTER: DropShadow(Color=#000080); width: 300px;
height:100px}
A.mas:hover {FILTER: glow(Color=#ff0000,Strength=5);
width: 5px}
```

A kétféle hatást úgy érjük el, hogy ahol a gloweffektet szeretnénk érvényesíteni, ott a linket így írjuk:

```
<A href="akarmi.htm" class="mas">Ez glow effekt lesz!</A>
```

A kulcs a "mas" class selector használata.

(Folytatjuk!)

tippje ink

Mi fán terem a crack?

Novák Áron / aaron@maffia.hu

A hivatalos megnevezése: narkotikum – gondolhatod esetleg, ha beírod egy keresőbe, és szétnézel a találati listán. Ám most egy kicsit másfajta crackekről lesz szó. Ezektől a szoftvergyártók kerülnek önkívületi állapotba, nem is egészen ok nélkül.

A lényeg a neten fellelhető sok-sok trial, shareware (valamilyen korláttal ellátott) verzióból a korlátot a lehető legelegánsabban kiirtani. Ez programozói képességek birtokában „puszta kézzel" is elvégezhető, akit érdekel, a **www.freeweb.hu/dviper** címen informálódhat ez irányban. A kiiktatások főbb fajtái:

Serial number – olyan programokhoz való, ahol a regisztrációhoz egy számot kell beütni. Olyan számot adnak, amelyet beírva úgy tűnik, mintha megvetted volna a programot.

Serial generator – ez a serialok legelegánsabb módja, ugyanis a progi névhez generálja a szériaszámot, így az is látszik, hogy Te regisztráltattad a programot. Persze csak úgy néz ki...

Crack – ez a programot módosítja úgy, hogy abból a korlátozás örökre eltűnjön. A unixos „diff" parancs mintájára működik, azonban ez a bináris állományt, tehát magát a programot módosítja.

A korlátok elleni harchoz érdemes megismerni a leggyakoribb „ellenfeleket":

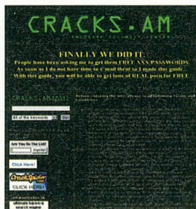
Trial – x nap után dobhatod a kukába, de addig a program teljes tudása rendelkezésedre áll.

Adware – reklámokat kell nézned, különben szabadon használhatod.

Demo – nem lehet menteni, vagy egy létfontosságú funkció nem él.

A „puszta kezes" módszer helyett ajánlott inkább olyan oldalak felkeresése, ahol az előbbi három kategóriából szemezgethetsz kedvedre. Már csak azért is, mert minek írd meg magad, ha már megtették helyetted...

Cracks.am (www.cracks.am)

Magát „software security site"-nak titulálja, s ez igaz is, amennyiben a szoftverek biztonságának vizsgálata azok feltörését jelenti. Az oldalon sajnos elég sok a szexorientált reklám, az is az undorítóbb fajtából. Valamiből nekik is meg kell élni :-). Operások felejtsék el az oldalt, de a Netscape már megbirkózik vele (bezzeg a reklámok tökéletesen kompatibilisek az Operával). Töltöm a Mozilla 0.9.7-et – na, most már igen! Most látom, hogy ezen az oldalon igen szép a kínálat. Az AbsoluteFTP-t 19 módon próbálhatod rábírni arra, hogy teljes programként viselkedjen. A betűs programokkal 14 hosszú oldalt töltöttek meg. A kis programocskák kiválóak, általában remekül végzik a rájuk bízott munkát. Valóban kicsik, 5-15 kB körül mozog a méretük. Te is beküldheted az arra érdemes „műalkotásaidat". Igen kellemes oldal, csak azok a frányа reklámok ne lennének!

Thecrack.net (www.thecrack.net:8080)

Első benyomás: az oldal lassú – nem is kicsit. Azonban ennek megvan a magyarázata: a főoldalon tükörszerver keresteik sürgősen. Ez viszont azt jelenti, hogy igen látogatott az oldal, ennek következtében leterhelt a szerver. A tartalommal nincs gond, A betűs szoftverhez való crackből 6472 található. Reklám van, de azért nem elviselhetetlen mennyiségben. A kinézetet pedig bíráld el magad, vess egy pillantást a mellékelt képre.

Astalavista (astalavista.box.sk)

Még véletlenül sincs semmi köze az AltaVistához, csupán annyi, hogy ez is kereső. Cracksite-ok tömegében kutakodhatsz a megfelelő kis „utility" után. Legtöbbször sikerrel. 12 crackoldalon találta meg az AbsoluteFTP-t, többek között persze a már említett Cracks.am-on is. Reklámok alig – miután belépéskor négy felbukkanó ablakot likvidálsz –, a sebesség nagyszerű, mirrorok is fellelhetők. A kinézet se rossz, nekem kifejezetten tetszett a stílusuk. A mirrorok: **altavistaX.box.sk**. Az X helyére 1-től 12-ig bármilyen számot tehetsz!

Még milliónyi hasonszőrű oldal létezik, de ennyiből is látszik, hogy az amatőr programfeltörőknek nincs nehéz dolguk. Két kattintás, s máris eltűntek a reklámok, vagy esetleg 30 napon túl is használható a kiszemelt áldozat. Felhívnám mindenkinek a figyelmét, hogy ezek használata tilos! Csupán azért írtam róluk, mert ha az interneten fellelhető oldalakat próbáljuk bemutatni, nem hagyhatjuk ki azokat sem, amelyek esetleg nem teljesen hófehérek. Tanulságos, hogy az ezekhez hasonló oldalak néha színvonalasabb szolgáltatást tudnak nyújtani, mint a kommerszek. Gyorsak, szépek – remek tartalommal!

Magyar Címtár

Ha valaki nem tud útra kelni a valóságban, az megteheti virtuálisan: nyári kikapcsolódásnak ismét felkínálunk vagy négyszáz viszonylag friss magyar weboldalt, ennyivel gazdagodott a Magyar Címtár a lapzárta előtti utolsó hónapban. Hogy élethű legyen az utazás, van köztük utazási magazin is, meg autóbérlés, kiadó apartmanok Horvátországban, de nem feltétlenül kell ragaszkodni az utazás eredeti jelentéséhez, hiszen webbarangolásunk a humormagazintól az erotikus álmokig, az asztrológiától az eladó lakásokig terjedhet, nem kell mondjuk a dunaföldvári turisztikai honlapot felkeresnünk ahhoz, hogy webvándornak érezzük magunkat.

A

Ability Office Kft.
www.ability.hu
ACN humormagazin
acn.hq.hu
Ádám Ferenc bútorkészítő
www.tar.hu/adambutor
Alfa Romeo
alfaromeo.lap.hu
Alisca-Gemencplast Műanyagfeldolgozó Kft.
www.wb.hu/aliscagemecplast
Alkoholszondák
free.x3.hu/alkoholszonda
Állatbarátkuckó
zug.hu
Aloe Vera – FLP
www.flpaloe.ini.hu
Ananda Sounds
anandasounds.hu
Anett Tours Kft.
www.anetttours.hu
Aquafol – vízszigetelés
www.aquafol.host.sk
Aquamorf Kft.
www.aquamorf.hu
Aquaplus Kft. – a környezetbarát energiáért
www.aquaplus.hu
Asztrológia
asztrologiahonlap.hu
Asztrológia
www.astrologia.hu
Atlasz utazási és életmódmagazin
www.metibo.hu
Austin & Morris Bt.
www.austin-morris.hu
Autó Széles Kft.
www.autoszeles.hu
Avignonet Kft.
www.avignonet.hu
Az én verseim – a ti verseitek
azenverseim.freeweb.hu
AZK alternatív zenei klub
www.extra.hu/azk

B

Balázs térkép-szakkereskedés
www.extra.hu/balazsterkep
Barka Kft.
barka.pa.hu
Bici-Data
www.bici.sk
Biliárd, darts, zenegép
www.szurka.hu
Bimm-Bamm csoport
www.tar.hu/bimm-bamm/index.html
Birgi
www.globonet.hu/birgi/index.html
Biztosítás
generali.hu/ta/rakosjozsef
Blizz
blizz.fw.hu
Blog
zsosz.blogspot.com
Blue-Byte Számítástechnikai Kft.
www.blue-byte.hu
BMW–Williams–Montoya
gyorgym.at.hu
Bonyhád
bonyhad.lap.hu
Bölcskei turisztikai információk
www.dunasio.hu/bolcske
Buday Béla biztosítási tanácsadó interaktív irodája
www.generali.hu/ta/budaybela
Buszok, villamosok
busz.freeweb.hu
Bűvészet
buvesz.lap.hu

C

Candidate
www.candidate.hu
Carina Camping
www.fw.hu/carinacamping
CarPicture
www.freeweb.hu/carpicture/index.html
ChAos
www.chaos.rc.hu
Chat
www.chat.lap.hu
CK Plusz Utazási Iroda
www.ckplusz.hu
Club iO
io.fw.hu
CM Portal
www.freeweb.hu/cmportal
Colibri script – mIRC
www.slyweb.hu/colibri
Computerworld
www.computerworld.webmania.hu
CRM Kft.
www.wb.hu/aranylo
Cyrano rockopera
www.szekigraf.hu/cyrano
Csabai állatvédők
bae.bekesnet.hu

Csipet-csapat Alapítvány
www.csipetcsapat.hu
Csongrád
www.csongrad.net

D

Danubius Nyelviskola
www.danubiusnyelviskola.hu
Darkbasic
www.darkbasic.hu
David Bowie Fun
davidbowiefun.fw.hu
Deák Autóelektronika Kft.
www.daddy.hu/deak
Debreceni Kodály Kórus
www.dkk.hu
Deep-Color Építőipari Szolgáltató Bt.
www.deepcolor.hu
Designers
www.designers.hu
Dewils MP3
dewils.uw.hu
Diet Food Studio
www.diet-foodstudio.hu
Diéta
www.dieta.lap.hu
Dísznövény- és kertenciklopédia
disznoveny.terasz.hu
Dj Toka
www.djtoka.hu
Dobosoknak
dob.lap.hu
Doki Yacht Charter Kft.
dokiyacht.hu
Dr. Hauschka
www.drhauschka.hu
Dragonball
dragonball.lap.hu
Dunaföldvári turisztikai információk
www.dunasio.hu/dunafoldvar
Duna-Sió Turisztikai Egyesület
www.dunasio.hu

E

E-Boss Job Center
eboss.isoft.hu
Eladó lakás
free.x3.hu/elado_lakas
Electric-2000 Kft.
electric.isoft.hu
Elektronikus másolásvédelem (macrovision) eltávolító
www.tar.hu/molnarla
Elektrovásár
elektrovasar.isoft.hu
Épikisz Kft.
www.epikisz.hu
Építész Stúdió Kft.
www.epstudio.hu

Épületgépészet
web.axelero.hu/realteam/epgep
Érd környéki saláta
erdilap.puhasoft.hu
Erotikus álmok
www.tar.hu/xtgjana/index.html
Escher Galéria
www.fw.hu/escher/index.php
Etude fehérneműshop
www.etudefehernemu.hu
Európai
www.tar.hu/europai/europai
European Office
www.european-office.hu
European Sexxx
europeansexxx.vilaga.hu

F

Fabula Docet – gondolkodó webújság!
fr.internations.net/fabuladocet
Facemaker Make-up Studio
www.facemaker.hu
Falco Sopron Irodabútor Kft.
www.falcosopron.hu
Faragott játékok, dísztárgyak, eszközök
www.extra.hu/ovihaz
Favorit Klímatechnika Kft.
www.favorit-klimatechnika.hu
Featured Music Archive
featured.ultraweb.hu
Fényes Elek Közgazdasági Szakközépiskola
www.fenyes-elek.sulinet.hu
Fiat Preisz
www.fiatpreisz.hu
FoDeKor
www.tar.hu/fodekor
Fodor – vízi túrák
www.kelesys.hu/fodor-viziturak
Fodrászat
www.fodraszat.lap.hu
Fok-Gyem Szövetkezet
fokgyem.8m.com
Football Soccer Videos
www.nickvideos.cjb.net
Ford Hovány – Kecskemét
www.fordhovany.hu
Ford Ka – magyar tulajdonosok
www.fordka.hu
Forma-1 webáruház
www20.brinkster.com/gyorgym/estore
Freee Formula One
www.tar.hu/freeef1
Future House
www.futurehouse.hu

G

Gálos István
galos.fw.hu
Generali
www.generali.hu/ta/galyovilmos
Geoservice Kft.
www.geoservice.vnet.hu
Gerillablog
gerilla.blogspot.com
Gigantic Plastic
www.wb.hu/giganticplastic
Gödöllői kutyaiskola
kutyaisi.fw.hu
Greenattitude
greenattitude.ngo.ro
GSM-adatkábelek
www.gsmkabelek.com
Gumishop
www.gumishop.hu
Győrfi József ács, tetőszerkezet-készítő
www.tar.hu/gyorfi

H

HACCP rendszer vendéglátóknak
haccp.ini.hu
Hangosítás
www.extra.hu/hangosito
Haraszti Tamás autókárpitos
www.tar.hu/haraszti

Hardcore Developer
www.hcdev.hu
Hardcore Gamer
www.hcgamer.hu
Hardver, szoftver
www.saturnusbt.hu
Harmónia Szabadidő és Sport Egyesület
www.extra.hu/harmoniasepecs
Használt plotterek
hasznaltplotter.hu
Haszongépjárművek
www.zastava.vic.hu
Házbazár Ingatlanközvetítő és Szolgáltató Bt.
www.hazbazar.hu
Helago Kft.
www.helago.hu
Helyközi értékvédő polgárőrség – Gödöllő
heves.fw.hu
Heti 70-es
www.tar.hu/heti70es
Hexa-coop vámraktár
hexacoop.inf.hu
HGSM
www.hgsm.hu
Hidász adatpark
www.hidasz.hu
Hirdet
www.planer.hu/hirdet.html
Honka
www.honka.lap.hu
Honka Log Homes
www.honka.hu
Honlapkészítés
www.szvsz.hu
Honlapokat kereső és bejegyző robot
www.linkfaktory.com/linkgyar_keresogep
Hordja cégünk reklámmatricáját!
www.gepjarmureklam.hu
Horoz Kereskedelmi Kft.
www.wb.hu/horoz
Hotel Dorottya – Kaposvár
www.hoteldorottya.hu
Hotel Fonyód and Restaurant – Fonyód, Balaton
www.hotelfonyod.hu
Hotel Három Gúnár
www.hotelharomgunar.hu
Hotel Kovács – Sárbogárd
www.hotelkovacs.hu
Hungarian Theatre Portal
www.hungariantheatre.org
Hüllőshow
www.hullozoo.hu
Hűtőklíma
www.hutoklima.at.hu

I

Info társközvetítő
www.tarskozvetito.hu/hun/index.html
Informatikai biztonság
www.itbiztonsag.hu
Inga – internetes ingatlan-adatbázis
www.inga.hu
Ingatlan
www.ingatlan-hu.ini.hu
IngatlanApró
www.ingatlanapro.hu
Interaktív linkgyűjtemény
scifi.xmoon.hu/linkek
Irodaszolgálat
www.irodaszolgalat.hu
iSoft Kft. – a webészet
www.isoft-usa.com
Italnagyker
www.planer.hu/akcio.html
Itt vedd meg!
www.ittveddmeg.hu
Iveco Zastava haszongépjárművek
www.zastava.vic.hu

J

Jaffa-kapu díszműkovács
www.extra.hu/jaffakapu
Jumah Kft.
www.jumahltd.com
Juventus rádió – Szeged
www.juventus.szeged.hu
JV-Raszter Kft.
www.jvraszter.hu

K

Karaoke
s-karaoke.vze.com
Kedvezményt nyújtó webkatalógus
www.gwi.hu
KEREX Uszoda és Szabadidő-technika Kft.
www.kerex.hu
Kihangosító
www.kihangosito.hu
Király Faipari Kft.
www.kiralykft.inf.hu
Kis bestia
www.kisbestia.hu
Kisgyerekek
kisgyerek.lap.hu
Kiss hangszerbolt
www.tar.hu/kisshangszer
Kiss Fotó – online fotóáruház
www.kissfoto.hu
Kodi-Text Ruhaipari és Kereskedelmi Bt.
wb.hu/kodi-text
Konténeres szállítás
www.promowear.cjb.net
Kovács József tanácsadó
www.generali.hu/ta/kovacsjozsef
Kölesdi turisztikai információk
www.dunasio.hu/kolesd
Kötőelem, szerszám
extra.hu/vas-gar

Magyar Címtár

a mi Mac ink

Közlekedésépítési adatpark
www.kozlekedesepites.hu
Krattila
krattila.fw.hu

L

Lakóautó-értékesítés, -bérbeadás
www.comfortline2002.hu

LED-es díszfáklya
www.puhasoft.hu/faklya
Lepkék
lepidoptera.fw.hu
Linkgyűjtemény
yuh.hu
LinuxBázis
www.linuxbazis.ini.hu
Logó
logo.lap.hu
Lovaslap
lovas.lap.hu

M

Macromedia Fireworks
www.tar.hu/fireworks4
Madocsai turisztikai információk
www.dunasio.hu/madocsa
Magyar tájképek
www.extra.hu/gkornelia
Main Coon Cat
www.ingyennet.hu/~csakscoon
Majsainfo
www.majsainfo.hu
Maria Gallad
web.pecsinfo.hu/mariagalland
Masters
www.masters.host.sk
Megapress Kiadó
www.megareklam.hu/megapress
Megyeri kerékpárszerviz
www.megyerikerekpar.hu
Menetrend
menetrend.lap.hu
Metator Group Tanácsadó Kft.
wb.hu/aloevera
Miháczi - kályha-kandalló-gipszstukkó
www.mihaczi.hu
Mikrohullámú hírközlés
tordai.zona.hu
Miskolczi József
misisoft.freeweb.hu
Money, money, money!
www.freeweb.hu/moneymoneymoney
Monitorcenter
monitorcenter.fw.hu
Móricz Miklós
miklos.moricznet.hu
Mosonplast Kft.
www.mosonplast.hu
MoziPlussz magazin
www.moziplussz.hu
Multicon
www.multicon.hu
Multi-Med - orvosi műszer
www.ingyennet.hu/~multimed
MultiTasking Services
www.multitasking.hu
Muravidék
muravidek.lap.hu
Music Box-emlékoldal
musicbox.uw.hu
Műszeroldal
www.muszeroldal.hu/fullprodlist.html

N

N13 Informatika
www.nexus.hu/n13
Nagydorogi turisztikai információk
www.dunasio.hu/nagydorog
Natur csoport
www.tar.hu/na-tur
Nemes
www.tar.hu/nmate
Németh-bútorok
www.wb.hu/nemethbutor
Németkéri turisztikai információk
www.dunasio.hu/nemetker
Nokedli
nokedli.freeweb.hu
Nonstop gumi
www.nonstopgumi.sw.hu
Novoparts Kft.
www.novoparts.hu
Nyaraló kiadó
www.tar.hu/balatonlelle

O

Official subscribe
www.subscribe.musicpage.com
Olex Digital
www.olexdigital.hu
Online Dél-Zala
www.nagykanizsa.hu/dzonline
Online marketing
onlinemarketing.lap.hu
Online Music Radio 4You
mr4.freeweb.hu
Optimo 2000 Ingatlanforgalmazó és Szolgáltató Kft.
www.wb.hu/portikus
Orgona társasház
www.vallalkozo.hu/orgonahaz
OrigoWeb - online domainregisztráció
www.domainregisztralas.hu
Országos Környezet-egészségügyi Intézet
www.joboki.hu
Ost-Invest Ingatlanforgalmazó Iroda
www.extra.hu/ostinvest
Osvát András filmíró
www.cmt.hu/andras
Otthoni munka
www.boritekolas.hu
Overclock
www.overclock.hu
Ozorai turisztikai információk
www.dunasio.hu/ozora
Örmény
ormeny.lap.hu
Öveges Képző és Tervező Kft.
www.ovegeskepzo.hu

P

Paksi turisztikai információk
www.dunasio.hu/paks
Paks-WAP
www.extra.hu/pakswap/index.wml
Pálfai turisztikai információk
www.dunasio.hu/palfa
PC-grafika
pcgrafika.ow.hu
PC-Pult
www.pcpult.on.hu
P-DOX - semmiben sem hívők
www.p-dox.hu
Pécs - hajósbolt
web.pecsinfo.hu/fw/regatta
Pécs - Hatékony Kft.
www.hatekonykft.hu
Pécs - Mackó
web.pecsinfo.hu/macko
Pécs - Pécsvárad, Csörge
web.pecsinfo.hu/csorge
Pécsi buszok
pecsbusz.freeweb.hu
Pécsinfo
web.pecsinfo.hu/modules.php?name=Media_Ajanlat
Pécsinfo - freeweb
web.pecsinfo.hu/fw
Pénzügyi, befektetési, biztosítási tanácsadás
www.generali.hu/ta/gaaltibor
PhotoNet - online fotósmagazin
www.photonet.hu

Pókember-adattár
spiderweb.uw.hu
Polgár Róbert szörföző
www.extra.hu/polgarmester/index.html
Polgárőrség - Szentendre
www.polgarorseg.szentendre.hu
Pomáz
www.pomaz.lap.hu
Prez-Ex Bt.
www.wb.hu/prez-ex
Promowear Kft.
www.promowear.cjb.net

Q

Quest
www.tomori.info

R

Rácz Sándor: Menekülj, merengő!
www.extra.hu/valamiszokatlan
Rak Cafe - Pécs
www.rakcafe.hu
Red-stars.com/hungary Rt.
www.red-stars.hu
Répi Stargate
stargatesg1.ini.hu
Ricoprint Másolástechnika Kft.
www.ricoprint.hu
Rockmaraton - Pécs
www.rockmaraton.hu

S

Saloon Pizza - Pécs
web.pecsinfo.hu/saloon

Sárszentlőrinci turisztikai információk
www.dunasio.hu/sarszentlorinc

Sárvári gyógyfürdő
www.sarvarfurdo.hu
Sas Krisztián
www.extra.hu/jokedvu
Sci-fi Napok
scifinap.scifi.hu
Se.Com.In Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
www.wb.hu/se.com.in
Semicom Kft.
www.semicom.hu
Sexi Shop
www.sexishop.hu
Shiba Security
web.pecsinfo.hu/shiba
Sikátor
sikator.fw.hu
Simi Manager Kft.
www.simimanager.hu
Simontornyai turisztikai információk
www.dunasio.hu/simontornya
Sliders sci-fi olvasóterem: Incoming fórum
scifi.xmoon.hu/incoming
Smalt Brno Kft.
www.smalt.com
SmileSoft
www.smilesoft.hu
Sok jó, mi észnek ingere...
www.segitelek.hu
Sólyom kerékpárüzlet és szerviz
www.tar.hu/solyom
Sólyom Tamás zenész
www.solyom.info
Streets
www.tar.hu/streets
Szabó Margaréta
www.extra.hu/margareta-fansite
Számítástechnika, webtervezés
tomcomputer.fw.hu
Szarvaskút Vendégház
www.szarvaskut.hu
Szász Marci Fan Klub
szaszmarci.ini.hu
Szavazó
www.szavazo.hu
Széchenyi István Egyetem röplabdaszakosztálya
www.szfsc.ini.hu
Szegő Zsuzsanna természetgyógyász
www.termeszet-gyogyasz.hu
Székelyföldi szálláskereső
www.szekelyszallas.zalamedia.hu
Személyi edző
www.extra.hu/szemelyiedzo
Szerelemshop
www.szerelemshop.hu
Színkép online poszteráruház
www.poszter.com
Szitagrafix Kft.
www.szitagrafix.hu
Szolnoki Szigligeti Színház
www.szigligetiszinhaz.hu
Szőnyegszövés otthonában
www.bedolgozas.hu
Szörnyek az útvesztőben
www.users.broadband.hu/taboriimre/monsters
Szövés, történetek, fotó
www.extra.hu/bficsor

T

Tanfolyamkereső
www.tanfolyamkereso.hu
Targonca, acélszerkezet, bontás
www.hird-mix.hu
Tarkovszkij
www.tarkovszkij.hu
Tep-R Rally-Cross Team
www.tar.hu/teperrally
Teremtéstudomány
www.ingyenlap.hu/~teremtes.html
The Corrs Fw
thecorrs.redir.net

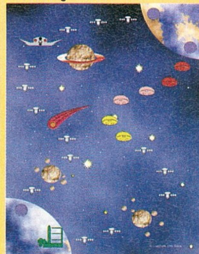
Thomi
thomi.muskatli.hu
Timár Norbert
www.ntimar.ini.hu
Tiszaújváros-Inveszt Rt.
www.invest-tisza.com
TitLiCKeR
titlicker.fw.hu
Tomi
www.fw.hu/kalmant
Tóth Máté
www.tothmate.at.hu
Tprint.hu Bt. – bélyegzőkészítés
tprint.fw.hu
Turistakalauz
www.turistakalauz.hu
Tükrös zenekar
www.tukros.hu

U

United 4 Bonafini Bindair
www.bonafini.hu

V

V1ES multimédia
netland.fw.hu
Vadászgörény tartása
www.mustela.2u.hu
Vagyonbiztonság
vagyonbiztonsag.hu
Valörtex Kft.
www.valortex.hu
Vándoriskola
www.vandoriskola.hu
Várfok Galéria
www.varfok-galeria.hu
Vároczi – fém üzletberendezések
www.varoczi.hu
Vass Gergely
www.vassg.hu
Vassracing
www.vassracing.hu
Vasút a Gyermekekért Alapítvány Óvodája
www.mavovi.hu
VFeri
www.freeweb.hu/vferi
VIC – Vállalkozók Információs Centruma
www.vic.hu
Viccelde!
web.axelero.hu/attys
Video-fon Műszaki Bizományi és Elektronikai Szerviz
w3.enternet.hu/videofon
Vidor Games – társasjátékok
www.vidorgames.hu

Villám autószerviz
www.extra.hu/villamautoszerviz
Vintage
www.vintage.lap.hu
Virág Zsolt biztosítási tanácsadó interaktív irodája
www.generali.hu/ta/viragzsolt
Virágkötészet
viragkoteszet.lap.hu
Vitapress Kft.
www.vitapress.hu
VIVIDesign Studio
www.vividesign.hu

W

Weblapot mindenkinek!
designbydixi.freeweb.hu
Webszerver
web-server.hu
WebWebHu
www.webweb.hu
WebXpres Webdesign Studio
www.webxpres.hu
Wolfart Computer
hungary.csucs.hu/wolfart
WQ – otthoni startlap
wq.hu

X

Xtra Music
free.x3.hu/xtramusic
Zenei toplista
magyarzene.boritok.hu/index.php?lap=toplista
Zöldláncolat Kft.
www.zoldlancolat.hu
Zöldpont Egyesület és Szerkesztőség
www.zoldpont.hu
Zsírégetés személyi edzővel
edzo.fw.hu

Kis Ervin Egon / kegon@relax.hu

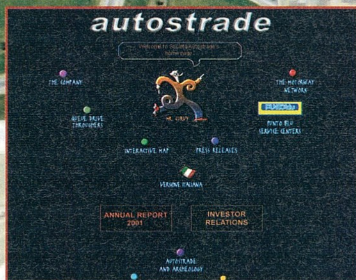
Itália sztrádái és a Mol narancsa, azaz Tóték dobozai

Útvonaltervezés az interneten (2.)

Ha a Star Warsnak, a Cápának és a Terminátornak lehet második része, akkor muszáj, hogy az Útvonaltervezés kettőt is bemutassuk Önöknek – bár ígérem, további folytatások nem lesznek, és a DVD-kiadás is elmarad. Előző számunkban egy kitűnő (ViaMichelin) és egy kevésbé kitűnő (Shell) példát mutattunk be arra, hogyan lehet a nyári kikapcsolódás helyszínére vezető utazásunkat a kiismerhetetlen tábladzsungelek, autópálya-kereszteződések, útlezárások és „tuti rövidebb utak” mentén vezető, szélvédőre tapadt foszladozó térképpel megtett életveszélyes ámokfutás helyett kényelmes sétagaloppá változtatni. Nem kell hozzá más, mint a fent említett két weboldal bármelyikén készíthető kitűnő és kevésbé kitűnő térkép vagy itiner, amely jó esetben nemcsak a követendő útirányról, hanem a tankolási és szálláslehetőségekről, a lezárt útszakaszokról és a várható autópályadíjról is tájékoztat minket. A második rész általában kisebb sztárokat vonultat fel – így teszünk mi is: a globális útvonaltervezők után egy-egy speciális olasz és magyar példát mutatunk be.

www.autostrade.it

Olaszországot kitűnő autópályarendszer hálózza be. Jó egy évtizede, amikor először jártam autóval **Rómában**, az akkor még *friss kapitalista*, csak ingyenes – bár meglehetősen rövidke – autópályákkal rendelkező **Magyarország** kispénzű (és *hajrákörök* nélküli) polgáraként úgy gondoltam, jó lesz nekem az a térképen vékony piros vonallal jelölt út is, amely végigkíséri a sztráda széles sávját. De aztán, amikor

Ausztriából átérve (akkor még ott is ingyenes volt az autópálya) letértünk a *piros vonalra*, és az **Alpok** lankásnak éppen nem nevezhető hegyei-völgyei között kolbászoltunk, a fenséges magasságokban húzódó, völgyeken átívelő, hegyeken átfúródó, nyílegyenes autópálya viaduktjainak lábait kerülgetve – pont úgy éreztem magam, mint *Luke Skywalker* a birodalmi lépegetők lábainál – elhatároztam, hogy kerül, amibe kerül, az első felhajtónál felmegyek oda, a magasba, és az **autópályadíj** összegére nem gondolva vigyorogva suhanok át hegyen-völgyön, s juszt sem nyúlok a sebességváltóhoz legalább **Bolognáig**! (Az első felhajtó persze akkor jött, amikor már éppen túl voltunk a nehezén.) Később aztán persze soha többé nem tettem ilyen botorságot, mert megtanultam, hogy az utazásra is igaz: általában a drágább (út) az olcsóbb. Az **olasz autópályák minősége bőven megéri** a fizetendő díjat: a még mindig horribilis összegbe kerülő, minden hegyen-völgyön föl-le bucskázó, éles kanyarokkal és folyamatos javításokkal tarkított **M1-gyel** szemben ott a sztráda többnyire egyenes és vízszintes. Kétségtelen tény persze, hogy az ember ötször is meggondolja, mennyit ér meg neki a kényelem – ezért aztán mindig jól jön a döntésnél, ha pontos képünk van arról, mit mivel kell szembeállítani. Az olaszok erre is gondoltak, és

utazása link

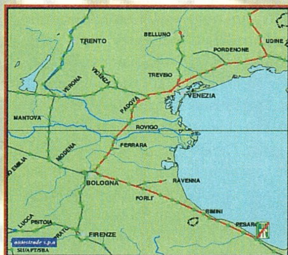

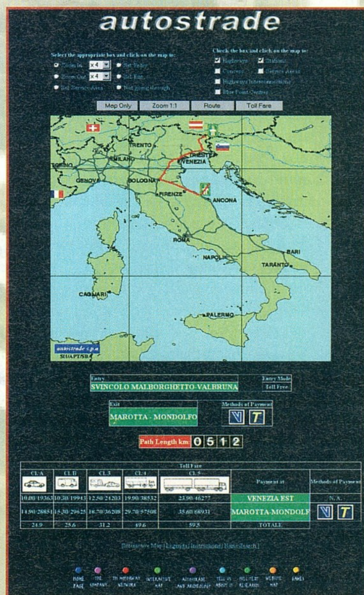
létrehozták a **www.autostrade.it** címen Olaszország autópályáinak weboldalát.

Az olaszul és angolul elérhető **Autostrade** első pillantásra közönséges céges honlapnak tűnik. A dizájn évek óta változatlan, és ha nagyon szőrös szívűek akarunk lenni, még azt is mondhatjuk: **elavult**. Ám az egyszerű külső átgondolt és jól megvalósított lapot takar, amelyet egyértelműen a **célszerűség** ural. Látszik, hogy nem akartak túl nagy feneket keríteni a dolognak, de azért arra is ügyeltek, hogy mindaz megtalálható legyen, amit a feltételezett látogatók kereshetnek.

Terjedelmi okokból most nem részletezem a viaduktok korlátjainak töréstesztjeitől a hatéves fejlesztési programig terjedő összes fellelhető információt, de érdemes alaposan átböngészni az oldalakat – nemcsak **autópálya-tulajdonosok** okulhatnak belőle.

Ami most minket érdekel, az az **Interactive map** menüpontra kattintva található meg. Belépés után Olaszország egyszerű áttekintő térképét kapjuk, felette a funkciógombokkal. Rádiógombbal választhatjuk ki, hogy melyiket akarjuk használni. A működés rendkívül egyszerű: nem kell beírnunk semmilyen helységnevet – hiszen egy külföldről érkező turista nem feltétlenül tudja, hogy hívják azt a falut, ahol a határ átlépése után az autópálya kezdődik –, hanem a **Select Entry**, majd a **Select Exit** kiválasztása után az egérrel egyszerűen a térképre kattintva jelölhetjük ki a kezdési és a végpontot (illetve olyan helyeket is bejelölhetünk, amelyeket kifejezetten el akarunk kerülni). Ezután a **Route** gomb megnyomásával a program **a térképre rajzolja** a javasolt útvonalat, illetve alá kiírja a távolságot kilométerben, valamint megnevezi a be- és a kijáratot. Ezeknél azt is feltünteti, hogy milyen fizetési és elszámolási rendszer működik az adott ponton. A **Toll Fare** gombbal kérhetjük a díj-

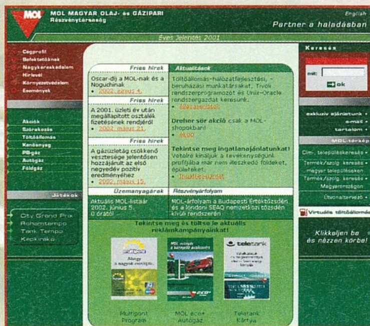

Itália sztrádái és a Mol narancsa, azaz Tóték dobozai

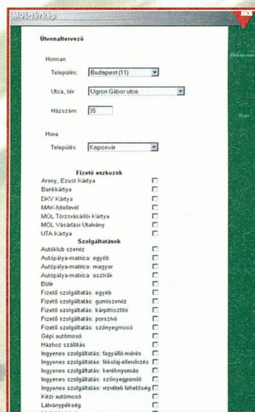
Kis Ervin Egon / kegon@relax.hu

táblázatot, amelyben gépjárműfajtánként megkapjuk a fizetendő összegeket és fizetési helyeket – megjelölve azt is, hogy milyen módon egyenlíthetjük ki a számlát. Jelölőnégyzetekkel további információkat jeleníthetünk meg a térképen az autópálya-csatlakozásokról, a pihenőhelyekről, a szervizállomásokról és egyéb szolgáltatásokról. Kissé zavaró, hogy a legtöbb funkció aktiválása a térkép újratöltődésével jár együtt, de hát ez az úttörőség hátránya: a rendszer olyan régi, hogy akkor még nem terjedtek el más megjelenítési technológiák. Ugyanakkor példamutató az **adatok alapossága**: a weblap tervezői nemcsak arra törekedtek, hogy az üzletileg értékes információkat megjelenítsék, hanem gondoltak például a mozgássérültekre és a csecsemővel, kisbabával utazókra is. Egyszóval ha valaki bármilyen közúti járművel Olaszországba készül, indulás előtt feltétlenül látogasson el a www.autostrade.it címre, ahol minden szempontból felkészülhet az utazásra. Az oldalt egyébként már azért is érdemes megnézni, hogy képet kapjunk a – **Római Birodalom bukása** ide vagy oda – meglehetősen gazdag ország díjviszonyairól. Ha összevetjük a mi kanyargós, dimbes-dombos, kátyús és folyamatosan javítás alatt álló sztrádáink nemcsak magyar mércével mérve borsos áraival, bizony felvetődik bennünk a kérdés: mi kerül annyiba a hazaiakon? Ráadásul még arra sem futja, hogy a **www.autopalya.hu** oldalon egy információs kékszámon és „A honlapunkat átalakítjuk” feliraton – meg egy kábé 2000 pixeles hosszúságú üres lapterületen – kívül más is legyen.

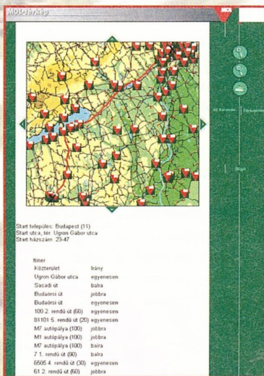
www.mol.hu

A **Mol** honlaptervének készítői valószínűleg más **olajtársaságok** oldalait végigböngészve összeírták, minek kell lennie egy ilyen szájton. Így kerülhetett a listára az útvonaltervező is mint a modern weblap fontos kelléke. A programozók tehát nekiláttak, hogy a rendelkezésre álló információk felhasználásával tudásukhoz és kreativitásukhoz mérten kihozzák belőle a legjobbat, amit ki lehet hozni. Elkészült hát az útvonaltervező – **magyar módra**. Ugyan néhány apróság – mint például a **távolság megadása** – kimaradt, de így van ez már *Virág elvtárs* narancsa óta: **kicsi, savanyú, de legalább a miénk**.
Az útvonaltervezőhöz tartozik egy nagyon hasznos **szolgáltatáskereső** rendszer is. Ezzel megtudhatjuk például, hogy az adott cím körzetében (méterben megadhatjuk a keresés sugarát) hol milyen Mol-szolgáltatásokhoz lehet hozzájutni. Ha mondjuk arra vagyunk kíváncsiak, hogy a **Prím** irodájának környékén céges **Trabantunkba** hol lehet keveréket tankolni, elég megadnunk az iroda címét, bejelölni a listán, hogy mit keresünk – csak az izgalom kedvéért még azt is betettük nehezítésképpen, hogy bankkártyával akarjuk kifizetni a löttyöt –, és megnyomni a „**keres**” gombot. A dolog persze csak leírva ilyen egyszerű, mert először is a település kiválasztásánál a lenyíló választéklista minden egyes mozzanatára újratöltődik az oldal, ugyanis betölti az adott településhez vagy budapesti kerülethez tartozó utcanévlistát. Aztán ha túl kis körzetet adunk meg (először 500 méterrel próbálkoztam), akkor üres – egész pontosan Mol-jelek nélküli – térképet kapunk, amelyen az információ maga az „**üresség**”, azaz ebből kell rájönnünk, hogy nincs találat. A következő lépésben már lehet **1000 méteres** körzettel próbálkozni, de ehhez újfent végig kell küzdenünk magunkat a listatöltögetős játékon, mert a visszalépés lehetősége kimaradt a rendszerből. A második menetre megjelenik egy kis **Mol-ikon** a térképen – hurrá, megvan a keverék! Na de hol? Merthogy a keresés kiindulópontját pontos címmel, házszámmal tünteti fel

a kereső, de ezt már eddig is ismertem, hiszen én adtam meg. A találat helyének címét viszont csak úgy deríthetem ki, ha szépen lépésenként *zoomolva* (anélkül, hogy a nagyítás mértékét megadhatnám) ráközelítek a Mol-ikonra, és leolvasom a térképről, hogy „**Rétköz...**" – feltehetőleg utca, de ez nem biztos, mert mit tesz isten, a felirat végét pont eltakarja a Mol-ikon. Ahhoz pedig, hogy megtudjam, hogyan lehet ide eljutni, át kell mennem ugyanezen a rendszeren belül az **útvonalkeresőbe** – pedig valószínűleg semmilyen technikai fejlesztést nem igényelt volna megoldani, hogy a térkép alatt rögtön az odajutáshoz szükséges itinert is megkapjam.

Nézzük az **útvonaltervezést**! Mivel a Mol útvonaltervezője csak hazai utakra alkalmazható, a kiindulás megint legyen a **Prím** címe: 1118 Budapest, Ugron Gábor u. 35., a cél pedig egy olyan hely, ahol gyakran járok, és jól ismerem az utat: **Kaposvár**. Annak ellenére, hogy megyeszékhely, **Somogyország fővárosához** nem tartozik utcanévjegyzék – valamilyen rejtélyes okból mégis 35-40 másodpercbe telik, amíg az oldal újratölti magát. A szolgáltatásoknál ismét maradjunk a kártyáért vásárolt 91-es oktánszámú keverék megadásánál, majd klikk a „keres" gombra. Találatként egy térképet és egy itinert kapunk. A térképen alig látszik valami, olyan sűrűn befedik a Mol-ikonok. A nagyítás gombját nyomkodva ugyan létezik egy olyan állapot, hogy a „**fekete alapon lefelé fordított kis piros háromszögek**" alól kibukkan az útvonal is, de ekkor már annyira a közelében vagyunk, hogy azért nem látunk semmit. A térkép szélein található nyilakkal tudunk mozogni minden irányba, de ember legyen a talpán, aki modemes csatlakozással képes kivárni a milliméterenkénti újratöltést.

Start település: Budapest (11)
Start utca, tér: Ugron Gábor utca
Start házszám: 23-47

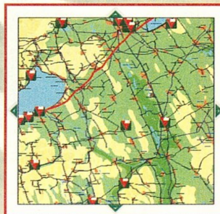
Itiner

Közterület	Irány
Ugron Gábor utca	egyenesen
Sasadi út	balra
Budaörsi út	jobbra
Budaörsi út	egyenesen
100 2. rendű út (60)	egyenesen
81101 5. rendű út (20)	egyenesen
M7 autópálya (100)	jobbra
M1 autópálya (100)	jobbra
M7 autópálya (100)	balra
7 1. rendű út (80)	balra
6505 4. rendű út (30)	egyenesen
61 2. rendű út (60)	jobbra

Na jó, hagyjuk a térképet, végül is az nem olyan fontos, ha jó az itiner. Lássuk! A táblázatban két oszlop szerepel: **közterület** és **irány**. Ugron Gábor utca – egyenesen. Eddig rendben van, bár tételezzük fel, hogy nem tudom, *merre* egyenesen, és az ellenkező irányba indulok. Ez esetben egy idő után rájövök, hogy rossz felé mentem, hiszen a következő sor arról tájékoztat, hogy „**Sasadi út – balra**", és a másik irányban nincs Sasadi út. Elindulok hát a jó irányba, balra megyek a Sasadi úton, aztán: „Budaörsi út jobbra – Budaörsi út egyenesen – 100 2. rendű út (60) egyenesen – 81101 5. rendű út (20) egyenesen..." – és így tovább. Na most: azon felül, hogy fogalmam sincs, miért kellene arra menni, ahelyett, hogy mennék szépen egyenesen az **M7-es autópályán** a **Balatonig** (már hogyne lenne fogalmam: azért kell arra menni, hogy ki ne hagyjam valamelyik Mol-kutat), kódfejtő legyen a javából, aki megmondja nekem, hogyan állapítható meg egy magyarországi útról, hogy az a „81101 5. rendű út"; azt meg már megkérdezni sem merem, hogy mi a fenét jelentenek a zárójelben látható számok. Szerintem itt még *John Forbes Nash*, az *Egy csodálatos elme* főhőse is vakarni kezdené a fejét, pedig neki a **Nobel-** mellett **Oscar-díja** is van kódfejtésből.

Tudom, nem könnyű útvonaltervező programot írni, és minden tiszteletem azé, aki nekiáll ilyesminek. Valószínűleg sok munka is fekszik benne – bár némileg érthetetlen, miképpen maradhatott ki a távolságszámítás –, és az én beleugatásom a pálya széléről dühíti azokat, akik éjszakákat görnyedtek a gép fölött, hogy mindezt létrehozzák. Mégis azt kell mondanom: ez kezdetnek is rossz. A próbálkozás dicséretes, de az eredmény annyit ér, mint **Tóték dobozai** (részletek *Örkény Istvánnál,* bár ő nem programozó).

Az út az élet, s a fogadók...

Nyár van, tehát útra kelünk

Hiába fegyverkezünk fel Don Quijote mondásával, hogy „az út az élet, s nem a fogadók", be kell látnunk, hogy a szélmalmokkal harcoló lovag bizony ebben is tévedett, előbb-utóbb muszáj megpihennünk, s utunk bármennyire izgalmakkal teli legyen, fogadók igenis kellenek...

Hogy ezeket hol, merre keressük, és milyenek, arról tájékozódhatunk a Szállásinfo (**www.szallasinfo.hu**) oldalain. Bár a **belföldi szállások** honlapjainak összefoglaló gyűjteménye csak néhány hónapja kezdte meg működését, a legtöbb ismert **internetes katalógusban** és **keresőben** máris rátalál a szálláshelyet kereső vándor. A website egyre bővülő országos kínálata a **falusi vendégházaktól** a **panziókon** át a nagy **szállodaláncok** tagjaiig terjed, amelyben **térkép**, illetve **településnevek** alapján is böngészhetünk. A fogadók és környékük részletes bemutatásához **képgaléria**, **településleírás** és **online foglalási rendszer** kapcsolódik - azon szálláshelyek esetében, amelyek ezt a szolgáltatást igényelték, a többiek pedig a saját honlapjukra invitálnak. Az esztétikus küllemű Szállásinfo **szerkezete jól áttekinthető**, a keresett információt a menürendszerben könnyű megtalálni.

A „**fogadó**" szó természetesen nem csupán szálláshelyet jelent, a vándor olykor csak egy **ebéd** vagy **vacsora** kedvéért tér be egy fogadóhelyre. A www.szallasinfo.hu oldalon már van menüpontjuk a **vendéglőknek** is, amelyre kattintva látszik, hogy ezen a téren is megkezdődött a munka. Egy ilyen adatbázis szinte sohasem lehet teljes, de a website-ot üzemeltető **Webguru Bt.** mindent elkövet azért, hogy a szálláshellyel rendelkezők minél nagyobb számban jelentkezzenek, s kerüljenek fel a lapra. Ennek érdekében kínálja azt az egyedülálló szolgáltatást is, hogy **ingyenesen elkészíti** azoknak a szálláshelyeknek a weboldalát, amelyek ilyennel még nem rendelkeznek. Az így létrehozott online prospektust **havi nyolcszáz forintért üzemelteti** a Szállásinfo alsite-jaként, amihez ráadásként online helyfoglalási lehetőség és egy e-mail cím is kapcsolódik. **Az ár több mint baráti**: ha csak egyetlen vendégéjszakát hoz az oldal, máris bőven megtérült az üzemeltetési díj.

A szerkesztők honlappal már rendelkező szállástulajdonosok jelentkezését is várják: nekik **évi kétezerötszáz forintjukba kerül**, hogy fényképes megjelenésükkel a Szállásinfo látogatóit saját website-jukra irányítva növeljék annak látogatottságát.

(Kerék)párválasztás

Útra kelünk, írtuk le már sokszor a nyár kapcsán, s cikkeinkben a folytatás legtöbbször az, hogy hova, ám azzal már méltánytalanul keveset foglalkozunk, hogy mivel... Nos, például kerékpárral...

Az emberiség egyik legnagyobb találmánya a **kerék**, de bizonyára sokan vannak, akik hozzáteszik, hogy ezt csak egyvalami tudja felülmúlni: a **két kerék**.

A dicséret nem túlzás, hiszen az üzemanyag-fogyasztás/teljesítmény terén egyszerűen nincs hatékonyabb közlekedési eszköz, ráadásul az elfogyasztott üzemanyag nemcsak megtett távolsággá, hanem izmokká is átalakul. Míg az autóban felszedett kilókkal küzdünk, a biciklin éppenséggel leadhatjuk a felesleget, egészségesebbé válhatunk.

A **www.bigbike.hu** oldal a kerékpárválasztók párválasztását könnyíti meg. Az egykori **Dolente Bt.** - amely ma már **Gapco Kft.** néven és új helyen tevékenykedik - kínálata jelenik meg a site-on, segítve a két kerék szerelmeseit felszerelésük kiválasztásában.

Persze a kerékpárra nem elég virtuálisan felpattanni, azoknak, akik alkatrészt, kiegészítőt, biciklit akarnak venni (vagy netán eladni), felújíttatni, szervizeltetni, az új helyre költözött boltot kell felkeresniük (**Bp. XIV. ker., Őrs vezér tere 18.**). A weblap abban segít, hogy előzetesen tájékozódjunk a termékekről és az árakról, netán kiválasszuk azokat az alkatrészeket, amelyekből egy speciális járművet szeretnénk összeszereltetni. A biciklis öltözék összeállítása is megtörténhet helyben: a **mezek**, **nadrágok**, **cipők**, **kesztyűk** terén tisztes (és hát a márkanevek miatt tisztes árú) a választék. A márkák - és itt most maradjunk a járműveknél, hi-

szen az öltözékek közül mondjuk az **Adidast** nem kell bemutatni - között megtalálhatók a bizonyos modelleknél százezres nagyságrendet is elérő, professzionális minőséget képviselők (pl. **Caprine**, **Magellán**, **Trek**, **GT**, **Merida**), de vannak családi, kiránduló vagy akár gyerekméretű kerékpármodellek is, a nagyáruházak szereletlen modelljeivel vetekedő áron.

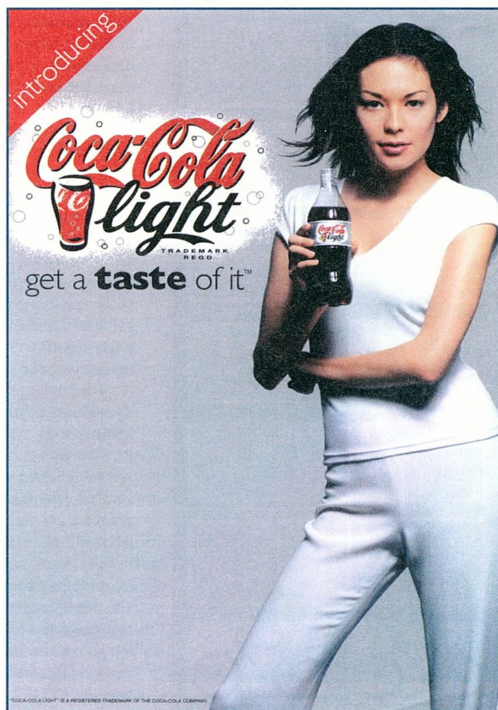
Kis Ervin Egon / kegon@relax.hu

Ötletlopás vagy versenyszellem?

Eredetik és másolatok

Az igazán jó ötletet arról lehet felismerni, hogy másolják. A Coca-Colát sokan szeretik, és sokan akadnak, akik esküsznek rá, de olyanok is bőven vannak, akiknek a Pepsi *éppúgy megteszi, sőt másoknak éppen az az igazi. A világ egyik fele a* Star Warsra *esküszik, a másik a* Star Trekre; *ha* Spielberg *stúdiója megcsinálja a* Deep Impactet, *amelyben egy hatalmas aszteroida becsapódása pusztulással fenyegeti a Földet, akkor a Warner Bros leforgatja az* Armageddont *ugyanerről; amikor ugyancsak* Spielberg *bemutatja a* Z, a hangyát, *a Disney lázasan dolgozni kezd az* Egy bogár életén. *A hamburgert illik utálni, de a McDonald's fél évszázada ebből milliárdos, miközben a Burger King is jól megél. Hiába, ilyen a szabad verseny, mert ahol egynek jut, talán jut kettőnek is. De vajon igaz ez az internetre is? Valószínűleg igaz – bár lehet, hogy nem teljesen. Akadhatnak olyan szolgáltatások, amelyekből nem érdemes kettőt csinálni; lehetnek ötletek, amelyeket nem érdemes másolni. És persze sokszor azon sem érdemes vitatkozni, hogy melyik a másolat.*

A magyar internet **hőskorában** volt az *Internetto,* amelyet mindenki ismert és olvasott, meg volt egy csomó mindenféle weblap, amelyet a készítőkön kívül csak „**Nyuszi barátai és üzletfelei**" látogattak. Aztán amikor az internetezés túllépett a néhány lelkes úttörő, az egy-két egyetemista és a tucatnyi, pornóképekre vadászó diplomatacsemete magánügyén, rögtön megjelent a teljes egészében üzleti alapokon álló *Origo. Nyírő Andrásnak* ezután még sikerült a valószínűleg többé nem megismételhető bravúr: létrehozta az *Indexet,* és ezzel a portálpiacon is kialakult a „**koka-pepszi**" állapot – harmadik szereplő már nem tudott jelentős eredményeket elérni, pedig rendesen röpködtek a **százmilliók** (kegyeleti okokból nem említek neveket). Az Origo és az Index esetében persze nem merülhet fel az **eredeti** vagy **másolat** kér-

dése, hiszen nyilvánvaló, hogy bár azonos tartalmi törekvésekkel, de kétféle stílust valósítanak meg. Kicsit más közönséghez szólnak, és nagyon másképpen. Éppen így van helye a *Prím* mellett a *HWSW*-nek vagy a *Terminálnak,* a *Relax!* mellett a *Mozinetnek,* de abban már nem vagyok biztos, hogy az *Elvira* mellett érdemes lenne-e még egy **vasútimenetrend-keresőt** üzemeltetni. Nincs is. (Nehéz lenne a vonatok indulását markánsan más stílusban előadni.) Viszont hiába létezett a *Port.hu* már **ősidők óta**, a *Pesti Est* mégis megcsinálta az *Est.hu*-n a maga **moziműsor-adatbázisát**, született, majd elhalt vagy féltucatnyi tévéműsor-adatbázis – és akkor nem is beszéltünk a legnagyobb hagyományokkal rendelkező *Pesti Műsor* weboldaláról. (Sőt legújabban a Mozinet is próbálkozik mozikeresővel.) Milyen jó ötlet az **osztálytársakat** egy weblapon összegyűjteni! Tavaly szinte napra pontosan egyszerre indult az *Osztálytársam.hu* és az *Osztálytársak.hu*. Nem tudom, melyik volt előbb, ki másolt kit, de elég valószínűtlen – bár lehetséges –, hogy két ember **ugyanabban a pillanatban csapott a homlokára**, hogy jaj, ilyen még nem volt, csináljunk egyet!

A versennyel persze mindig **a fogyasztó jár jól** – mondja a liberális piacgazdaság egyik alapszabálya. Valószínűleg ez igaz is az éttermekre, élelmiszerboltokra, masszázsszalonokra és internetes áruházakra, de akadhatnak kivételek. Például nem hiszem, hogy szükség lenne három-négy műsoradatbázisra, mert az internetezők többsége számára valószínűleg tökéletesen közömbös, milyen betűtípussal olvashatja az esti moziműsort, csakis az érdekli, hogy az **pontos legyen**. Márpedig aligha lehet hosszú távon pontos és versenyképes adatbázisokból többet is fenntartani, hiszen a feldolgozás, a naprakészség ko-

Ötletlopás vagy versenyszellem?

Kis Ervin Egon / kegon@relax.hu

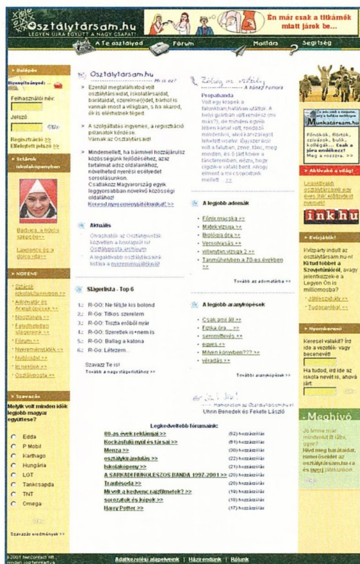

moly pénzekbe kerül, amit **a piac nem fog kétszer megfizetni.**

Engem az is elkedvetlenít, hogy döntenem kell: az *osztálytársamat* keresem, vagy *osztálytársak* után kutatok – ilyen egybetűs eltérések miatt már vérengzések is voltak a történelemben. Megoldás lehet persze, ha mindkét helyen regisztrálom magam – de ha nekem (is) duplán kell dolgoznom, akkor könyörgöm, **hol szolgálja az érdekeimet** ez a fene nagy verseny?

Ezen az alapon – hallom az ellenvéleményt – nincs szükség például több **partnerkereső-, hirdető-, linkgyűjtő-, letöltési** stb. oldalra, hiszen egy is bőven megteszi. Tévedés! Ugyanis ha valaki a *nagy ő*-t keresi – bármily fájdalmas legyen –, több *helyes válasz* is lehetséges; mint ahogy megfelelő lakásból, autóból, használt basszusgitárból vagy *Britney Spears*-rajongói oldalból is lehet több. Azaz a több felület – és a feldolgozás módjának változatossága – csak a sikeres találatok számát növeli. Arra a kérdésre viszont, hogy mit játszanak ma este hétkor a kaposvári Szivárvány – egykori **Vörös Csillag** – filmszínházban, egyetlen helyes válasz létezik; ugyancsak jól behatárolható az egykori általános iskolai osztálytársaim köre, és a Nyíregyházára tartó gyorsvonatok indulási időpontjai sem függnek a szemléletmódtól (feltételezve persze, hogy senki sem nanométerbe átszámítva kíváncsi az adatokra). Nem is csinált senki még egy vasúti menetrendet az Elvira mellé, mert annyira nyilvánvalóan hatalmas munka az adatfeldolgozás – ám programadatbázist vagy osztálytárskereső szájtot látszólag könnyű összehozni.

Félreértés ne essék: eszemben sincs valamiféle adminisztratív korlátozást követelni – de **létezik a világon önkorlátozás** is. Nem biztos, hogy mindent meg *kell* csinálni, ami egyébként a szabad verseny keretei között *lehetséges*. Az internet egyik legnagyobb előnye és **forradalmi újdonsága** éppen az, hogy minden korábbi médiumnál összehasonlíthatatlanul nagyobb lehetőséget kínál az együttműködésre. Az Origónak például eszébe sem jutott a moziműsor-adatfeldolgozó iparba belefogni – pedig az összes szereplő közül nyilvánvalóan neki lenne hozzá a legnagyobb anyagi ereje –, észszerűbbnek tartotta valakitől **megvenni** az adatbázist. Persze így valaki más (is) keres az üzleten – és azt hiszem, sajnos itt a dolog nyitja, ez az, ami a jó együttműködés útjába áll kis hazánkban. Mert a más esetekben *patópáloskodó* magyar embert végtelenül inspirálja a „**majd mi megmutatjuk**” és a „**dögöljön meg a szomszéd tehene is**” indulata.

Erről egy ma már alig érthető történet jut eszembe a kilencvenes évek legelejéről. Az első szabad magyar kormány egyik magas rangú vámügyi vezetője a következőt válaszolta a rádió riporterének, amikor az néhány ésszerűtlen és merev, külföldi vállalkozások magyarországi gépjármű-behozatalát akadályozó korlátozás okát firtatta: „**ne a nyugati vállalatok gazdagodjanak meg azon, hogy nekünk rossz autóink vannak!**”

Amíg e gondolkodásmód visszhangra talál, sem *széles sávon*, sem *földúton* nem fogunk **Európába** menni.

Gőzerő Gregor Gépzenész / ggregorg@freemail.hu

Álomszínház ultramarin-árnyalatban

Végre nyár, végre megmoccant valami. Immár nemcsak a nemzetközi zeneipar és hazai mutánsai mozgolódnak, de a minőségi felhozatal is teszi tiszteletét. A végre összehozott LGT-fesztiválon és -lemezen kívül a plakátok többek között Santana, Roger Waters (ex-Pink Floyd) és a Dream Theather eljövetelét hirdetik...

Egyszerre négy albummal állt elő a Periferic Records, a kevéssé ismert csemegék kiadója. Elsőként minden néven nevezendő netkapcsolat nélkül azt a *Radics Béla*-emlékkoncertet bocsátották közre a Radics Béla Emléktársaság kiadásában, amelyre 2001. február 1-jén kerítettek sort a Petőfi Csarnokban R. B. kapitány 55. születésnapján. Többek között *Deák Bill Gyula, Tátrai Tibor, Sipeki Zoltán, Póka Egon, Takáts Tamás, Mogyorósi László, Závodi János, Döme Dezső, Török Ádám, Rudán Joe, Herpai Sándor, Varga Miklós, Tóth János Rudolf* és *Balázs Fecó* lépett színre, hogy a gitárkirály emlékét idézze. Aki lemaradt erről a félelmetesen káeurópai virtuózról, csak hallomás útján tudhatja, hogy ő volt az első, aki komolyan vette a tételt: mindig és minden körülmények közt hozni kell a „brit szellemet". Egykori személyi testőre és gitárhordozója, Tátrai Tibusz esküszik rá, hiába vette be őt, fiatal és éhes húrforgatót a zenekarába, nem volt mese, ki is a prímás. A Tátrai-Pálvölgyi Projekt legutóbbi, instrumentális albumán a Húrherceg nem volt rest neki és *Orszáczky Jackie*-nek köszönetet mondani. Leginkább mindenért. Mindenért, amit úgy hívnak: muzsika.

Amikor tavaly ősszel mozgolódni kezdett a KFT, már tudni lehetett, hogy aktivizálódik a Baba Yaga orosz–magyar–ír zenekar, ám *Bornai Tibornak* ez sem lesz elég. Belekóstol a magyar világzenébe az Ultramarin. Az énekesnő az a *Herczku Ágnes*, aki főállásban az Állami Népi Együttes táncosa, akinek káprázatos hangját a Naplegenda CD-n már hallhattuk. Ez itt most egy másik világ, csak a hang ugyanaz. Szerencsére. Olyan muzsika ez, amely önmagáért beszél. Azért persze egy weboldalt megért volna, nem csupán a kiadó, a terjesztő és a grafikai stúdió e-mail címét. Bár ismerve Bornai merev ellenállását mindennel szemben, ami digitális, lehet, hogy jobb így. A „muszájszag" képes tönkretenni mindent, még a legjobb produkciókat is. Szerencsére nem mindig és nem mindenütt ilyen elkeserítő a helyzet. Példának két további Periferic-kiadvány: a Hétrét és a Tropical Transform Quintet (a továbbiakban csak TTQ). A 2000-es datálású Hetric Free Folkhoz és az Under the Rainbow-hoz tartozik site: **www.hetret.hu** és **www.tropicaltansform.com**. Szépek is, formásak is, de egyénit aligha talál rajtuk a hálóbóklász. Sehol semmi extra ötlet. Kissé porhanyósak, multimédiában szegények, egyikük (a TTQ) kizárólag angol nyelvű. Mintha a megrendelők biztosak lettek volna benne, hogy újdonságszámba

menő muzsikájukra idehaza a kutya se lesz kíváncsi. Akkor meg minek a honi terjesztés? Lehet azt játszani, hogy csak külhonban akarunk megmutatkozni, de akkor inkább tessenek arrébb költözni egy New Yorkkal, és ott éhen halni vagy befutni! Ha elébb vagyon a site, mint a korong, isten bizony nem kerekedik kedvem belehallgatni egyikbe sem. Bár a Hétrét azért szolgál némi egyéni ízzel, de ez olyan, mintha házi lekvárral akarnánk fölturbózni a tömegkajáldák süteményeit.

Ellenpéldának márpedig lennie kell. A belső turbulenciáit pesti színpadon is megmutató Dream Theater oldala (**www.dreamtheater.net**) maga a Kánaán. Minden, mi szem-szájnak ingere. Minden kötelező gyakorlat kipipálva, méghozzá egyedi elemekkel variálva. Mintha nem is lehetne másképp: Updates, News, Tour, Discography, Info, Media, Fans, Merch, Tickets, Support. De a hab a tortán még hátravan. Minden tag kap egy szép, kerekded .com végződést, hogy szó eshessék szólódolgaikról is. Így van külön **www.mikeportnoy.com**, **www.johnpetrucci.com**, **www.jameslebrie.com**, **www.jordanrudess.com**, **www.johnmyung.com**. Miszter Rudes még online konzervatóriumot is nyitott. Jó, jó, ez a de luxe változat. Egy olyan környékről, ahol a popzene erős üzletág, és nem a mindennapi mutyizás határozza meg a gyakorlatot. Nem ugyanaz a pálya, szemlátomást. De kapásból föladni?! Miért? Hát annyira nincs szükség egy jól működő honlap által biztosított előnyökre?! A muzsika dolgai nem állnak olyan fényesen, hogy bárminemű segítségről le lehessen mondani. Még akkor sem, ha egyelőre azt számosan megteszik.

Szendi Gábor / gszendi@prim.hu

Miért tetszünk egymásnak?

Biztos Te is sokat törted már a fejed azon, hogy miért nem kellett szegény Quasimodo Esmeraldának. Vagy ha nem veszed alattomos csúsztatásnak, talán az is foglalkoztatott már, miért nem kellesz ***Te*** *szíved választottjának? És miért kell neki, helyetted, az a tenyérbe mászó pofájú tetű? Ha igazi választ akarsz, tedd félre a nyálas versikéket, a szívszaggató dalokat, s merüljünk alá a gének világába.*

Hogy drága alapozókat, hidratálókat, ránctalanítókat kensz-e magadra, vagy kommandósul nyíratod a hajad, esetleg egy piperkőc öltöny és egy kiló zselé a fejeden a napi szükségleted, teljesen mindegy. **Tetszeni akarsz.** Vonzó akarsz lenni. De miért?

Első lecke: az élet célja a szaporodás maga

Newtont egy alma vágta fejbe, amitől kipattant belőle a gravitáció elmélete. **Darwint** a pintyek csőre és a matrózok verekedése döbbentette rá, hogyan győz az ügyesebb és erősebb. Ha ez a tudomány logikája, akkor a **szociobiológusok** az ágyban jöhettek rá, hogy az élővilágban minden a **szexre** megy ki. Ezt azóta is többen megerősítették, egyesek naponta többször is. Az így született elmélet egy mondatban (mielőtt ásítozni kezdesz) így szól: egy ember (értsd: állat) evolúciós sikeressége **génjei elterjedtségével** azonos. Vagyis hogy minél több élet- és szaporodóképes utódja legyen. Az evolúciós mozgatórugók hatékonyságát jelzi az a megtörtént eset is, hogy egy mesterséges megtermékenyítéssel foglalkozó nőgyógyász minden betegét a saját spermájával termékenyített meg. Persze végül lebukott: a váróteremben túl sok hasonló gyerek futott össze a hálálkodó anyukák kíséretében. Ha nem ezt a kockázatos technikát választod génjeid széthintésének, akkor akár hím, akár nőstény vagy, két alapvető dolgot kell kapásból tudnod: **elnyerni a másik tetszését**, és felbecsülni, lesz-e ebből a randiból életképes, hosszú távú kapcsolat és utód.

Második lecke: milyen a jó pasi?

A kérdés tudományosabban: milyen **külső jegyek** valószínűsítik, hogy ettől a pasitól nekem egészséges utódom születik, hűséges lesz hozzám, egymás tenyeréből eszünk majd, imádni fogja a gyerekeket, és sok-sok pénzt fog keresni (és később sem csukják le ezért).

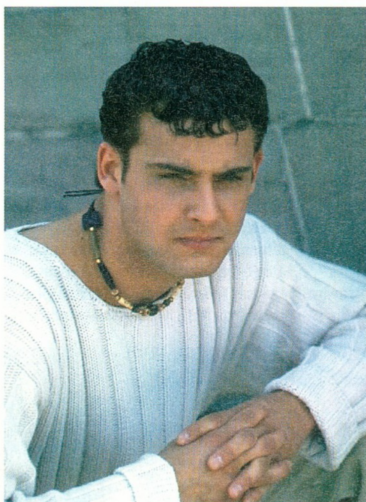
Nem tudjuk, mi esett **Kant** fejére, de ő azt mondta, hogy „szép az, ami érdek nélkül tetszik". Ennek azonban pontosan az ellenkezője igaz: **az tetszik, ami nekem hasznos.**

Ha kirakjuk az ideális férfi **evolúciós körözési mozaikképét**, a következő figura bontakozik ki: ismeretlen lakhelyű, magas férfi, erős arcközép és orr, széles arccsont, széles, erős áll, megnyúlt alsó arcfél. Rengeteg vizsgálatot végeztek ez ügyben, számítógépes trükkökkel manipulálták az arcokat, s a **Föld** minden pontján az jött ki, hogy ez kell a nőknek. Miért? Mert mindezek a vonások a férfi nemi hormonok (**tesztoszteron**) magas szintjére utalnak. Ezek szerint ennek a felméréséhez nem szükséges egy óvatlan pillanatban vett vérminta, elég a pasit megnézni.

A férfiak persze ösztönösen rá is játszanak a magas tesztoszteronszintet sugalló testi jegyekre, ezt nem kell nekik tanítani. Például az arc szőrössége szintén hormonfüggő, innen a **borosta** és a **szakáll** férfiasságot sugalló hatása.

A nők szemében a férfiasságot matematikai pontossággal kifejezi a csípő- és a vállszélesség aránya, mert a **férfiizomzat** szintén hormonfüggő. Erre az evolúciós gyökerű hatáselemre épül a testépítő őrület (és üzletág), amelynek szélsőséges formáját mostanában kezdik a pszichiáterek **testképzavarként** elemezni.

Régi megfigyelés az etológiában a **„szuperinger"** jelensége: ha valamiből a nagy a jó, akkor a még nagyobb még jobb. Ha egy madár – fészekből kigurult – tojása mellé odateszünk egy azonos mintázatú, de irreálisan nagy tojást, ő azt fogja szeretni és visszagörgetni a fészkébe. A természetellenesen felfújt izomzat, a karcsúsított és kitömött vállú öltönyök, a **péniisznagyobbító műtétek** (1) és gyógyszerek, a szexuális teljesítményt fokozó

szerek, az emberi teljesítőképesség határát súroló, **„kidoppingolt"** sporteredmények mind szuperingerek, evolúciós csapdák. Tudjuk, hogy hamisak, de nem mindig tudunk szabadulni a hatásuktól.

A külsődleges jegyeket tulajdonképpen az evolúciós érték reklámozásának foghatjuk fel, s e tekintetben érthető, hogy mind a férfiak, mind a nők igyekeznek a **természetes jelekre** még egy lapáttal rádobni, és **hamis** vagy **megtévesztő** reklámokat magukra aggatni (2).

A magas **nemihormon-szint** jeleit a nők ugyanis keménységként, erőként, dominanciaként értelmezik.

De mit ígér a férfias erő és szociális dominancia a magas tesztoszteronszinten túl? Azt, hogy a férfi sok zsákmányt (fizetést) hoz haza, megvéd mindentől, és rendelkezik az erőforrásokkal (pl. nem ír ki közbeszerzési pályázatokat). Vagyis anyagilag biztos, nyugodt jövő. A **szociális dominancia** rendkívül nagy csáberő, és ezt tudják a hírességek is. Egy rögbijátékos elmondta, hogy meccs alatt gyakran leveszi a sisakját, hogy civilben is felismerjék a nők, mások magukon felejtenek egy-két ismertetőjelet, hogy segítsék rajongóikat. De hát a dominancia mint vonzerő hajszolása a jó állás, a drága autó, a jól szabott öltöny, a választások stb. hajtóereje.

Ha most a külsődön keseregsz, mielőtt bejelentkeznél a plasztikai sebészetre, finomítsuk kicsit a képet! Mert vannak ennek a fene nagy férfiasságnak árnyoldalai is. Kiderült, hogy a nők evolúciós szempontból két stratégiát követnek a partnerválasztásban: a **férfias férfiakat** általában **alkalmi**, rövid távú kapcsolatokra használják, az itt elért sikerek saját vonzerejük erőpróbája, vetélkedés más nő(stényе)kkel. A férfias arcokról a nők többsége azt gondolja, hogy **erőszakosak**, **hűtlenek**, nem lehet rájuk számítani, válás lesz a vége. És ezt az evolúciós sejtést a vizsgálatok alá is támasztják! Általában a férfiak, de különösen a férfias és vonzó egyének hajlanak a kis **„befektetést"** kívánó szexuális kalandokra (3).

A hosszú távú kapcsolatokban a nők a **lágyabb**, **femininebb** férfiarcokat részesítik előnyben, ezeket ugyanis kooperatívakként, jó apákként, szerető férjekként észlelik.

Nem mindegy ugyanis, kit választanak, mivel **a nő sokkal többet kockáztat** egy kapcsolatban: ő az, aki teherbe eshet, és ő az, aki akkor is fel fogja nevelni az utó-

Szendi Gábor / gszendi@prim.hu

Miért tetszünk egymásnak?

Az átlagos férfiarc

A feminin arc: nem termékeny időszakban vonzóbb

A maszkulin arc: termékeny időszakban vonzóbb

dot, ha a férfi elhagyja (4). Ezért a nőknek szemük van arra, hogy megkülönböztessék a **szuperférfit** a **szuperapától**. A szuperférfi szaporodási stratégiája az, hogy kis befektetéssel sok nőt teherbe ejtsen, a szuperapa viszont monogám, és saját utódai sikeres felnevelésére koncentrál.

Hogy a férfi szempontjából a dolog nem ennyire egyszerű, azt több vizsgálat is alátámasztja. Kiderült, hogy a nők a **menstruációs ciklusuk** legtermékenyebb napjaiban a férfias arcokat tekintik a legvonzóbbaknak (és egyesek ilyenkor fogékonyabbak is a csábításra), míg a többi napokon a femininebb arcokat preferálják. Ismert és a lebukásig hatékony szaporodási modell a „köss magadhoz egy ronda, gazdag férfit, és ess teherbe egy jó géneket biztosító szeretőtől". Kultúrközi becslések szerint a nők **9-30%-ában** népszerű ez a stratégia! Na, ennek kivédésére találta ki az evolúció a **féltékenységet**, amelynek célja, hogy a férfi biztos lehessen benne: saját utódjáért hoz életre szóló áldozatokat (5).

Harmadik lecke: milyen a jó nő?

A jó nő **egészséges** és **termékeny**. Miből lehet ezt tudni? Ha egy marslakó ezt a kérdést akarná vizsgálni, bőven elég lenne a nőkre települt kozmetikai és fitneszipar szlogenjeit elemeznie.

Például mi az evolúciós értelme annak, hogy egy menstruáló nő **úszik**, **lovagol**, kerítésen ugrik át, és csak mi, nézők tudjuk, hogy neki tiszta, száraz érzést biztosít a nehéz napok ellenére a tamponja, szárnyas betétje?

A **humán monogámia** egyik evolúciós alapja ugyanis az, hogy a női termékenység időszakának nincs biztos jelzése, ezért a férfi, ha biztos akar lenni az apaságában, kénytelen **folyamatosan együtt élni** a nővel (6). Mert a kísértés, mint láttuk, éppen a termékenység időszakában nagy.

Miért költenek a nők (vagyis a férjek) annyit szőrtelenítésre, mellnagyobbításra, fogyókúrára, ránctalanításra, fogorvosra, ruhára, kozmetikai szerekre? A válasz: **termékenységük és egészségük reklámozására.**

A nő termékenysége a női nemi hormonok szintjétől, az **ösztrogéntől**, még pontosabban a női és férfi nemi hormonok **arányától** függ.

A termékenység egyik legbiztosabb jele a megfelelő **derék/csípő** arány. Elő a centimétert, és lehet számolni: a világ minden táján a **0,7-es érték** a legvonzóbb. Például a magyar **Miss Universe-verseny** győzteseinek is pontosan ennyi (7). A macskák a **Whiskast**, a férfiak ezt a testalkatot választanák. Régen a **fűzők** fokozták a hatást, ma a **torna** és a kellően **feszes** szoknya, nadrág. További fontos termékenységmutató a **nőies zsíreloszlás**, aminek egyik legismertebb formája a **kebelméret** és a **fenék gömbölyűsége**. A nők nem véletlenül problémáznak annyit a mellméretükön (8). A mellméret növelése mára sikeres üzletág, jóllehet a plasztikai műtétek éppenséggel megfosztják a mellet eredeti, tápláló funkciójától.

A női nemi hormonok az arcon a **babás arcberendezésben** tükröződnek vissza (9): kicsiny orrocska és áll, széles arccsont (smink), nagy szemek (szemfestés), széles, duzzadt ajkak (rúzsozás), sima bőr (több kiló kence).

A termékenység egyik legfontosabb mutatója a nőknél az **életkor**, amit a férfiak a karcsúságból, a sima, feszes bőrből, az egészséges, fehér fogakból és a dús hajból szűrnek le. Mindezek egyben az **egészségesség** mutatói is.

Kicsi mellek, nagy gondok
Kinek akarnak a nők tetszeni?

Ismert panaszt hallhatunk. Sok lány mindent megadna azé a mellei. Nem tudja, hogy legalább ugyanennyien vannak bájaikat.

Nincs olyan nő lenne elégedv azokat, akik m átszabatták. M akiknek olyan amilyennek m feszes, jó tart Mert tény és v vonzza a férfi kicsi vagy a n ízlése is külön

Van, akinek e probléma. Ne átszabatni, se dicsértetni ak hogy mindez t van. Hogy ő íg akinek azonb okoz a mellm

Van azután egy sokat vizsgált meghatározója a tetszésnek: az arc és a test **szimmetrikussága.** Rengeteg vizsgálat igazolja, hogy a szimmetrikus arcú férfiak és nők sokkal jobban tetszenek a másik nemnek, mint az aszimmetrikusak – és itt finom, szinte észre sem vehető eltérésekre kell gondolni. A szimmetrikusság a genetikailag garantált **ellenálló-képességet** jelzi, az aszimmetriát ugyanis a fejlődés során rendellenes hormonális és környezeti hatások okozzák.

A szimmetrikusság azonban kevés, a tucatarc nem vonzó, lenni kell benne valami finom, ám az átlagtól elütő **sajátosságnak** (10).

E tekintetben egészen megdöbbentő az a többszörösen alátámasztott eredmény, miszerint a szimmetrikus nőknek és férfiaknak még az **illatuk** is szexisebb és vonzóbb (11).

Az illatoknak egyébként rendkívüli a szerepük a termékenység közvetítésében, s nagy baj van, ha az egyik félnek nem tetszik a másik illata! Inkább nem kockáztatunk, **elárasztjuk magunkat** parfümökkel és dezodorokkal, amelyek rejtett célja megint csak a termékenység (férfiasság és nőiesség) sugallata.

„Mit tegyek, ha nem tetszem senkinek?"

Az ilyen típusú levelektől kíméljetek meg! Ilyen ugyanis nincs, ez csak egy **lelkiállapot.** Valójában mindenki tetszik valakinek, csak **meg kell találni.** Az agy jelezni fog (12).

Már **Szondi Lipót** is azt állította, hogy az emberek **genetikai hasonlóság alapján** választják ki egymást, vagyis az arcunkra van írva egy csomó tulajdonságunk, s a másik ezekbe szeret bele (13). Ezt sokáig botorságnak tartották, de ma már tudjuk, hogy a házastársak egymással nagyobb genetikai rokonságban állnak, mintha véletlenszerűen párosítanánk az embereket (14). **Tehát bízz a génekben!** Továbbá a fenti evolúciós hatásokat módosítja a **tanulás** és a **kultúra**, s személyes tulajdonságokkal kompenzálni lehet a genetikai hátrányokat. **Légy odaadó!** Szociálpszichológiai vizsgálatok jelzik, hogy az emberek tisztában vannak **„csereértékükkel"**, és a velük ekvivalens (vagy kicsit értékesebb) emberekbe hajlamosak belehabarodni. A későbbi kutatásoknak éppen ezeket a módosító tényezőket kell majd tisztázniuk. **Addig is sokasodjatok!** S végül ne felejtsd el: a szuperférfival és a szupernővel az emberek nem együtt élni akarnak, hanem rövid ideig valami mást csinálni velük. **Ez a szépség tragédiája.** De ez a Te malmodra hajtja a vizet!

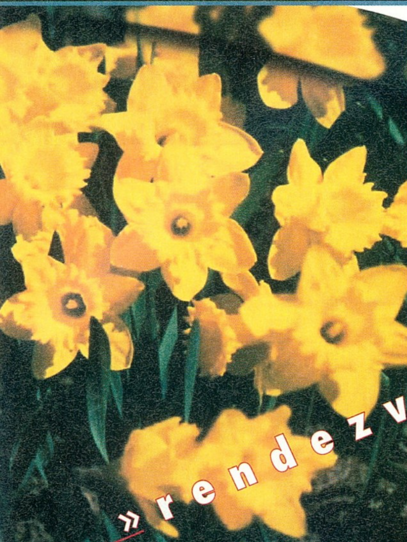

60 átlagos női arc egymásra vetítése

Erősen vonzó nők képének egymásra vetítése

A „szépségelemek" kihangsúlyozása

Ajánlott site-ok:

(1) www.plasztika.net/sex/penis.html
(2) hc.netstudio.hu/hc/essze/ideal.htm
(3) bio.univet.hu/SALVE/00library/Alc_89/Alc989_ch16_03_sexual_01_adultery_hun.html
(4) kornel.zool.klte.hu/~pub/sex/sel.htm
(5) bio.univet.hu/SALVE/00library/Alc_89/Alc989_ch16_04_parental_01a_mate-guard_hun.html
(6) bio.univet.hu/SALVE/00library/Alc_89/Alc989_ch16_04_parental_01a_mate-guard_hun.html
(7) www.miss-universe.hu
(8) www.axel.hu/cikk/axel.hu/15982
(9) www.serpentfd.org/a/jones1995.html
(10) www.st-and.ac.uk/~imaging/Attractiveness/attract.htm
(11) evolution.humb.univie.ac.at/institutes/urbanethology/student/html/anja/anjapro.html
(12) www.origo.hu/axe/csabitas_c_2.html
(13) www.c3.hu/scripta/thalassa/96/2/burgi.htm
(14) www.matud.iif.hu/02jan/bereczke.html

»rendezvények

»kiállítások
»workshopok
»konferenciák
»bemutatók

Csiki Judit rovata

Matiné sok jéggel

Amikor végérvényesen beköszönt az iskolai szünet, a gyerek unatkozik, és felváltva követeli a strandra kihelyezett családi programot, valamint napi jégkrémadagját, az időjárás pedig ízelítőt ad a nyár további két hónapjában várható punnyasztó hőségből, csendes fohászaikban sokan emlegetnek fel egy kisebb átvonuló jégkorszakot. Nos, ezúttal nem hiába: ha máshol nem, hát a moziban egész biztosan részünk lehet benne.

Kardfogú **ősrágcsáló** rohan a végtelen hómezőn a nehezen megszerzett csonthéjassal, és persze sorra érik a kellemetlenségek: törnek a **jégtömbök**, gurulnak a lavinák, ezerféle veszély fenyegeti a rágcsálnivalót, a végén pedig még egy megtermett **mamut** is belép a képbe. Ismerős jelenetek? Nos igen, a film előzetese már hónapokkal ezelőtt látható volt, s ha valaki megkedvelte a **jópofaságát**, júniusban végre szélesvásznú, egész estés (vagy délelőttös) változatban is élvezheti a történelem előtti történetet.

Ősmókus a hómezőn

Közeleg a **hó** és a **jég**, s mindenki menekül, akinek nem szerepelt a programjában az antarktiszi túlélőtúra. A hosszú, tömött sorokban dél felé nyomuló állatok között azonban szokás szerint van néhány **kelekótya egyed**, amely a saját útját járja ahelyett, hogy a tömeggel tartana. Egy bőbeszédű **őslajhár**, egy nagydarab **mamut** és egy **kardfogú tigris** például elveszett embercsecsemőre lel, s némi töprengés után úgy dönt, hogy visszajuttatja a picit a szüleihez. És persze ott van még az a bizonyos **ősmókus** is, akire mindig lehet számítani, ha bajba kell kerülni... Bajból, kalandból pedig egy kiadósabb jégkorszakban nincs hiány: gleccsercsúszda, gejzírfürdő, lavinaveszély, dodómentés, tigriselriasztás és hasonlók várnak a vállalkozó kedvű ősállatokra, akiknek persze egymást sem könnyű elviselniük – különösen, ha azt is számításba vesszük, hogy kettős ügynök férkőzött jó szándékú soraikba. Valószínűleg nem árulunk el nagy titkot, ha elmondjuk, hogy a kihagyhatatlan erkölcsi tanulság jegyében az állatsereglet **összetartó kis csapattá** formálódik a mentőakció során. A már az előzetesben is felvillanó **kedves humor** pedig minden bizonnyal arról is gondoskodni fog, hogy ne csak a srácok szórakozzanak jól, hanem a legalább egy icipicit gyermeklelkű szülők is elnyerjék méltó jutalmukat, ha már egyszer engedtek a moziba vágyó kiskorúak nyaggatásának.

Az első körben a **gyerekközönséget megcélzó** film honlapja (**www.iceagemovie.com**) helyes megoldásokkal gondoskodik a csemeték további időtöltéséről – bónuszként pedig az angolt is gyakorolhatja vele a vakációzó kölök. Tulajdonképpen semmivel nem tartalmaz többet, mint egy átlagos filmes honlap (filminformációk, műhelytitkok, képek, letöltenivalók, játékbazár), de a tálalás ellenállhatatlan – no persze a **számítógépes animációra** épülő film mellett már gyerekjáték volt egy kis pluszt összedobni az internet kedvéért. A főoldalról továbblépve közelebbről is megismerkedhetünk a makkot gyűjtő rágcsálóval, aki a továbbiakban útitársunkká lép elő. Őt kell ugyanis végigvezetni egy makkokban és ve-

szélyekben egyaránt bővelkedő úton: ha az állatkát az egérrel elvisszük a hóban megbúvó rágcsálnivalóig, először tanúi lehetünk az ilyenkor szokásos érzelemkitörésnek, majd **jutalomfalatot** kapunk: információmorzsákat tölthetünk le, vagy a változatosság kedvéért újabb játékpályákon találjuk magunkat. No persze azért nem ilyen egyszerű a **jégkorszak**, az is előfordulhat, hogy táplálékkeresés közben baj éri a mókust, például bármikor rádőlhet egy fenyőfa, vagy rázuhanhat még egy adag makk, ami, ugye, már túl sok a jóból.
A honlap készítői arról sem feledkeztek meg, aki túlságosan türelmetlen a havas-jeges kéjutazáshoz: a jól áttekinthető menüből minden aloldal rövid úton elérhető. Ha az összes csonthéjas és infomorzsa begyűjtése után még mindig nincs elegünk a játékból, válasszuk a honlap **játékgyűjteményét**: a **Frozen Recall** cím alatt memóriajátékot találunk, az **Operation Acorn** hadműveletben pedig újabb makkok elfogyasztásához segíthetjük hozzá a feneketlen bendőjű ősmókust: aki még emlékszik a Commodore-idők ama legendás ősjátékára, amelyben egy békát kellett átvezetni a forgalmas úttesten, örömmel fedezheti fel az ezeréves kedvenc felújított változatát. Egy stresszesebb nap levezetésére ajánlott a **Whack-a-Scrat** elnevezésű reflexfejlesztő, amelyben a különböző üregekből hirtelen feltűnő ősrágcsálókat kell szabadon választott fegyverrel - jégcsappal, bottal, kalapáccsal vagy az egyszerűség kedvéért fagyott heringgel - alaposan kupán vágni: a játék jellemfejlődést elősegítő hatásáról persze lehetne vitatkozni...

A hadbíróság diszkrét bája

Aki valami komolyabbra vágyik így nyár elején, annak érdemes a hónap második feléig várnia a **Tiszta ügy** című thrillerre *Ashley Judd* és *Morgan Freeman* főszereplésével. A boldog feleségként és sikeres **ügyvédnőként** működő **Claire** élete egyetlen nap alatt borul fel, amikor a férjét elfogja, és katonai börtönbe veti az **FBI**. Azzal vádolják, hogy évekkel korábban más néven, a tengerészgyalogság különleges egységének tagjaként részt vett egy szigorúan titkos bevetésen, ahol **hét embert ölt meg**. Az ügyvédnő egyedül gyengének érzi magát ahhoz, hogy a kíméletlen hadbírósággal felvegye a harcot: egy visszavonult, lecsúszott katonai jogász személyében talál szövetségesre. A nyomozás persze egyre hihetetlenebb és ijesztőbb eredményekre vezet, s a két ember hirtelen rádöbben, hogy az életével játszik, ha mindazt, amit kiderített, a per során is felhasználja.

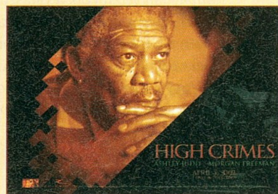

A **www.highcrimesmovie.com** címen szép kivitelű, a film hangulatához illeszkedő honlapot találunk. A feszültséget a **drámai zene** és az itt-ott felbukkanó párbeszédrészletek hivatottak növelni, a szabványos filminformációkon, traileren, fotókon és letölthető apróságokon kívül azonban nem kínál mást az oldal. Érdemes tehát a főszereplők weblapjainak háza táján is körülnézni. A szépséges Ashley Judd, akit legutóbb *Hugh Jackman* oldalán láthattunk **A csábítás elméletében**, láthatólag sokak kedvence. Csak néhány példa a rajongói honlapok hosszú sorából: **www.unmistakables.com/judd/judd.shtml**, **www.cinema-stars.com/ashley**, **come.to/judd** - ez utóbbit, ha úgy tartja kedvünk, akár koreaiul is olvashatjuk. Bár Morgan Freeman nem tartozik a minden nőneműt ellenállhatatlanul vonzó férfiszínészek közé, bölcsességet és nyugalmat sugárzó lénye s nem utolsósorban tehetsége nem kerülte el az internetfüggő mozirajongók figyelmét. Aki többet szeretne tudni róla, a **www.geocities.com/mfarmhouse** vagy a **www.geocities.com/SoHo/Coffeehouse/3924/Freeman.html** címen tehet szert a szokásos képekre, hangokra, filmekre és adatokra.

Hetesi Péter Pál (G3) / ggregorg@freemail.hu

Lányok, házak, vendégek és pianínók

Habár a hálózati kereskedelem még mindig nem vágja földhöz az érdeklődőt, joggal vetődhet fel a kérdés: a rugalmasságáról közismert szexipar jelen állapotában lehet-e nőt rendelni a hálón, és ha igen, akkor miért nem?

Vízkereszt vagy amit akartok. Nincs az az ingyenes tárhelyhalom, ahonnan ne juthatnánk el a csupasz genitáliák eldorádójába. Hiába az esztétikai ellenszenv: a legtöbbször silány kivitelezés dacára az adrenalin és a noradrenalin szintje mind magasabbra kúszik. Lehet szó *Arnie Freytag* Playboy-műhelyében fogant, sok puha fénnyel „**odalohintott**" alkotásról vagy olyan „**galériáról**", amelynek egyetlen szempontja, hogy a kellő helyen és időben rendben legyen a mélységélesség. Hiába minden, gyorsul a pulzus, **elvégre férfiak volnánk**, netcafében, melóhelyen, otthoni kuckóban, még ha zsenáns is lenne olykor látni saját ábrázatunkat, amikor azt stíröljük, hogyan képes három biciklipumpa, két telivér macsó és öt keleti porcelánbaba ugyanabba a testbe béhatolni... Testüreg nem marad szárazon.

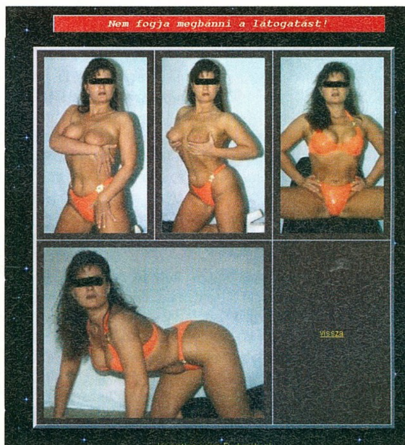
Hangszerbérlet

Ilyes foglalatosságra leginkább otthoni magányban, túlórai irodai homályban vetemedik a választópolgár, mégse decens közhálózati helyen ajkat csücsörítve, céklapiros fejjel ráizgulni a témára. Bár ha igaz az, hogy **Bajorországban** pöpec kis csatornák vezetnek a sörözdékben az asztalok alatt egy bizonyos célból, semmi sem kizárt: még az sem, hogy nem lesz balkáni szokás, ha bal kezünk olykor eltűnik a slicc alagútjában, míg a jobbal keresgélünk tovább, mint a hurrikán. Hadd tanuljanak tőlünk valamit azok a hollandok, akiket annyira leköt **Rotterdam** és **Amszterdam** vetélkedése, hogy már azt se tudják, hol lakik az etalon!

Ettől persze még mesze van a végcél, de bevezető bolyongásnak megteszi. A legjobb ahogy esik, úgy puffan alapon navigálni a digitális örömök hiperaktív tárházában, szabadon ugrálva oldalról oldalra. Bemelegítésnek nem rossz. Közben az sem szégyen, ha végiggondoljuk: nem biztos, hogy az a legjobb megoldás, ha mi hívjuk magunkhoz az **öröm szakmunkásait**, ideje értékelni a felmerülő veszélyforrásokat. Miközben úton vagyunk *Silvia Saint* és a *Cs. Zsuzsa*

szoknyavadász

médiaszemélyiségre megtévesztésig hasonló női személy között, jusson eszünkbe az a *Tom Cruise*-film, amelyben egy ilyen látogatás előre nem látott bonyodalmakkal jár: az még csak hagyján, hogy az isteni Tom beleszeret a hozzá rendelt vendégbe, de szülei lakását csontig kifosztják, apja autója a tó mélyére araszol, továbbá a családi fészekből bordélyt csinálnak a fiúk-lányok kölcsönös örömére. Pont akkor, amikor a továbbtanulásra kiszemelt egyetem képviselője teszi tiszteletét... Ha e nagy amerikai filmmesében imígyen vagyon, **Budapesten** számtalan variáció előfordulhat. Hovatovább jó, ha pianínóbérlésnél vigyázunk a szállítóbrigáddal. Ottjártuk után nem egy helyen hirtelen megnőtt a hevederzár iránti igény. És hol van egy finom kis kupakolás a hangszerbérlettől!

Friss húst tessék!

Persze lehet, hogy csak belőlem ütközik ki az **ősgyáva** kurvázásügyben. Ennek volt köszönhető, hogy csődöt mondtam, amikor egy színes, szélesvásznú női magazin fölkérésére főiskolás **örömlányokkal** kellett volna riportot készítenem, zsebemben 10 ezer forinttal, amellyel nem kellett elszámolnom...
Vélem, nem én vagyok egyedül, aki **nem mer belevágni** a nagy kalandba. Talán **erkölcsi gátlás**, talán egyszerűen az **ismeretlentől való félelem** lesz úrrá a kalandorkedven. A fizetőképes populáció ezen részének is szól a **www.try.at/lhv**, azaz a „**Lányok, házak, vendégek**” oldal.
Ez, kérem, egy igen csúnya, de nagyon vonzó weblap. Semmi cicó, náluk van a slukker. Egyetlen cél vezérel mindenkit: hogy létrejöjjön a pillanatnyi nász, kielégüljön a vendég, csilingeljen a kassza. Széplelkek kíméljenek, akiknek bárminemű fenntartásaik volnának, vagy álljanak odább, vagy változtassanak. Itt nincs helye etikai polémiának, a nők kizsákmányolásáról szóló fölszólamlásnak. A „Lányok, házak, vendégek” olyan, mint a nagycsarnok húsárurészlege: **friss húst tessék, friss húst tessék!** Kereslet, kínálat mindig van. Az már csak vásári cicoma, hogy kerítőnők helyett mostanság SMS-ben és mobilon, továbbá e-mailben illik időpontot egyeztetni, és tisztázni, mit várhatnak egymástól a szerződő felek.

Ekkorát lőttem...

A hálószemen minden információ megtalálható. Még több is. A legélvezetesebb a magamfajta **cyber-voyeur** számára a „**makktársak**” számára fenntartott játszótér, ahol az így-úgy kielégített kuncsaftok osztják meg egymással tapasztalataikat. Legtöbbjük kellő nyelvi humorral, eleganciával. Olyanok, mint egy kontrollcsoport tisztességben megőszült tagjai, akik megszokták: a haza elvárja tőlük, mondhatni polgári kötelességük, hogy ne dumáljanak mellé ilyen országos fontosságú ügyekben. Hát ők nem teszik. Ha már szaktekintélynek látszanak álneveik védelmében...
Tessenek csak meggondolni: míg nagyapáink súgva adták tovább az arra érdemesnek tartott **Rákóczi téri** szolgáltató nevét és tarifáját, itt mindez nyilvánosan történik. A horgászok vagy a vadászok szakmai büszkeségével: igen, igen, ekkorát lőttem! Mindezt úgy, hogy a családi békét nem méltóztatik veszélyeztetni semmi, de semmi... A lebukás esélye egyenlő a nullával. „Makktársnak” lenni veszélytelen, a felelőtlenségig édes állapot. Igaz, a Kárpátok ölelő bérceiben **lepedőakrobatáknál** keresni kielégülést mindig is bocsánatos bűn volt. Még a legmagasabb szinten is. Soha senki nem tett szemrehányást *Ferenc Jóskának*, amiért a birodalom legszebb asszonyának fogsorával kellett fizetnie a cs.-i és kir.-i nemi betegség gyógyításáért. Ezért is van az, hogy *Sissiről* egyetlenegy mosolygós portré sem maradt fenn.
Szóval maradjunk annyiban: netrendelés ügyében a pizzánál tovább ne sasszézzunk széles mosollyal orcánkon. Vagy ha mégis, hát vigyázzunk a pianínóra...

Saió Yvette

Amerikában a „nem" elutasítást jelent

Varga Kristóf ***már tíz évvel ezelőtt is e-mailen tartotta a kapcsolatot amerikai ismerőseivel, pedig akkoriban az elektronikus posta még igencsak gyerekcipőben járt Magyarországon: először a Számítástechnikai Kutatóintézet Elláról elnevezett levelezőprogramját használta. A számítógépes játékok és internetes szórakoztatóoldalak sosem izgatták. Inkább új információk után kutatott, például a politikában, ami mindig nagyon érdekelte.***

Jelenleg a **Világbank** munkatársaként internet alapú információs rendszert épít ki **kelet-európai** önkormányzati döntéshozók számára, a főváros informatikai tanácsnokaként pedig elindította a budapesti **információgazdálkodási programot**, amelynek első része arról szól, hogy informatikai szempontból milyennek kellene lennie a fővárosnak. Céljuk, hogy az internet minden korosztály és réteg számára hozzáférhető legyen, és hogy a program révén olyan tartalmak jelenjenek meg, amelyek hatékonyabbá és demokratikusabbá teszik **Budapest** működését. Informatikai tervei és politikai ambíciói helyett inkább arról kérdeztük Varga Kristófot, hogy milyen különbségeket vett észre az **amerikai és a magyar nők** között többéves tengerentúli tartózkodása, illetve egyetemi évei során.

– A baltimore-i **Johns Hopkins Egyetemen** tanultam. Miután megérkeztem, az ún. orientációs időszakban egy hét alatt megismerkedtünk az egyetem életével és szabályaival. A **szexuális zaklatási ügyekért** felelős dékánhelyettes például előadást tartott kifejezetten nekünk, külföldieknek, s mindjárt az elején kijelentette: a legfontosabb, amit nagyon jól meg kell jegyeznünk, hogy ha az **Egyesült Államokban** egy nő azt mondja, hogy nem, az azt jelenti, hogy **nem**. Bölcsen mondta, hiszen más kultúrákban, pl. nálunk is ismeretes az az ősrégi játék, amely arról szól, hogy a nő húzódozik, szabódik, kéreti magát, csak hogy izgalmasabb legyen a dolog, vagy mert úgy „**illik**".

Csoportos zaklatás

– A tengerentúlon fényes nappal sem követhetsz egy nőt... Az amerikai sajtóban folyamatosan cikkeznek a **nemi erőszakról** és a munkahelyi zaklatásról. Az egyetemen **17 (!) alkalmazott** foglalkozott a szexuális zaklatásnak minősített ügyekkel. Egy amerikai számára egészen mást jelent ez a fogalom, mint nekünk. Csak egy példa: a Hopkinson ún. campus rendszer van, az épületek körül parkot alakítottak ki, amely olyan, mint egy gyönyörűen gondozott botanikus kert, s általában tele van emberekkel. Aznap is így volt: éppen az egyetem központi részén lévő könyvtárba tartottam a murvával borított ösvényen. Fényes nappal történt, délután két óra lehetett. Előttem kb. 6-8 méternyire ment egy lány, aki amint meghallotta lépteim csikorgását, hátrafordult, s miután konstatálta, hogy férfi vagyok, megállt, lelépett az ösvényről a fűre, és megvárta, amíg elmegyek mellette, majd visszalépett az ösvényre, s utánam bejött a könyvtárba. Mindezt csak azért tette, mert **feszélyezte**, hogy mögötte jön egy pasi, akit nem ismer.

Puritanizmus, prüdéria, bizalmatlanság

– A diákebédlőben azzal próbálták erősíteni a közösséget, hogy havonta megadtak egy témát, amelyről az esetleg vadidegen asztaltársak evés közben **beszélgethettek**. Ilyen volt a nemi erőszak is. Nálunk ez elképzelhetetlen lenne, nem mintha a probléma nem létezne, de a **férfi–nő kapcsolatról** nem a szexuális zaklatás jut először eszünkbe: egy európai számára furcsa, hogy az amerikaiaknak gyakran igen. Pedig mennyivel jobb abból kiindulni, hogy a nők és a férfiak általában összeházasodnak, és boldogan élnek, míg meg nem halnak. Amerikában az ismerkedés, az erotika, egyáltalán a **nő–férfi** viszonyhoz való hozzáállás **szorongással, félelemmel teli**: az emberek sokkal **puritánabbak**, **prűdebbek**, mint nálunk, nem bíznak egymásban. **Végigmérni**, **megbámulni** egy nőt, ahogy nálunk vagy például az olaszoknál szokás, kimondottan **udvariatlan**, **sértő** dolognak számít. Ha ismételten előfordul, a nő panaszt tehet. Egy professzor ismerősöm mesélte, hogy azt tanácsolták neki, ha egy diákkal kettesben marad az irodájában, mindig hagyja nyitva az ajtót, hogy a folyosóról látni lehessen: csak beszélgetnek. Különben kiteszi magát annak, hogy esetleg egy diákja megalapozatlanul **szexuális közeledéssel vádolja**. Az ilyen vádakat aztán hosszadalmas vizsgálat követi, ami nem kellemes dolog. A szexuális zaklatás megítélésében az amerikaiak átestek a ló túlsó oldalára, nálunk viszont éppen ellenkezőleg: **a magyar nők sokkal nehezebben kapnak védelmet** a közösségtől és a jogrendszertől, ha mondjuk a munkahelyükön szexuálisan zaklatják őket. Ezt nagy bajnak tartom.

Az amerikai nők elrejtik, a magyarok megmutatják

– A magyar nők sokkal szebbek, az amerikaiak viszont jobban öltöznek. A tengerentúlon kevésbé veszed észre a szép nőket, mert ők inkább elrejtik a bájaikat, míg nálunk öltözködésükkel, illetve „**vetkőzködésükkel**" éppen hogy kiemelik előnyös külsejüket. Amerikában ezt úgy mondanák, hogy a magyar nők **tradicionálisan** viselkednek, azaz férjet akarnak fogni, és ki vannak szolgáltatva a pasiknak, mert micsoda dolog az, hogy az utcán megnézik a csinos nőket, utánuk fordulnak. Sok magyar nőt ismerve azt gondolom, attól hogy valaki nőiesen öltözködik, nem biztos, hogy alárendeltnek érzi magát. Ha egy nő örül annak, hogy megnézik a férfiak, az egyáltalán nem jelenti, hogy **szexuális rabszolga** lenne. Ismerek olyan menedzsereket, vezető beosztású, vonzó, értelmes nőket, akik nem érzik úgy, hogy kevesebbek lennének attól, hogy a benzinkutas jó nagyot köszön nekik, és letörli az autójuk szélvédőjét, mert jól néznek ki.

Fülöp Hajnalka

Képtelen kamerák – digitális detektívek

Napokkal a brutális kegyetlenséggel elkövetett móri rablógyilkosság után kiderült, hogy a bank biztonsági kamerái nem is működtek, csupán riasztásra aktiválódtak volna. Az analóg képmagnós-videokazettás rendszerek egyébként is korszerűtlenek, rengeteg szalagot igényelnek, és nagyon időigényes a rögzített anyag kiértékelése. Egy magyar szabadalommal – amely digitális képfeldolgozó programmal egybekötött, internet alapú kamerás megfigyelőrendszer – azonban ebben az esetben is perdöntő jelentőségű képeket lehetett volna készíteni és megbízható módon kiértékelni.

Az **e-Guard** elnevezésű találmányt *Lengyel József* ügyvezető mutatja be az link olvasóinak:

– Az e-Guard rendszer úgy épül fel, hogy a védendő objektumban **csupán a kamerákat helyezik el**, a biztonság kedvéért azokat is **rejtetten**. Ezeket aztán egy adatkábellel összekötik, a telefonos hálózaton keresztül az internetre csatlakoztatják, és a folyamatosan frissített (**real-time**) képeket egyenesen a szerverközpontba továbbítják. Az ottani célszámítógép **merevlemeze** korlátlan mennyiségben **rögzíti a képeket**, a rajta futó speciális program pedig figyeli a szoftveresen kijelölt ún. aktív zónákat, a védendő helyiség legfontosabb pontjait. Beállításától függően **automatikusan** is rendelhet el riasztást. Emellett létezik egy **repülőgépekre optimalizált verzió**, amely a tízezer méteres magasságban haladó gép fedélzetéről is biztonságosan a földi központba küldi a képeket, illetve a repülés közben rögzített egyéb adatokat, ezért „**földi fekete doboznak**" is nevezik.

A móri bankrablás ráirányította a szakemberek figyelmét a pénzintézetekben alkalmazott biztonsági rendszerek hiányosságaira.

A különböző megoldások, mint például a repülőterekről ismert **fémdetektoros zsilipkapuk**, nemcsak hogy nehézkesen alkalmazhatók, de nem riasztják vissza a bankrablókat sem. Egy ilyen rendszer viszont, amely megbízhatóan azonosíthatja az elkövetőket, talán visszatartja a támadástól a bűnözőket. A magyar szabadalom telepítésének, illetve karbantartásának költsége eltörpül a megvédendő értékek nagyságához képest. A teljes rendszer megtekinthető működés közben a **www.prompt.hu** weblapon, a „**Nézzen be hozzánk!**" menüpont alatt. A különböző helyiségek élő webkameráit figyelve feltűnt, hogy az igazgató nem ül a helyén... Lehet, hogy valamelyik bankban tárgyalt az alkalmazásról?

Láng Attila D. / lad@rentahost.net

A VILÁG URAI? (4. rész)

Miért beszél mindenki a számítógépekről? Miért lett az internet az elmúlt években egyre inkább „a világ közepe", a technika és a világgazdaság egyre fontosabb része? Nem válunk-e a gépek által egy érzelmek nélküli világ fogaskerekeivé, számokká a nagy, lelketlen gépezetben? Nem kell-e attól félni, hogy egy napon a gépek leigáznak minket? Nem válnak-e gyermekeink internetes bűnözők áldozataivá? Nem torzul-e el személyiségük az elektronikus játékoktól? Ezekre a kérdésekre próbálunk választ adni ebben a sorozatban.

Elektronikus falu?

A mennyiségi különbségek áttekintése után fordítsuk figyelmünket a minőségiekre. Üssük fel mindenekelőtt a történelemkönyvet!

Marco Polótól...

Az 1270-es években *Marco Polónak* több évig tartott, hogy Velencéből eljusson a mai Peking helyén álló mongol fővárosba, Hanbalikba. Fárasztó és veszélyes útját érthető módon csak keveseknek támadt kedve követni – elszánt kereskedőknek, akik létrehozták az Ázsián átívelő Selyemutat, és a busás haszonnal eladott árukon kívül híreket is szállítottak a két, akkoriban mesebeli távolságra lévő világrész között. Néhány év késéssel már meg lehetett tudni a Föld túlsó felének fontosabb eseményeit.

Sokkal gyorsabb információcsere mindaddig nem volt a távoli földrészekkel, amíg a tizenkilencedik században föl nem találták a távírót és a telefont, ezt a *Verne Gyula* által is magasztalt két hírtovábbító eszközt, amely az éveket percekké rövidítette le, s a hírlapok immár tudósíthattak a Kínában vagy Dél-Amerikában előző nap történt eseményekről. Szenzáció! Újabb század, s a hírközlés egyidejűvé vált, előbb csak hallhattuk, ám ma már láthatjuk is, ami ugyanabban a másodpercben történik a világ távoli csücskében. A világ egyetlen elektronikus faluvá vált, ahol mindenki tud mindent! Még nagyobb szenzáció! Csodákat... Még sehol se tartunk.

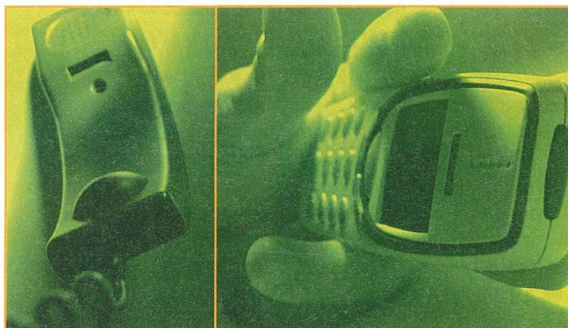
Marco Polótól az egész világot behálózó, élő közvetítéseket szolgáltató hírügynökségekig óriási időtávlat és hatalmas technikai fejlődés kellett, de ennek eredménye még mindig csupán sebesség- és mennyiségbeli. Gyorsabban és több helyről kapjuk a híreket, ezért frissebbek, és több van belőlük. De Marco Polo a CNN-hez hasonlóan azokat a híreket közölte, amelyek neki fontosak voltak. Polo kivételesen jó memóriával rendelkezett, így nagyon részletes híreket hozhatott az utazás hosszúságának ellenére – de csak azt mondta el, amit fontosnak tartott. A Keleten töltött évtizedek alatt számtalan érdekes esemény történhetett vele, számtalan tapasztalat birtokába juthatott, amelyről ma nem tudunk semmit, mert nem érezte fontosnak elmondani. Ugyanígy egy modern hírügynökség, amely élőben közvetíti a híreket, nem mond el mindent, ami történik – nincs rá érkezése, ki

Láng Attila D. / lad@rentahost.net

kell válogatnia azt, amit fontosnak tart. Az eredmény mindannyiunk előtt ismert: részletes híreink vannak apró-cseprő sztárocskák hétköznapjairól, de egész országok léteznek a harmadik világban, amelyekről semmit nem tudunk.

Zsugorodik a Föld

Van-e elképzelése a Kedves Olvasónak, hogy miről cikkeztek az elmúlt hónapban a gambiai vagy a laoszi hírlapok?
Persze esetleg nem is érdekli – de tegyük fel, hogy igen. Módjában áll a tévé, a rádió, az újságok segítségével képet kapni róla?
Nemrég véget ért századunk során csodálkozva mondogattuk, hogy milyen gyorsan zsugorodik a Föld, előbb napok, majd órák alatt eljuthattunk bárhová, élőben nézhettük a messze távolban játszódó sporteseményeket.
Pedig mindeközben csupán annyi történt, hogy egyre több és egyre gyorsabban érkező hírnek váltunk passzív fogyasztójává.
Ebben a folyamatban, amely évről évre egyre több adat feldolgozását igényelte, természetesen óriási szerepük volt a számítógépeknek; de ezzel még nem következett be minőségi változás a kommunikációban. Erre az 1990-es évekig kellett várni.
Az egyik módszer, amellyel a minőségi változást elértük, a mobiltelefon feltalálása volt (amely persze szintén egy kicsi számítógép). Hogy ez milyen fontos, akkor érti meg az ember, ha megnézi *Woody Allen* egyik régi filmjét, amelyben az elfoglalt üzletember állandóan és mindenhonnan betelefonál az irodájába, és bediktálja a számot, ahol éppen tartózkodik; megmondja, hogy mennyi ideig lesz ott, és hová fog továbbmenni. Nem tehet mást, mert nincs mobiltelefonja. Még nem találták föl.
A mobiltelefon nem azért fontos lépcsőfoka a fejlődésnek, mert bárhonnan telefonálhat az ember – ez a telefonfülkékkel megfelelően ellátott városokban már korábban is így volt –, hanem hogy őt bárhol elérhetik. Az az ember, akinek mobilja

van, nincs többé elszigetelve a világ folyásától, bárhová is megy. Ha szükség van rá, megtalálják. (Persze meglehetős stresszt okoz, ha egy orvost vagy üzletembert még nyaralás közben is folyton hívogatnak, de valójában ezt az életmód okozza, nem a mobil. Nekem is van, de alig hívnak rajta hetente egyszer-kétszer.)
A másik módszer az internet, amely még a mobiltelefonnál is nagyobb előrelépés a kommunikációban. Alapjainak lerakásakor, az 1960-as években még senki sem gondolta, hogy ha a számítógépeket telefonvonalon keresztül összekapcsolják, fél század sem telik bele, és megváltozik a világ kommunikációs képe. Pedig ez történt.
Azóta folyik a számítógép a csapból is, amióta az internet – a kilencvenes évek elején – robbanásszerű gyorsasággal kezdett közkinccsé válni. Mert innentől kezdve beszélhetünk minőségileg más kommunikációról.

Kommunikációs formáink

Eddigi kommunikációs formáinkat két részre oszthatjuk. Vannak „egytől sokaknak" rendszerűek, amelyekkel egyes intézmények révén néhány ember közölheti mondandóját sokakkal: ilyen a könyv, az újság, a tévé, a rádió, a hanglemez, a magnókazetta, a mozi. És vannak „egytől egynek" rendszerűek, amelyekkel bármely közember közölheti mondandóját egy-két másik emberrel: ilyen a személyes beszélgetés, a levél, a telefon.
Mindmáig azonban hiányzott kétféle kommunikációs forma. Az egyik az „egytől sokaknak" rendszer olyan, nyilvános változata – nevezhetjük úgy: „bárkitől bárkinek" –, amellyel csakugyan bárki, a szó szoros értelmében bármely közrendű állampolgár közölheti mondandóját. Hiszen nagyon nagy szerencse vagy nagyon sok pénz kell ahhoz, hogy valakinek kiadják a könyvét, megjelentessék a cikkét az újságban, a tévéről már nem is beszélve. Azzal, hogy az újságoknak lett olvasói rovatuk, a tévében és a rádióban lettek különböző műsorok, amelyek az átlagpolgárt is megkérdezik, csupán nőtt e kommunikációs forma kivételezettjeinek köre, de az, hogy ez kivételezés, nem változott. (Ezzel nem hibáztatni akarom az ilyen típusú médiát. Azért működik így, mert máshogy nem lenne lehetséges.) A másik pedig a „soktól so-

kaknak" forma, amely eddig csupán alkalomszerűen, helyenként volt ismeretes. Ebben a formában az egyén nem csupán közli a véleményét, és ezzel a dolog be van fejezve, hanem az elhangzottakra mások válaszolhatnak a saját véleményükkel,

erre megint mások reagálhatnak, illetve az eredeti vélemény közlője is, tehát „párbeszéd" folyhat akár több ezer ember között, akiket az adott téma érdekel.
Nézzük meg e két formát kicsit részletesebben!

BÁRKITŐL BÁRKINEK

Igen, már nagyon régóta megvannak a hírlapok olvasói rovatai, s nagyon sokszor kérdezi a véleményünket a tévé és a rádió is. De arról kérdezi, amire éppen ő kíváncsi, egyébről nem beszélhetünk, amikor mikrofont tartanak elénk. A lapokhoz beküldhetünk cikkeket arról is, ami éppen minket foglalkoztat, de az olvasói rovatok terjedelme igen szűkös, s általában csak a kifejezetten közérdekű témákat közlik. Mint mondtam, ez nem új kommunikációs forma, csak az „egytől sokaknak" számbeli bővítése.
A „bárkitől bárkinek" rendszer azokat a technikai akadályokat hárítja el, amelyek a közember nyilvános megszólalása előtt állnak. Az ókorban még meg lehetett tenni, hogy kiállt valaki a piactérre, és szónokolni kezdett valamiről - ennek megvolt az a kockázata, hogy mire érdeklődő akadt volna, ő már belefáradt a beszédbe, és hazament; ezenkívül ma senki sem figyelne oda, az emberek nem érnek rá, nem dolgoznak helyettük rabszolgák. De a közember akkor is szeretne nyilvánosan megszólalni, s végül az internet térhódítása ezt lehetővé tette számára.
Nem ez volt persze a cél, amikor az internetet létrehozták - senki sem gondolta volna, hogy a tudományos és katonai együttműködés céljából készült hálózaton egyszer emberek a kedvenc kiskutyájuk fotóját fogják ország-világ elé tárni. Ez persze nem különösebben hasznos dolog, de ha ezt lehet, akkor mást is lehet. Nézzünk egy példát!
Tegyük fel, hogy az Olvasónak van egy elgondolása, amely gyanúja szerint eredeti, és hasznára lenne a világnak - például feltalált egy eljárást, amellyel üres paradicsomkonzerves dobozokból tartós házakat lehet építeni, ezáltal megszabadulva a hulladéktól és otthont teremtve az embereknek. A gondolat jó, de most közölni kellene a világgal. Az Olvasó felhívja a konzervgyárat, ahol - mint az az újítókkal lenni szokott - kinevetik. Az építésügynél végeérhetetlen aktatologatás fogadja. Ír néhány lapnak, de nem közlik a cikkét, és válaszra sem méltatják. Elmegy egy-két rendezvényre, ahol jelen van a tévé forgatócsoportja; sikerül is kiverekednie, hogy a kamera elé kerülhessen, és szólhasson pár szót a dologról, de ezt kivágják a tudósításból, mert nem kapcsolatos a rendezvénnyel. Könyvet ír a találmányáról, de évek telnek el, mire egy kis kiadó vállalkozik a megjelentetésére, persze az Olvasó költségén; tarkabarka kötésben és nevetséges címmel a humoros művek polcára kerül a boltokban - de legalább megjelenik. S csupán pár nap kell hozzá, hogy egy nagy példányszámú lapban megjelenjen a könyv kritikája az ügyeletes főokos tollából, aki jókat derül az ötleten, ám sajnálja, hogy a szerző nem mellékelt néhány mulatságos karikatúrát is. Az Olvasónak persze ismét nem adatik meg a lehetőség, hogy a fatális tévedést korrigálja - a találmány feledésbe merül. Húsz évvel később egy szerencsés riválís is feltalálja az eljárást, és vagyont szerez vele; ötven év múlva már mindenki konzervdobozokból épült házakban lakik, száz év múlva pedig egy kutató megtalálja az Olvasó művét a könyvtárban, s talán még arra is rájön, hogy eredetileg komolyan

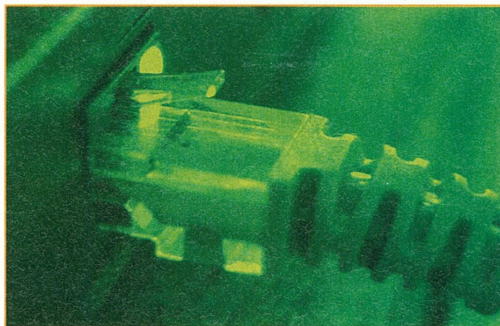

Láng Attila D. / lad@rentahost.net

gondolta. Talán százötven év múlva elneveznek az Olvasóról egy utcácskát egy vadonatúj paradicsomkonzerv-lakótelepen.
Ismerős a képlet? Számos feltaláló járt már így abban a korban, amikor még nem volt internet. Nem tudták túlkiabálni a tömeget. De mi van, ha az Olvasó ma találja fel ezt az eljárást?
Esetleg egy darabig próbálkozik az újságokkal, könyvkiadókkal, de látva az elutasításokat, rövidesen vállat von, és továbbáll. Vesz egy számítógépet, csatlakozik az internetre, és egy honlapon elhelyezi a tárgyban készített publikációit. Bejegyezteti honlapját a fontosabb keresőprogramokba, hogy minél többen megtalálják, elhelyez egy pár hirdetést a konzerv- és az építőipar honlapjain, azután hátradől a foteljében, és várja az ajánlatokat.
Az történt tehát, hogy az előző, internet nélküli változatban az Olvasó eget-földet megmozgatva próbálta mondandóját a világ elé tárni, ám hiába áldozott rá időt, pénzt és energiát, nem tudott eljutni azokhoz, akikhez szólni akart. A második változatban azonban egyszeri, viszonylag nem nagy befektetéssel lehetősége nyílt rá, hogy úgy az érintett szakterület, mint a laikus közvélemény figyelmét felkeltse.
Ez a „bárkitől bárkinek” típusú kommunikáció. Lehetőség arra, hogy amit akarunk, elmondjuk, éspedig nagyon sok embernek, akkor is, ha nem vagyunk sem újságírók, sem tévériporterek, sem filmcsillagok; s akkor is, ha mondandónknak semmi különösebb jelentősége nincs. *Neil Armstrong* után szabadon: kis lépés a technikának, de nagy lépés a demokráciának.

ELEKTRONIKUS FALU!

Következzék most a „soktól sokaknak” kommunikációs forma, amelyről azt mondottam: az elhangzott véleményekre mások felelhetnek a sajátjukkal, így párbeszéd alakulhat ki a téma iránt érdeklődők között. Nem véletlen, hogy az ezt (technikailag többféle módon) lehetővé tevő internetes szolgáltatások összefoglaló neve fórum. Ez a latin szó piacot jelent, s az ókori Róma főtere – és egyben piaca –, a Forum Romanum volt az a hely, ahol összegyűlhettek a római polgárok, és hangot adhattak az aktuális politikai kérdésekről alkotott véleményüknek. (Akárcsak Görögországban, ahol agora volt e hely neve, ami szintén piacot jelent.)

A Forumon való megszólaláshoz két dolog kellett: jog és lehetőség – a rabszolgáknak és a nőknek nem volt joguk, a távoli provinciákon tartózkodó szabadoknak pedig nem volt lehetőségük kiállni a Forumra, és véleményt nyilvánítani.
A középkorban is léteztek hasonló helyi fórumok, valamint a könyvnyomtatás feltalálása után megszületett a tudomány embereinek sajátos fóruma, a vitairat. Egy tudós könyvet írt valamiről, amit egy másik tudós fejcsóválva elolvasott, és könyvet írt arról, hogy az első tudós milyen nagyot téved. Az első erre publikált egy mérges hangvételű kötetet, s ez így folyt egy darabig; esetenként harmadik-negyedik tudós is beszállt a vitába. Mondanunk sem kell, hogy évekbe telt, mire ezeket a vaskos köteteket megírták, s a párbeszéd általában néhány üzenetváltás után egyikük halálával ért véget. Itt is igaz, hogy jog és lehetőség kellett hozzá: joga minden tudósembernek volt (akit nem tiltott be a szigorú világi és egyházi cenzúra), lehetősége viszont csak annak, aki pénzzel is rendelkezett a költséges könyvkiadáshoz.
A modern korban az ilyen üzenetváltásokat felgyorsította a hírlapok és szakfolyóiratok megjelenése, de csak egy keveset tágított a jogokon és a lehetőségeken.
A szocialista rendszerek egy ideig próbálkoztak bizonyos rendezvényekkel, amelyek részint üzemi, szakmai, részint nagyobb nyilvánossághoz szóltak, és bárki hozzászólhatott az előadók által felvetettekhez. Elméletben. Valójában ezek a fórumok nem annyira az információcsere, mint az agitáció céljait szolgálták. Joga bárkinek volt felszólalni, ám lehetősége a jelenlévők közül is csak annak, aki a pártvéleményt fejezte ki – akiről feltételezték, hogy álláspontja nem egyezik a hivatalossal, többnyire nem kapott szót, sőt el sem mehetett.

a jövőben, mert ennek nincs létalapja. Az elektronikus társadalom kisebb-nagyobb közösségek tarka világaként létezik, amelyeket a közös érdeklődési kör tart együtt; mivel pedig az emberek érdeklődése roppant sokféle, ezek a közösségek aligha fognak valaha is egyetlen világméretű, sok százmillió vagy éppen több milliárd tagot számláló közösségbe összeforrni. Ha jól meggondoljuk, e „virtuális közösségek" újszerű képződményt jelentenek a társadalomtörténetben. Évezredeken át csak egyféle közösség létezett: a rokonoké, amely először a horda, majd a törzs, végül pedig a falu formáját öltötte fel. Fokozatosan kialakultak az érdeklődési kör szerinti közösségek, mint például a szerzetesrendek vagy az egyetemi diákság, később a bélyeggyűjtő vagy a kutyás klubok – de ezekre is érvényes volt, hogy elsősorban lakóhely szerint csoportosultak. Most első ízben nyílt mód a hasonló érdeklődési körű emberek világméretű közösségeinek létrejöttére; korábban az ilyesmi csak úgy volt lehetséges, hogy a különböző helyi közösségek egy nemzetközi szervezetbe tömörültek, ami több-kevesebb lehetőséget kínált az egymással való kapcsolattartásra. De a nemzetközi szervezetek tagjai helyi szervezetek voltak, nem személyek, s közvetlen kapcsolat a távol élő társakkal általában igen gyéren létezett.

Internetes fórumok

De térjünk rá az internetes fórumokra, ahol még mindig számos korlátja van ugyan a véleménynyilvánításnak, de ezek már elsősorban technikaiak. Kezdve azzal, hogy az emberek többsége még nem fér hozzá a világhálóhoz. Minden eddigi fórum közül itt a legtágabbak a jogok – a szó szoros értelmében mindenkit megillet a szólásjog, egész egyszerűen nincs is mód a személyre szóló korlátozásra – és a lehetőségek: mindaddig, amíg valaki törvényellenes álláspontot nem hangoztat, csak technikai korlátokba ütközhet, amelyek között nem szerepel, hogy adott időben adott helyen kell tartózkodnia, mint a Forum Romanumon a római polgárnak.
Az internet polgára – tulajdonképpen már használhatjuk ezt a kifejezést – a világ bármely pontjáról egyenrangú résztvevője e speciális társadalom életének, legyen az a pont egy fejlett nyugati ország nagyvárosában vagy egy harmadik világbeli falucskában, lakásban, iskolában, munkahelyen vagy egy erdei tisztáson felütött sátorban. Egyetlen követelmény van: hogy az internetre kapcsolódás technikai feltételeit biztosítani tudja magának.
Speciális társadalomról szóltam – lássuk, miért az!
Egyetlen elektronikus faluról nem beszélhetünk sem most, sem

Az internet elterjedésével a hasonló érdeklődési körű emberek közvetlenül vehetik fel egymással a kapcsolatot, ami gyorsabb, kényelmesebb, olcsóbb, és kevesebb adminisztrációval jár, mint a hosszas szervezőmunka. A kommunikáció akár egyidejű lehet távoli földrészek esetében is, sőt, ami sok helyütt még a földrajzi távolságnál is jobban elválaszt, egyenrangú az egészen más társadalmi rétegekhez tartozók között. A kapcsolatteremtésnek csak az internet egyelőre korlátozott elterjedése szab határt, és a nyelvi korlátok.
Nem egyetlen elektronikus falu tehát a világ, s nem is lesz az soha. A világ kevesebb mint tíz év alatt megszámlálhatatlan apróbb-nagyobb elektronikus falucska szövevényes rendszerévé vált, amelynek együttesen már több tízmillió „lakosa" van. Újabb évtized elmúltával pedig már százmilliókra rúghat a számuk. Ennyi ember már a világgazdaságban, a világpolitikában is tényező lehet, főleg mert vannak bizonyos közös érdekeik (például az internetes infrastruktúra fejlesztése), és mert nagyon könnyen hallathatják a szavukat. Ma még az internet hangja kevéssé hallatszik ki a valódi világba, a nyomtatott lapok, tévé- és rádióműsorok nem nagyon foglalkoznak azzal, ami a hálózaton történik. De néhány év múlva ez megváltozik, mert az internet csupán technikailag van elszigetelve a valódi világtól, társadalmilag ugyanazok az emberek alkotják. Az elektronikus társadalom kitör ketrecéből, s nem kell hozzá sok idő, hogy elkezdje megváltoztatni szülőanyját, a valóságos társadalmat.
Ezért beszél mindenki erről, ezért folyik még a csapból is. Mert a változások egyre gyorsabban zajlanak, egyre nagyobb horderejűek, s csak idő kérdése, hogy kibontakozzon előttünk egy újfajta társadalom – már nem virtuálisan, hanem valóságosan. Nagyon sokban fog hasonlítani elődjére, s a változások eleinte csupán kicsik lesznek. Azután nagyok, majd még nagyobbak.
Ez a teljes válasz.